

การประยุกต์พุทธธรรมในหลักสูตรค่ายผู้นำเยาวชนต่อต้านยาเสพติด
ของกองทัพอากาศ

THE APPLICATION OF THE BUDDHAMMA TO THE
CURRICULUM OF THE YOUTH LEADERSHIP ANTI-NARCOTICS
CAMP, ROYAL THAI AIR FORCE

พันจ่าอากาศเอกบุญเพ็ง หงษา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๔๘

ISBN

การประยุกต์พุทธธรรมในหลักสูตรค่ายผู้นำเยาวชนต่อต้านยาเสพติด
ของกองทัพอากาศ

พันจ่าอากาศเอกบุญเพ็ง หงษา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๔๘

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

**THE APPLICATION OF THE BUDDHAMMA TO THE
CURRICULUM OF THE YOUTH LEADERSHIP ANTI-NARCOTICS
CAMP, ROYAL THAI AIR FORCE**

FLIGHT SERGEANT FIEST CLASS BOONPENG HONGSA

A thesis submitted in partial fulfillment of the requirement for

The degree of Master of Arts

(Buddhist studies)

Graduate school

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Bangkok, Thailand

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
พระพุทธศาสนา

.....

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ประธานกรรมการ

(พระครูปลัดสุวัฒนวิริคุณ)

..... กรรมการ

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

..... กรรมการ

(ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์)

..... กรรมการ

(ผศ.ดร.วินิจ เทือกทอง)

..... กรรมการ

(นาวาอากาศเอกนพดล นุ่มศิริ)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ ประธานกรรมการ

ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์ กรรมการ

นาวาอากาศเอกนพดล นุ่มศิริ กรรมการ

ชื่อวิทยานิพนธ์	:	การประยุกต์พุทธธรรมในหลักสูตรค่ายผู้นำเยาวชนต่อต้านยาเสพติดของกองทัพอากาศ
ผู้วิจัย	:	พินิจอากาศเอกบุญเพ็ง หงษา
ปริญญา	:	พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	:	พระมหาสมจินต์ สมมาปัญญา (วันจันทร์) ปธ.๙,ศษ.บ.,พ.ม.,Ph.D.
	:	ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์ ปธ.๖,พธ.บ.,M.A. Ph.D.
	:	นาวาอากาศเอกนพดล นุ่มศิริ วท.บ.
วันสำเร็จการศึกษา	:	

บทคัดย่อ

การประยุกต์พุทธธรรมในหลักสูตรค่ายผู้นำเยาวชนต่อต้านยาเสพติดของกองทัพอากาศมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ๒ ประการ คือ ประการแรก เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหา ยาเสพติด และเพื่อประยุกต์หลักพุทธธรรมใช้ในกิจกรรมของหลักสูตรค่ายผู้นำเยาวชนต่อต้าน ยาเสพติดของกองทัพอากาศ

ในการศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อการศึกษาออกเป็น ๕ บท โดยเริ่มศึกษา หลักพุทธธรรม ในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องและเหมาะสมกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด คือ หลัก อริยสัจสี่ หลักเบญจศีล หลักกัลยาณมิตร ๔,๗ และหลักอปริหานิยธรรม ๗ เมื่อทราบถึงหัวข้อและ หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องแล้วได้นำไปสังเคราะห์ให้เข้ากับสาเหตุและปัญหายาเสพติดโดยหลัก ทฤษฎี จากนั้นได้นำหลักพุทธธรรมดังกล่าวมาปรับประยุกต์เข้าไปในกิจกรรมในหลักสูตรฝึกอบรม สำหรับค่ายผู้นำชุมชน เยาวชน ต่อต้านยาเสพติด ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ใน ส่วนของกองทัพอากาศจำนวน ๒๐ ค่ายฝึกอบรม ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลภาคสนามจากค่ายฝึกอบรม มาวิเคราะห์ข้อมูลและนำมาอภิปรายผลประกอบกับผลการสัมภาษณ์กลุ่มและการสังเกตตลอด กิจกรรมค่ายในทุกขั้นตอน

ผลจากการศึกษาและวิจัยพบว่า หลักพุทธธรรมในพระพุทธศาสนา สามารถปรับประยุกต์ใช้ได้ในทุกกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการศึกษาฝึกอบรมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการนำหลักพุทธธรรมเข้ามาปรับใช้ในกิจกรรมต่างๆ มีความเชื่อในเรื่องของกฎแห่งกรรม การมีกัลยาณมิตร การให้ทาน การรักษาศีล และการเจริญภาวนาว่าเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้ลด ละ เลิกยาเสพติดได้ ทั้งนี้ส่วนใหญ่ยังมีความเห็นต่อกระบวนการอธิบายว่า ปัญหาทุกปัญหามีสาเหตุและถ้าทุกคนมีเป้าหมายร่วมกันเป็นพลังแผ่นดินก็จะมีแนวทางในการแก้ปัญหาทุกปัญหาได้ การนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาผ่านรูปแบบกิจกรรมในค่ายฝึกอบรมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการที่วิทยากรนำหลักพุทธธรรม สาระ มาปรับประยุกต์แทรกในทุกกิจกรรม เมื่อผ่านพ้นกิจกรรมแล้วผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรมรู้สึกภูมิใจในตัวเอง รักเพื่อนเพิ่มขึ้น มีความเสียสละ อดทน ถึงแม้จะมีทัศนคติที่ไม่ดีก่อนการเข้าค่าย แต่ภายหลังเข้าค่ายแล้วรู้สึกประทับใจ

ผู้วิจัยเห็นว่า หลักพุทธธรรม ภายใต้กรอบอธิบายสี่ เป็นกระบวนการที่ครอบคลุมการแก้ปัญหาได้ทุกปัญหา ทุกระดับชั้นของปัญหา เป็นหลักสากลจรเวลาที่ใช้ได้ทุกแง่มุม ในแต่ละปัญหาถึงแม้จะมีรายละเอียดที่แตกต่างกันการมีส่วนร่วมทุกฝ่ายจะทำให้พบแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการแก้ปัญหานั้นๆ เสมอ สังคมไทยเป็นสังคมวัฒนธรรมเชิงพุทธจึงควรที่จะนำหลักพุทธธรรมมาเป็นบรรทัดฐานเป็นกรอบแนวคิดในการแก้ไขปัญหาดังแต่ระดับนโยบายไปจนถึงระดับผู้ปฏิบัติ ภาครัฐ ควรกำหนดนโยบายในทิศทางที่ให้ประชาชน ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามิใช่เพียงภาครัฐ โดยผ่านกระบวนการการเรียนรู้ร่วมกันโดยภาครัฐเป็นผู้สนับสนุน กำกับดูแลให้เป็นไปตามนโยบายหลักและสอดคล้องกับความเป็นจริงของชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงเป็นโอกาสที่จะใช้ปัญญาร่วมกันโดยผ่านกระบวนการกิจกรรมพัฒนาตนเอง พัฒนาจิตวิญญาณให้เกิดปัญญาของชาวพุทธ ในกิจกรรมตามประเพณี ได้แก่ การไปทำบุญมีกรให้ทาน รักษาศีล การเจริญภาวนาในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันธรรมสวนะ และการปฏิบัติธรรมเนื่องในวันสำคัญอื่น ๆ เป็นต้น ในกิจกรรมพิเศษ เช่น โครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ค่ายพุทธบุตร ค่ายพัฒนาคุณภาพชีวิต ค่ายฝึกอบรมต่อต้านยาเสพติดของหน่วยงานราชการต่างๆ เป็นต้น

Thesis Title : The Application of the Buddhamma to the curriculum of the youth leadership anti-narcotics camp, Royal Thai Air Force

Researcher : Flight Sergeant First Class Boonpeng Hongsa

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phamaha Somjin Sammapanno (Wanjan) Pali IX, M.A.,Ph.D (Asst. Prof.Dr.)

: Prof.Dr. Jamnong Adiwattanasit Pali VI ,M.A., Ph.D.

: Group Captain Noppadol Noomsiri

Date of Graduation :

ABSTRACT

This thesis is to study Buddhaddamma principle in Buddhist Scriptures which conform to the solution of narcotic problems and to apply **the Buddhamma to the curriculum at the youth leadership anti-narcotics camp**,Royal Thai Air Force

The research is divided in to V chapters. The research begins with the study of the Buddhaddamma principles in Buddhist Scriptures with conform to and are suitable for the solution of the narcotic problems. Such Buddhaddamma principles are Four Noble Truths, Five Precepts, Good Friendship of four or seven Types, and seven conditions of welfare. After knowing the items and the Buddhaddamma principles,The researcher connected collects them and analyse them suitably and with proper theory according to the causes and the problems found in narcotics. After that, all the Buddhaddamma principles are applied to the activities in the Course of Training for the Youth Community Leader's Camp of twenty in number in opposition to narcotics administered by the Division of Internal Safety in the Air Force. The researcher has collected the field information from the training camp and analysed them with the help of basic

statistics, percentage and average cost along with the result of the group interview and the observation through out all steps of the camp activities.

From the study it is found that the principles and the research, of Buddhaddamma in Buddhism can be applied to the activities in protecting and solving the narcotic problems. The expected group of people who undertake the course of training and answer the questionnaires mostly agree with the way of applying the Buddhaddamma principles to various activities. They believe that the laws of volitional action, the state of having good friends, the donation of gifts, the observation of precepts, and the development of meditation, are the way of lift for decreasing and giving up the narcotics. Most of them still hold the views about the Four Noble Truth to the effect that every problem comes from causes and that if every body has a co – aim as the power of the state, there will be a way to solve every problem. In proposing the way to solve problems through the activities in training camp, most people agree with the method how the resource person applies the Buddhaddamma principles to every activity. After the activities have been completed, the trainees are proud of themselves, love their friends and more, sacrifice their personal interests and work hard. Though they do not good views before attending the course of study in the camp, but at later time all of them are much impressed with the activities run by the camp.

The researcher understands that the Buddhaddamma principles under the conversation of The Four Noble Truths are the processes by which all kinds of problems can be solved. The problem at every level is universal and can be applied to every problem, though there may be of different details among them. The Co – operation from every division will always create the proper way for solving such and such problem. The Thai society in the Buddhist Cultural Society, so it is the best way to take the Buddhaddamma principles as the basic idea in solving every problem be finning from the problem of policy up to the one arising among the administrators and the government offices. It is better to set up the policy by which the community can join in solving every problem through the process of learning together in such a way that the state is the supporter and the controller, so that the activities can be carried out according to the main policy and in conformity with the real state in the community. This is for the purpose of making the community strong. The protection and the chances to work wisely together through the process of self development and consciousness development among the Buddhist people in traditional activities that is to perform merit, to offer gifts, to observe precepts and to development meditation on important days in Buddhism i.e.Māghāpūjā Day, Visākhāpūjā Day, Āsālhāpūjā Day, Buddhist Lent

Day, Buddhist Lent Ending Day and the Dhamma Listening Day. This includes the practice of Dhamma on the other important Days, and the special activities such as the project of ordaining the Youth as *Sāmaṇera* in summer ,the Buddhist Sons Camp for training persons for the purpose of opposing to narcotics run by different government offices etc.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เพราะอาศัยความเมตตาช่วยเหลือจากพระอาจารย์ที่ปรึกษา พระมหาสมจินต์ สมนุมาปญโญ (วันจันทร์) ผู้ได้กรุณาให้คำแนะนำทุกด้าน ท่าน รศ.ดร. จำรงค์ อติวัฒนสิทธิ์ ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และท่านนาวาอากาศเอก (พิเศษ) นพดล นุ่มศิริ เสนาธิการสำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีเมตตาและมีกรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในทุกเรื่อง ให้โอกาสและกำลังใจในการทำงานมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบนมัสการขอพระคุณและขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอพระคุณพระนิสิตปริญญาโททุกรูป พระผู้เป็นสหธรรมิกที่เข้าร่วมเป็นพระอาจารย์วิทยากรในค่ายฝึกอบรมและให้กำลังใจในการทำงานมาตลอด

ขอขอพระคุณที่มงานชุดวิทยากรทุกท่าน ที่ร่วมผจญในทุกปัญหาตลอดการฝึกอบรม ๒๐ ค่ายฝึกอบรม การแสดงออกถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวของทีมงานที่ได้พิสูจน์คำว่า พร้อมที่จะรบเคียงไหล่พร้อมที่จะตายเคียงกัน ผมซาบซึ้งในน้ำใจของทุกท่านและจะจดจำไว้ในความทรงจำนี้ไว้ตลอดไป โอกาสหน้าถ้าชาติต้องการเราคงจะได้เจอกันอีก

ที่สำคัญผู้ที่อยู่เบื้องหลังที่ให้ทั้งกำลังใจและกำลังทรัพย์สนับสนุนตลอดทั้งงานหลวงและงานราษฎร์ไม่ขาดตกบกพร่อง ต้องยกให้ คุณสุชาดา หงษา ศรีภรรยาและคนใกล้ชิดของกระผมทุกคนก็ขอกราบขอพระคุณ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ความดีทั้งหลายที่ปรากฏ ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสมีความรู้ความสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลงได้นี้ ในส่วนที่เป็นความดีขอมอบให้ คุณพ่อ – คุณแม่ ครู อุบัติษณีย์และอาจารย์ทุกท่าน โดยความเคารพ ดังนี้

พันจ่าอากาศเอกบุญเพ็ง หงษา

พฤศจิกายน ๒๕๔๗

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(๑)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(๓)
กิตติกรรมประกาศ	(๕)
สารบัญ	(๖)
สารบัญตาราง	
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๔
๑.๔ คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	๔
๑.๕ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕
๑.๖ วิธีดำเนินการวิจัย	๗
๑.๗ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๘
บทที่ ๒ หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหายาเสพติด	๑๐
๒.๑ ประเภทของสารเสพติดที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา	๑๐
ก. สุรา	๑๐
ข. เมรัย	๑๑
ค. มัชชะ	๑๗
๒.๒ หลักการเกี่ยวกับพุทธธรรม	๑๖
๒.๒.๑ หัวใจพระพุทธศาสนา	๑๖
๒.๒.๒ แก่นแท้ของพระพุทธศาสนา	๑๘
๒.๒.๓ หลักธรรมประกอบ มรรคมีองค์ ๘	๑๘
๒.๓ กระบวนการนำหลักพุทธธรรมไปใช้	๒๔
อธิบายถึงการแก้ปัญหายาเสพติด	๒๔
๒.๔ วิธีการนำหลักพุทธธรรมไปใช้	๒๙

๒.๕ การประเมินผลการใช้	๓๐
บทที่ ๓ แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด	๓๑
๓.๑ ความเป็นมาและสถานการณ์ของสารเสพติดในประเทศไทย	๓๑
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ	๓๓
ลักษณะอาการของผู้ติดยา	๓๗
โทษและผลกระทบของยาเสพติด	๔๑
ปัญหาและปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด	๔๒
๓.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหายาเสพติด	๔๔
๓.๒.๑ หลักการแก้ปัญหายาเสพติด	๔๔
๓.๒.๒ กระบวนการแก้ปัญหายาเสพติดตามกระบวนการยุติธรรม	๔๖
๓.๒.๓ วิธีการแก้ปัญหายาเสพติด	๔๖
๓.๒.๔ รูปแบบการแก้ปัญหายาเสพติด	๔๗
๓.๓ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแนวนโยบายแห่งรัฐ	๔๗
๓.๔ แนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด	๔๘
๓.๕ การติดตามและการประเมินผล	๕๗
๓.๖ แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดของกองทัพอากาศ	๕๗
บทที่ ๔ ผลการวิจัยภาคสนาม	๕๙
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์กลุ่ม	๕๙
๔.๒ ผลการประยุกต์หลักพุทธธรรมในกิจกรรมของหลักสูตรค่ายผู้นำเยาวชน ต่อต้านยาเสพติดของกองทัพอากาศ	๖๗
๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตตลอด ๒๐ ค่ายฝึกอบรม	๗๑
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ	๗๔
สรุปอภิปรายผล	๗๔
๑. สรุปวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์กลุ่มโดยใช้คำถามภายใต้ บริบทอริยสัจสี่	๗๔
๒. สรุปผลการปรับประยุกต์หลักพุทธธรรมในกิจกรรมของหลักสูตร ค่ายผู้นำเยาวชนต่อต้านยาเสพติดของกองทัพอากาศ	๗๕
๓. สรุปวิเคราะห์จากการสังเกตตลอด ๒๐ ค่ายฝึกอบรม	๗๕

๔. ปัญหาและอุปสรรค	๗๖
ข้อเสนอแนะ	๗๗
ก. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	๗๗
ข. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๗๙
ค. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	๗๙
บรรณานุกรม	๘๑
ภาคผนวก	๘๕
ผนวก ก. หนังสือราชการ, คำสั่ง, โครงการ	๘๖
ผนวก ข. หลักสูตร, ตารางการฝึกอบรม	๙๔
ผนวก ค. แบบสัมภาษณ์	๑๐๐
ภาพกิจกรรมค่ายฝึกอบรม	๑๐๑
ประวัติผู้วิจัย	๑๐๓

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

พระไตรปิฎกที่ใช้ในการทำวิจัยนี้ คือ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พุทธศักราช ๒๕๓๙ อ้างอิงโดยระบุนุ คัมภีร์ เล่มที่ ข้อที่ และหน้า เช่น ส.ม.(ไทย), ๑๙/๒๕๓/๖๕. หมายถึง คัมภีร์สุดตันตปิฎกสังยุตตนิกาย มหาวรรค มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๓๙ เล่มที่ ๑๙ ข้อที่ ๒๕๓ หน้าที่ ๕.

ที่.ม. (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค (ภาษาไทย)
ที่.ปา. (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฏิวรรค (ภาษาไทย)
อง.ปญจก (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปัญจกนิบาต (ภาษาไทย)
อง.สตตก (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย สัตตกนิบาต (ภาษาไทย)
ส.ม. (ไทย)	=	สุดตันตปิฎก สังยุตตนิกาย มหาวรรค (ภาษาไทย)

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ยุคแห่งเทคโนโลยีการสื่อสารไร้พรมแดน ย่อม นำความเจริญทางด้านเทคโนโลยี ความเจริญทางด้านวัตถุ แพร่ขยายไปทั่วทุกมุมโลกอย่างไร้ พรมแดน ไม่มีค่าย ไม่มีบล็อก ไม่มีพรมแดนกีดกันในการติดต่อสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ การเมือง การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เมื่อมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นที่ไหนในโลก เราย่อมรู้กันหมด^๑ ความ โดดเด่นของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นปรากฏการณ์ที่มองเห็นผลทางวัตถุอย่างเด่นชัด จึง เป็นความนิยมของพลโลกชนิดที่หลงใหลอย่างไม่มีช้อยกเว้น ด้วยขีดความสามารถของ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนั้น ซึ่งพิสูจน์ได้จากสัมผัสทั้งห้าอย่างเด่นชัด ทำให้การเห็นคุณค่าจาก สัมผัสที่หก (จิตใจ ธรรมารมณ์) มีน้อย เพราะเขามองว่าเมื่อวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเจริญ มนุษย์คือผู้ที่ควบคุมธรรมชาติ จึงทำให้เกิดการทำลายล้างธรรมชาติอย่างมากแต่ฝ่ายเดียวตลอด มาชนิดที่เรียกว่า แปรผันตรงกับความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วัตถุ) กล่าวคือ ยิ่งเจริญมากยิ่งมีการทำลายล้างธรรมชาติมาก นั่นเอง

เมื่อโลกที่เจริญทางด้านวัตถุถูกปกคลุมด้วยปัญหาและการทำลายล้าง เช่น ปัญหาการ ทำลายล้างกันด้วยสงคราม ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาทางด้านจิตใจของพลโลกที่ตกเป็นทาสของ วัตถุนิยม เป็นต้น จึงส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมมนุษย์ในโลกจำนวนมากที่อิงอาศัย “วัตถุออกฤทธิ์ ต่อจิตประสาท” มาเป็นเครื่องกล่อมเกล่าจิตใจ เมื่อได้เสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาททั้งชนิดกด ประสาทและกระตุ้นประสาท ก็พากันหลงผิดไปว่า สามารถดับทุกข์ได้ แม้เพียงชั่วคราวิเศษชั่วขณะก็ ตาม เมื่อต้องการเสพอยู่เรื่อย ๆ เพิ่มปริมาณตามลำดับ ก็เข้าสู่ความสมบรูณ์ของ

^๑ พระราชวรมุนี (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), *รวมปาฐกถาธรรม พระพุทธศาสนาในโลกยุคโลกาภิวัตน์*, (กรุงเทพฯ : ศยาม, ๒๕๔๑), หน้า ๙.

นิยามศัพท์ของคำว่า “สิ่งเสพติด, สารเสพติด หรือ ยาเสพติด” นั้นเอง ความต้องการวัตถุสิ่งเสพติดนี้ ก่อปรกักับกระแสโลกาภิวัตน์ย่อมทำให้ “ปัญหายาเสพติด” เป็นปัญหาของสังคมของโลก (ระดับโลก) ที่เชื่อมโยงกับปัญหาอื่น ๆ เชื่อมโยงกับทุกประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม สำหรับประเทศไทย โดยเฉพาะเยาวชนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญ และเป็นอนาคตของชาติ รัฐบาล หน่วยงานราชการ และองค์กรเอกชนต่าง ๆ ได้พยายามร่วมมือกันที่จะป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ทั้งในด้านการป้องกัน การปราบปราม การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพ และการดูแลติดตามผล แต่ปรากฏว่าจำนวนเยาวชนผู้ติดสารเสพติดไม่ได้ลดลง กลับมีจำนวนมากขึ้น ปัญหายาเสพติดได้แพร่ระบาดจากสังคมเมืองสู่สังคมชนบทไทยอย่างรวดเร็วครบวงจร ทั้งลักลอบผลิต ค้า นำเข้า ส่งออก และแพร่ระบาดในกลุ่มเสพยาเสพติด จนกลายเป็นปัญหาความมั่นคงของชาติไปเสียแล้ว

ถ้าทุกคนในโลกต่างเข้าถึงศาสนาของตน ๆ แล้วโลกมันจะไม่เป็นอย่างนี้, มันจะเป็นโลก พระศรีอาริย์ขึ้นมา พริบพร้อมในคราวเดียวกันหมดโลก และทุกศาสนา หัวใจของศาสนาทุกศาสนาอยู่ที่ “ไม่เห็นแก่ตัว”^๒ ที่นี้ก็มาถึงแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา คือ สารพัดทั้งหมดที่มีอยู่ใน อริยสัจสี่ (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค) ที่ครอบคลุมหลักการของพระพุทธศาสนาทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็

- หลัก “เว้นชั่ว ทำดี ทำใจให้บริสุทธิ์”
- หลัก “ธรรมทั้งปวงไม่ควรยึดมั่น ถือมั่น”
- หลัก “เราบัญญัติแต่ทุกข์ และความดับทุกข์” หรือ
- หลัก “อิทัปปัจจยตา / ปฏิจสมุปบาท กับ นิพพาน”

ทุกหลักธรรมอยู่ในอริยสัจสี่ ขออย่าว่า “อริยสัจสี่” คือ หลักที่โยงความจริงใน ธรรมชาติมาสู่การใช้ประโยชน์ของมนุษย์หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือธรรมที่เสนอเป็น ระบบปฏิบัติการให้มนุษย์บริหารประโยชน์จากความจริงของธรรมชาตินั้นเอง^๓

^๒ พุทธทาส อินฺปิณฺณ, หัวใจพุทธศาสนา , (กรุงเทพฯ : ธรรมสภา, ๒๕๓๗), หน้า ๖๐ - ๖๑.

^๓ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), แก่นแท้ของพระพุทธศาสนา , (กรุงเทพฯ : ธรรมสาร, ๒๕๔๔), หน้า

ในฐานะที่ชาวไทยกว่า ๙๐ เปอร์เซ็นต์ เป็นพุทธศาสนิกชนโดยกำเนิดตามสำเนา ทะเบียนบ้านควรจะนำเอาหลัก “พุทธธรรม” ซึ่งเป็นหลักคำสอนของพระศาสดา สัมมาสัมพุทธเจ้า เข้ามาสู่กระบวนการแก้ปัญหาโดยองค์รวม เพราะ

“พุทธธรรม” เป็นเสมือนแก้วมณีซึ่งเจียรไนระไรศมีหลายเหลี่ยม นักวิชาการสามารถจัด มุมมองให้เห็นประกายเลื่อมรุ่งไฉฉงงามหลายวิธีการ พุทธธรรมเสนอหลักการพัฒนา ปัญญาที่มุ่งการฝึกอบรมตน ให้บรรลุอิสรภาวะหลุดพ้นจากปัญหา โดยทั่วไปแล้ว พุทธศาสนิกชนจะเข้าใจหลักพุทธธรรมในแง่ของ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ศิล ประเพณี พิธีกรรมเท่านั้น แท้จริงแล้ว พระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ทรงวาง หลักการพัฒนามนุษย์และหลักการเรียนรู้ไว้อย่างครบกระบวนการ มีองค์ประกอบและ ขั้นตอนตามลำดับต่อเนื่องสมบูรณ์^๔

เมื่อพุทธศาสนิกชนได้เรียนรู้ เข้าใจ และเข้าถึงด้วยการปฏิบัติตามหลัก พุทธธรรม ย่อมที่ จะเกิดผลสัมฤทธิ์ เกิดปัญญาที่จะนำหลักพุทธธรรมมาปรับประยุกต์ใช้ให้เข้ากับปัญหาที่เกิดขึ้นใน ปัจจุบัน โดยเฉพาะ “ปัญหายาเสพติด” หากวางหลักการแก้ปัญหาตั้งแต่ระดับนโยบาย จนถึง ระดับแผนการปฏิบัติการโดยใช้หลักพุทธธรรมเป็นเกณฑ์แล้ว และนำไปปฏิบัติทุกส่วน ทุกหน้าที่ ย่อมที่จะนำความสำเร็จในการแก้ปัญหา ยาเสพติด ได้อย่างสมบูรณ์ทุกด้าน

จากข้อมูลรายงานสรุปผลการปราบปรามยาเสพติดของสำนักงานปราบปรามและการ ฆ่าศัตรูต่อผู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดกองทัพอากาศ โดยกรมทหารสรรพาวุธทหารอากาศ สำนักงานผู้ บังคับทหารอากาศดอนเมือง พบว่า สถิติการจับกุมในรอบปี ๔๕,๔๖ และ ๔๗ มีจำนวนเพิ่มขึ้น เรื่อยๆ กล่าวคือ

ต.ค.๔๔ - ก.ย.๔๕ จับกุม ๑๖ คดี ผู้ต้องหา ๒๒ คน ของกลางยาเสพติดให้โทษ ประเภท ๑ (ยาบ้า) ๒๖๘.๕ เม็ด

ต.ค.๔๕ - ก.ย.๔๖ จับกุม ๒๘ คดี ผู้ต้องหา ๔๐ คน ของกลางยาเสพติดให้โทษ ประเภท ๑ (ยาบ้า) ๘๓๖ เม็ด (ยาอี) ๑,๒๐๔ เม็ด รวม ๒,๐๔๐ เม็ด

^๔ สุมน อมรวิวัฒน์ ศ.ดร., การพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์, (โครงการกิตติเมธี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,๒๕๔๒), หน้า ๑.

ต.ค.๔๖ - ก.ย.๔๗ ฉบับ ๖๐ คดี ผู้ต้องหา ๖๘ คน ของกลางยาเสพติดให้โทษ ประเภท ๑ (ยาบ้า) ๘,๓๕๒ เม็ด^๕

ในชุมชนกองทัพอากาศอยู่ที่พักอาศัยอยู่ในบ้านพักอาศัยของทางราชการกองทัพอากาศ นั้นจะเป็นข้าราชการสังกัดกองทัพอากาศและครอบครัว ซึ่งจะปฏิเสธไม่ได้ต่อการแพร่ขยาย อิทธิพลของยาเสพติด ผู้ทำการวิจัยได้อาศัยอยู่ในชุมชนนี้และทำงานด้านการสืบสวนหาข่าวและ การปราบปรามยาเสพติดมาโดยตลอด ได้เห็นการเปลี่ยนแปลงของปัญหายาเสพติดที่ทวีความ รุนแรงขึ้นโดยลำดับ กลายเป็นปัญหาสังคมที่เชื่อมโยงกับปัญหาอื่นที่มีเป้าหมายคือเยาวชนของ ชาติ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์การทำลายล้างชาติไทยโดยนักยุทธศาสตร์ทางทหารต่างชาติที่หวังจะ ทำลายชาติไทยโดยใช้ยาเสพติดเป็นเครื่องมือ ในส่วนวิธีการปฏิบัติต่อปัญหาที่เน้นการ ปราบปรามนั้นที่ผ่านมาเป็นที่สรุปได้ว่าไม่ใช่เป็นการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด เป็นแค่เพียงการ “กำจัด” แต่ไม่ได้ “จำกัด” หรือการป้องกันปัญหาที่ดีครบทุกด้านทั้ง ทางร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม และ สติปัญญา การนำเสนองานวิจัยในครั้งนี้จึงเป็นการนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาใหม่ที่เน้นการ “จำกัด” ปัญหาให้แพร่ขยายด้วยวิธีการป้องกันที่สมบูรณ์แบบทุกด้าน ที่จะปรากฏในรูปแบบการ ฝึกอบรมค่ายผู้นำเยาวชนต่อต้านยาเสพติด โดยใช้หลักพุทธธรรมมาปรับประยุกต์ใช้นั่นเอง

๑.๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหายาเสพติด

๑.๒.๒ เพื่อประยุกต์หลักพุทธธรรมใช้ในกิจกรรมของหลักสูตรค่ายผู้นำเยาวชน ต่อต้าน ยาเสพติดของกองทัพอากาศ

๑.๓. ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ หลักพุทธธรรม ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหายาเสพติดมีอะไรบ้าง

๑.๓.๒ การนำหลักพุทธธรรม มาใช้ในกิจกรรมของหลักสูตรค่ายผู้นำเยาวชนต่อต้าน ยาเสพติดของกองทัพอากาศจะประยุกต์อย่างไร

^๕ กรมทหารสารวัตรทหารอากาศ สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง, รายงานสรุปผลการ ปราบปรามยาเสพติด, ของสำนักงานปราบปรามและการข่าวศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด ในรอบปี ๒๕๔๕ - ๒๕๔๗.

๑.๓.๓ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในค่ายฝึกอบรมตามโครงการนี้มีความคิดเห็นอย่างไร

๑.๔. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

พุทธธรรม หมายถึง คำสอนเดิมแท้ของพระพุทธเจ้า หรือกฎธรรมชาติและคุณค่าสำหรับชีวิต^๖ ที่ใช้ในงานวิจัย คือ อริยสัจสี่

อริยสัจสี่ หมายถึง ความจริงอันประเสริฐ, ความจริงของพระอริยะ, ความจริงที่ทำให้ผู้เข้าถึงกลายเป็นอริยะ –Ariyasacca : The Four Noble Truths^๗ มี ๔ ประการ คือ ทุกข์, สมุทัย, นิโรธ และมรรคมีองค์ ๘

ไตรสิกขา หมายถึง ศีล สมาธิ ปัญญา

ค่ายฝึกอบรม หมายถึง ค่ายผู้นำเยาวชนต่อต้านยาเสพติดของกองทัพอากาศ

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม หมายถึง กลุ่มเยาวชนในโรงเรียนรอบกองทัพอากาศที่ทางโรงเรียนส่งเข้ามารับการฝึกอบรมในค่าย ในช่วงปี ๒๕๕๖

ยาเสพติด หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วมีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ เช่น ฝิ่น เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า สารระเหยต่าง ๆ เป็นต้น

๑.๕. ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พุทธทาส ภิกขุ (เจือม อินุทปัญโญ) ได้กล่าวถึง พระพุทธศาสนาไว้ในหนังสือ “คู่มือมนุษย” ว่า พระพุทธศาสนา คือ วิชารวมทั้งระเบียบปฏิบัติสำหรับจะให้เราทำอะไรเป็นอะไร ถ้ารู้ว่าอะไรเป็นอะไร จริง ๆ แล้ว เราย่อมไม่ปฏิบัติผิดต่อสิ่งทั้งปวง ครั้นรู้จริงตามวิธีของพระพุทธศาสนา คือมองเห็นชัดว่า สิ่งทั้งปวงไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มิใช่ตัวตน ไม่มีอะไรน่าผูกมัดตัวเรา เข้ากับสิ่งนั้นจริง ๆ แล้วจิตก็จะเกิดความหลุดพ้นจากอำนาจครอบงำของสิ่งเหล่านั้นขึ้นมาจากที่ อริยสัจสี่ประการ นั้น คือ ความรู้ที่บอกให้ชัดว่า “อะไรเป็นอะไรอย่างครบถ้วนนั่นเอง”^๘

^๖ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) , พุทธธรรม, ฉบับปรับปรุงและขยายความ, (กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ ๘ โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒)

^๗ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม, (กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ ๙, สหธรรมิก, ๒๕๓๘), หน้า ๑๘๑.

^๘ พุทธทาส ภิกขุ, คู่มือมนุษย, (กรุงเทพฯ : ธรรมบุชชา, ๒๕๐๑)

พระญาณติโลก (NYANATILOKA) พระภิกษุชาวเยอรมัน ได้เขียนหนังสือ THE WORD OF BUDDHA ซึ่งพระมหานรงค์ จิตตโสภโณ และคณะได้แปล และให้ชื่อหนังสือว่า “ความจริงอันประเสริฐ” ในเบื้องต้นได้แปลผิดพลาด ข้อที่ ๕ ที่ว่า สุรา เมรย มชฺชปมาทภูฐานา เวมณีสิกฺขา ปทํ สมานิยามิ แปลว่า “ ข้าพเจ้าขอสมทานว่า จะละเว้นจากเครื่องดื่มที่ทำให้เมา และยาเสพติด อันเป็นเหตุแห่งความประมาท” ก่อนที่จะอธิบาย พุทธวจนะที่ว่าด้วย อริยสัจสี่หรือความจริงอันประเสริฐ ได้อย่างสมบูรณ์^{๘๙}

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ แก่นแท้ของพระพุทธศาสนา ตอนหนึ่งว่า เมื่อพระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้แล้ว เสด็จไปปฐมเทศนา “พระธรรมจักกัปปวัตตนสูตร” พระองค์ทรงตรัสสอนหนึ่งมีความว่า (จตุส อริยสจฺเจสุ ติปริวภูฏํ ทวาทสการํ ยถาภูตํ ญาณทสฺสนํ) ตราบใดที่เรายังไม่มีความที่สละสลวย ที่มีปริวัฏ ๓ มีอาการ ๑๒ ในอริยสัจสี่ เราก็ยังไม่ปฏิญาณได้ว่า ได้ตรัสรู้ต่อเมื่อเรามีญาณที่สละสลวย นั้น จึงปฏิญาณได้ว่า “ตรัสรู้” ดังนั้นเราจึงรู้อริยสัจอย่างเต็มที่ไม่ได้ ต้องรู้หน้าที่ต่ออริยสัจและปฏิบัติหน้าที่ต่ออริยสัจให้สำเร็จด้วย พระพุทธเจ้าตรัสกิจหรือหน้าที่ ต่ออริยสัจสี่ไว้ครบแล้ว คือ

๑. หน้าที่ต่อทุกข์ คือ “ปริญญา” แปลว่า กำหนดรู้ รู้เท่าทัน จับตัวมันให้ได้
๒. หน้าที่ต่อ สมุทัย คือ “ปหานะ” แปลว่า ละ หรือ กำจัด
๓. หน้าที่ต่อ นิโรธ เรียกว่า “สัจฉิกิริยา” แปลว่า ทำให้แจ้ง หรือบรรลุนั่นเอง
๔. หน้าที่ต่อ มรรค เรียกว่า “ภาวนา” แปลว่า บำเพ็ญ ก็คือ ปฏิบัติลงมือ ทำให้เกิด ทำให้มีขึ้น^{๙๐}

พระมหาสารวย ญาณสวโร ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาผลกระทบจากการล่วงละเมิดศีลข้อที่ ๕ ที่มีต่อสังคมไทย” ว่าปัญหาที่มีต่อสังคมไทยมากที่สุดในปัจจุบันคือ ปัญหายาเสพติดที่ระบาดอยู่ในเรื่องนี้ พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีเหตุผล ที่ยอมรับข้อเท็จจริงคือ เป็นเพราะขาดหลักธรรมข้อปฏิบัติสำหรับมนุษย์อันเรียกว่าศีลนั้นโดยเฉพาะศีลข้อที่ ๕ ซึ่งถือว่ามี

^{๘๙} พระญาณติโลก, THE WORD OF THE BUDDHA, แปลโดยพระมหานรงค์ จิตตโสภโณและคณะ, “พระพุทธวจนะ ความจริงอันประเสริฐ”, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๑), หน้า ๘.

^{๙๐} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), แก่นแท้พระพุทธศาสนา, (กรุงเทพฯ : ธรรมสาร, ๒๕๔๔), หน้า ๑๗.

สำคัญมากที่สุด โดยเห็นคุณโทษว่าสุราเมรัยและของเมานั้น เป็นสิ่งที่มีอันตราย เป็นข้อห้ามโดยส่วนเดียวที่เป็นพิษร้ายแก่สังคมมีโทษทำลายทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต^{๑๑}

โสภา ชูพิกุลชัย และคณะ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความรู้สึกของผู้ติดยาเสพติดที่มีต่อศาสนา และวิธีการนำศาสนาแก้ปัญหาเสพติด” พบว่า ผู้เสพยาเสพติดทั้งหมดเห็นด้วยกับวิธีการใช้หลักธรรมทางศาสนาโน้มน้าวให้กลุ่มผู้ติดยาเสพติดยอมเลิกเสพยาเสพติดมากที่สุด เพราะเชื่อว่า หลักธรรมทางศาสนา จะทำให้เกิดความศรัทธา และมีความเชื่อมั่น ในการทำความดี และสามารถ อุดกั้นต่อการที่จะหวนกลับไปเสพอีก รองลงมาได้แก่วิธีการสนับสนุนให้ผู้ติดยาเสพติดมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศาสนา เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ และวิธีการเชิญชวนให้ พระสงฆ์ นักบวช หรือผู้นำทางศาสนา เข้าร่วมในการบำบัดรักษาตามลำดับ^{๑๒}

พระวันชัย ธนวิไล (กัณหาภาณูจนะ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การสำรวจทัศนคติ ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชนบท” พบว่า สถาบันทางศาสนามีส่วนกระตุ้นเตือนและเสริมสร้างทัศนคติที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ และได้เสนอแนะเพื่อการปฏิบัติว่า

๑. มหาวิทยาลัยควรออกระเบียบให้นิสิตที่จบปริญญาตรี กลับไปปฏิบัติหน้าที่ในท้องถิ่นเดิมของตนเอง

๒. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย “ควรสร้างต้นแบบการฝึกอบรม Training” เพื่อเสริมคุณลักษณะทางจิตใจ เป็นต้น^{๑๓}

สุภัทรา ลบล้ำเลิศ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พุทธวิธีในการแก้ปัญหาเสพติด” พบว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังความเชื่อ ความศรัทธา และการยอมรับทางศาสนา ให้เข้าใจในชีวิต

^{๑๑} พระมหาสารวย ญาณส่วโร, “การศึกษาผลกระทบจากการล่องละเมิดศีลข้อที่ ๕ ที่มีต่อสังคมไทย”, *วิทยานิพนธ์ปริญญา พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒)

^{๑๒} โสภา ชูพิกุลชัย ชปิลมันน์ และคณะ, *การศึกษาความรู้สึกของผู้ติดยาเสพติดที่มีต่อศาสนา และวิธีการนำศาสนาแก้ปัญหาเสพติด*, (กรุงเทพฯ : สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, ๒๕๓๐)

^{๑๓} พระวันชัย ธนวิไล, “การสำรวจทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชนบท”, *วิทยานิพนธ์ปริญญา พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓)

และจิตใจ โดยเริ่มแต่ในวัยเด็กเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้รอดพ้นจากสิ่งเสพติด หากบุคคลมีศาสนา คอยยึดเหนี่ยวจิตใจอยู่ในตัวแล้ว ก็เท่ากับว่าบุคคลนั้นมีภูมิต้านทานของชีวิตไม่ให้ก้าวสู่ทางผิด หรือยึดสารเสพติดเป็นที่พึ่งเมื่อเผชิญปัญหาได้ ซึ่งการที่จะบรรลุผลดังกล่าวนี้ จะต้องปลูกฝัง ด้วยวิธีการอบรมสั่งสอนให้ทราบซึ่งในหลักคุณธรรมควบคู่กับการสร้างให้เกิดความรู้สึก ประทับใจ อบอุ่น และมีความสุขในศาสนา^{๑๔}

๑.๖. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

๑.๖.๑ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ศึกษาหลักพุทธธรรมในคัมภีร์ทาง พระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง และปฏิบัติตามหลักพุทธธรรมเพื่อไม่ให้ตก เป็นทาสของยาเสพติดทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท ที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกาต่าง ๆ และศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับยาเสพติด จาก หนังสือ เอกสารงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวิจัยภาคสนาม ต่อไป

๑.๖.๒ การวิจัยภาคสนาม (Field Research) ประกอบด้วย

๑.๖.๒.๑ การจัดทำหลักสูตรและค่ายฝึกอบรมประยุกต์ในส่วนของค่ายฝึกอบรม ผู้นำชุมชน เยาวชนต่อต้านยาเสพติด ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ในส่วนของ กองทัพอากาศ

๑.๖.๒.๒ การใช้วิธีสังเกต (Observation) จากประสบการณ์ตรงจาก กลุ่มเป้าหมายที่ทำการสำรวจตลอด ๒๐ ค่ายฝึกอบรม

๑.๖.๒.๓ การสัมภาษณ์ (Interview) จากผู้เคยเสพ ผู้เคยค้า เจ้าหน้าที่และผู้มี ส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนกองทัพอากาศตนเอง

๑.๗. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก. การสร้างเครื่องมือมีขั้นตอนดังนี้

^{๑๔} สุภัทรา ลบล้ำเลิศ, "พุทธวิธีในการแก้ปัญหายาเสพติด", วิทยานิพนธ์ปริญญา อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๒)

๑. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ โดยศึกษาหลักพุทธธรรมใน คัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท ศึกษาความเป็นมาของยาเสพติด สาเหตุของการ ใช้ยาเสพติด จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. นำแนวคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม สร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุม เนื้อหาที่ต้องการศึกษาโดยที่มีแบบสัมภาษณ์มี ๓ ส่วน คือ

๒.๑ สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น ผู้เสพ ผู้เคย์ค้ำที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น เพื่อศึกษาหาผลกระทบที่เกิดขึ้น ความคิดเห็นในการนำหลักพุทธธรรม มาเป็นแนวทางปฏิบัติ และเป้าหมายของการดำเนินชีวิต

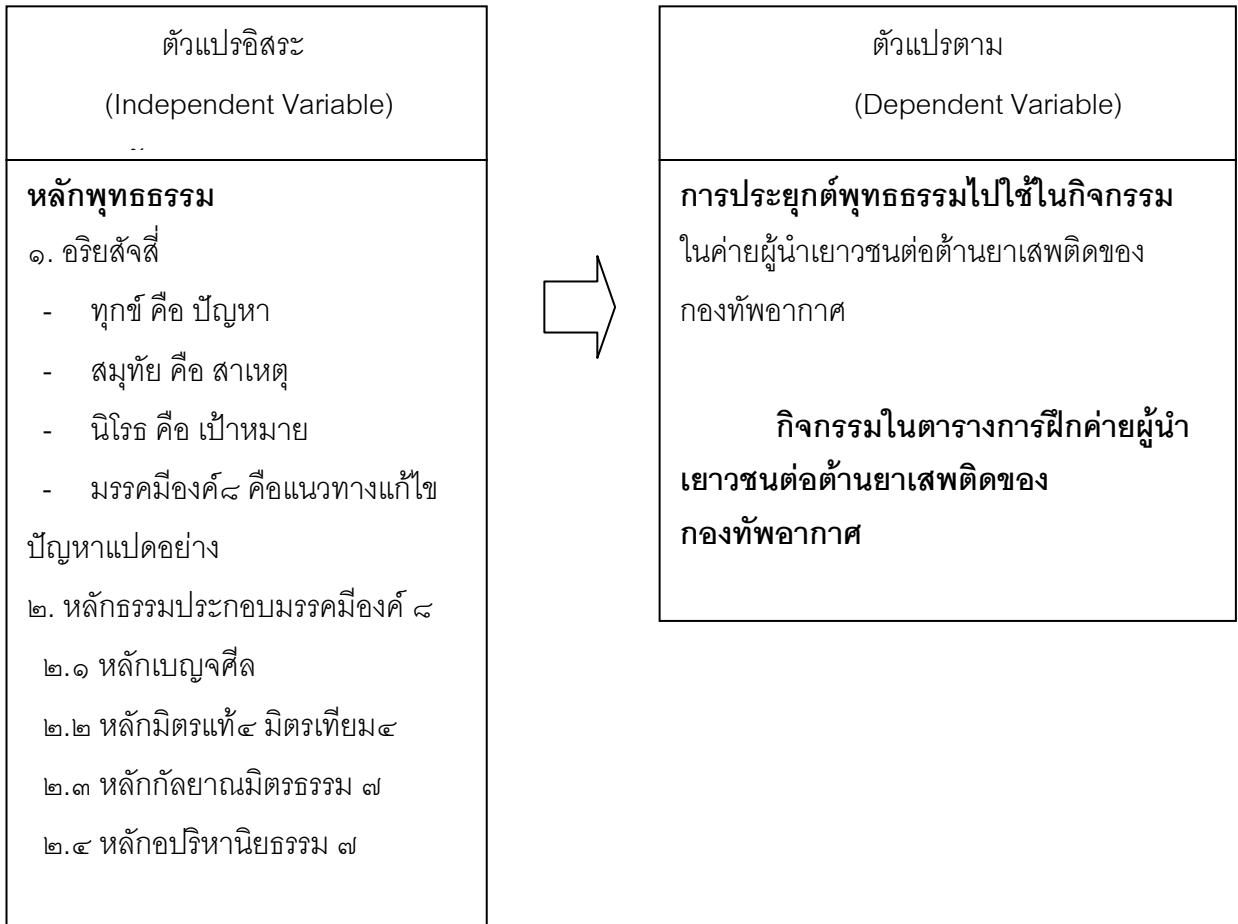
๒.๒ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ด้านปราบปราม ด้านป้องกัน บำบัดฟื้นฟูอัน ได้แก่ จนท.ป.ป.ส.,แพทย์,ครู,และผู้ปกครอง เป็นต้น ในบริบทคำถามของหลักอริยสัจสี่ที่เกี่ยวข้อง กับกระบวนการปัญหาเสพติด

๓. ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบ

ข. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัย ภาคสนาม (Field Research) กล่าวคือ ใช้หลักธรรมบางประการเข้าไปสอดแทรกอยู่ในกิจกรรมที่ ปรากฏอยู่ในตารางการฝึกอบรม เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจาก ประชากร ๒๐ ค่ายฝึกอบรมจำนวน ๒,๖๐๐ คน และใช้การสัมภาษณ์กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง

หลักสูตรและตารางฝึกอบรม (ตามผนวก ข)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๒

แนวคิดเกี่ยวกับหลักพุทธธรรม

จากการศึกษาหลักพุทธธรรมในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดสามารถสรุปได้ดังนี้

๒.๑ ประเภทของสิ่งเสพติดที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา

สิ่งเสพติดทางพระพุทธศาสนามี ๓ ประเภท คือ

- ก. สุรา คือ เหล้าที่ได้จากการกลั่นลั่นวน ๆ มี ๕ ชนิดด้วยกัน คือ
 ๑. สุราแป้ง ได้แก่ที่ใส่แป้งลงในภาชนะ แล้วเติมน้ำพอเหมาะแก่แป้งนั้น ขยำ ทำการต้มกลั่น (ปิณธุสุรา)
 ๒. สุราขนม ได้แก่ ที่ใส่ขนมลงในภาชนะแล้วเติมน้ำพอเหมาะแก่ขนมนั้น ขยำ ทำการต้มกลั่น (ปฐุสุรา)
 ๓. สุราข้าวสุก ได้แก่ที่ใส่ข้าวสุกแล้วเติมน้ำพอเหมาะ (โพนสุรา)
 ๔. สุราใส่เชื้อ ได้แก่สุราที่ใส่แป้งเชื้อหรือแป้งเหล้าปิ้ง (กิญณุปกขิตตุสุรา)
 ๕. สุราผสมเครื่องปรุง ได้แก่ สุราที่ผสมด้วยเครื่องปรุงต่าง ๆ มีผลสมอไทย และเมล็ดพันธ์ฝักกาด เป็นต้น (สมภารสยตุตสุรา)
 - ข. เมรัย คือน้ำเมาที่ได้จากการหมัก หรือ การแช่น้ำที่ยังไม่ได้กลั่น มี ๕ ชนิด
 ๑. น้ำดองดอกไม้ ได้แก่ น้ำดองที่ปรุงด้วยรสมะขาง ตาล และมะพร้าว เป็นต้น ที่หมักไว้นาน (ปุปผาสโว)
 ๒. น้ำดองผลไม้ ได้แก่ น้ำดองที่ขยำผลองุ่น และขนุน เป็นต้น ปรุงด้วยรสผลองุ่น เป็นต้น เหล้าที่หมักไว้นาน (ผลาสโว)
 ๓. น้ำดองน้ำหวาน ได้แก่ น้ำดองที่ปรุงด้วยรสชาติของผลองุ่นทั้งหลาย หรือปรุงด้วยน้ำหวานแห่งแมลงผึ้ง ที่หมักไว้นาน (มธวาสโว)
 ๔. น้ำดองน้ำอ้อย ได้แก่ รสน้ำอ้อยยบที่หมักไว้นาน (คุพาสโว)
 ๕. น้ำดองผสมเครื่องปรุง ได้แก่ รสของเครื่องปรุงต่าง ๆ มีสมอไทย มะขามป้อม และของเผ็ด เป็นต้น ที่หมักไว้นาน (สมภารสยตุตาสโว)
- อีกนัยหนึ่งพระภิกษุแสดงเมรัยไว้เป็น ๔ ชนิด คือ

๑. น้ำดอกไม้ (บุปผาสโว)
๒. น้ำดองผลไม้ (ผาสสโว)
๓. น้ำดองน้ำหวาน (มธวาสโว)
๔. น้ำดองน้ำอ้อย (คุพาสโว)^{๑๕}

ค.มัทชะ คือของเมา หรือของมีนเมา สิ่งของที่ทำให้ผู้เสพเข้าไปแล้วมีนเมาเรียกตามภาษานิยมปัจจุบันว่า “ยาเสพติด” และคำว่ามัทชะ ในการวิจัยครั้งนี้มี ๒ ประเภท คือ ประเภทที่ถูกกฎหมาย ได้แก่ สุรา เมรัย และประเภทที่ผิดกฎหมาย ได้แก่ เฮโรอิน ผีน กัญชา ยาบ้า ใบกระท่อมและสารเสพติดประเภทต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในกฎหมาย เป็นต้น ไม่ว่าจะถูกกฎหมาย หรือผิดกฎหมายต่างก็เป็นมัทชะ เพราะเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท หรือว่าแม่ของอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งเป็นที่ตั้งแห่งความเมา คนดื่มแล้วเมามาย เรียกว่า มัทชะเหมือนกัน

ในปัจจุบัน มัทชะ ที่เป็นยาเสพติดที่ผิดกฎหมายได้มีการพัฒนาการผลิตออกมาเป็นหลายรูปแบบ หลากหลายชนิดเป็นจำนวนที่นับไม่ได้ และล้วนเป็นของที่ทำให้ผู้เสพมีนเมา ก็ถือเป็นมัทชะ ทั้งนี้ก็มีการพัฒนาในด้านวิธีการเสพ นอกจาก กิน ดื่มแล้ว ยังมี สูบ ฉีดเข้าเส้นเลือด ดม เป็นสติเกอร์ติดใต้ลิ้นให้ซึมผ่าน หรือ อม เป็นต้น

โทษของยาเสพติดหรือสุรา เมรัย และมัทชะนั้น ก่อให้เกิดโทษต่อตนเองและผู้อื่นหรือสังคม กล่าวคือ ทำให้เกิดความประมาท ในคำสอนทางพระพุทธศาสนาเน้นความสำคัญของการมีสติอยู่เสมอไม่ให้ประมาท ผู้ที่ประมาทย่อมจะพลาดโอกาสจากประโยชน์หรือคุณความดีต่าง ๆ สมดังพุทธพจน์ว่า

“ ดูก่อนนิกษุทั้งหลาย ! รอยเท้าของสัตว์ทั้งหลาย ผู้สัญจรไปในแผ่นดิน ชนิดใดชนิดหนึ่งทั้งหมดนั้นย่อมประชิดลงในรอยเท้าข้าง รอยเท้าข้าง บัณฑิตกล่าวว่า เลิศกว่ารอยเท้าเหล่านั้น เพราะเป็นรอยใหญ่ แม้ฉันใดกุศลธรรมเหล่าใดเหล่าหนึ่งทั้งหมดนั้น มีความไม่ประมาทเป็นมูลรวมลงในความไม่ประมาท ความไม่ประมาท บัณฑิตกล่าวว่าเลิศกว่ากุศลธรรมเหล่านั้น”^{๒๕}

^{๑๕} อิง.ฎีกา. ๓/๑๗๙/๖๖. ฉบับ มหาจุฬารัฏีกา ๒๕๓๗.

^{๒๕} ส.ม. (ไทย), ๑๙/๒๕๓/๖๕. ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ซีดีรอมศิษย์เก่ามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ! แม้เราก็ไม่เคยเห็นไม่เคยได้ยินข้อที่ว่า บุคคลเว้นจากเหตุเป็นที่ตั้งแห่งความประมาทในเพราะการเสพของมีนเมา คือ สุรา เมรัย จะถูกพระราชাজับฆ่า จองจำ เนรเทศ หรือลงโทษอย่างอื่นตามควรแก่กรณี เพราะเหตุตั้งใจเว้นจากที่ตั้งแห่งความประมาทในเพราะการเสพของมีนเมา คือสุรา เมรัย โดยที่แก้กรรมชั่วของเขาต่างหากที่ชี้ว่า เขาประกอบการเสพของมีนเมาคือ สุรา และเมรัย เนื่อง ๆ จึงฆ่าหญิงบ้าง ชายบ้าง จึงลักขโมยจากบ้านบ้าง จากป่าบ้าง จึงประพฤติดิถีประเวณีในภรรยา หรือในบุตรหรือผู้อื่น จึงพูดเท็จหักกราณประโยชน์ของผู้อื่น เขาย่อมถูกพระราชา จับ ฆ่า จอง จำ หรือลงโทษอย่างอื่นตามสมควรแก่กรณี เพราะสาเหตุจากที่ตั้งแห่งความประมาทในเพราะการเสพของมีนเมา...”^{๒๖}

เมื่อปรากฏความประมาทในตนแล้ว ย่อมสามารถที่จะกระทำความผิดในส่วนอื่น ๆ ได้ง่ายขึ้น เช่น ทะเลาะวิวาท เบียดเบียนผู้อื่น เบียดบังลักขโมยทรัพย์ของผู้อื่น ประพฤติดิถีในกาม หรือกล่าวคำเท็จได้ง่ายขึ้น เพราะได้ประมาทเสียแล้ว ด้วยเหตุจากการเสพ สิ่งเสพติดเหล่านั้นเป็นเบื้องต้นนั่นเอง จึงส่งผลกระทบต่อผู้อื่นหรือสังคม

“ดูก่อนคหบดีบุตร ! โทษ ๖ อย่าง ต่อไปนี้ ผู้ที่ดื่มน้ำเมา คือ สุรา เมรัยเป็นประจำ จะได้เห็นทันตา คือ

- ๑). ความเสื่อมแห่งทรัพย์ อันผู้ดื่มพึงเห็นเอง (สนทฎีกา ธนชาณี)
- ๒). ก่อการทะเลาะวิวาท (กลหปุปวุตตมณี)
- ๓). เป็นบ่อเกิดแห่งโรค (โรคนัน อายตน์)
- ๔). เป็นเหตุให้เสียชื่อเสียง (อกิตติสณฺขินี)
- ๕). เป็นเหตุให้ประพฤติมารยาทที่ไม่น่าดู (หิริโกปินนิทุสณี)
- ๖). เป็นเหตุทอนกำลังปัญญา (ปญฺญาเย ทุพฺพลักรณี)”^{๒๗}

โทษ ของการเสพสุราเมรัยนั้น ย่อมส่งผลถึงการกระทำที่เกิดจากการดื่มสุราเมรัยและของเมา ให้เป็นไปในทางที่เป็นทุจริตกรรม ทั้งที่เกิดทางกายทุจริต วจีทุจริต และมโนทุจริต เพราะเมื่อกิน ดื่ม หรือเสพมาก ๆ แล้ว ความละอายก็ไม่มี ความกลัวก็ไม่มี ความยั้งคิดก็ไม่มี จะทำทุจริต

^{๒๖} อ.ปญฺจก. (ไทย) , ๒๒/๑๗๘/๒๓๕.

^{๒๗} ที.ปา. (ไทย) , ๑๑/๑๗๙/๑๙๖.

กรรมต่าง ๆ นี้โดยฤทธิ์ของความมีนเมา อันเป็นกรรมฝ่ายอกุศลที่เป็นบาป เป็นความชั่ว เป็นความไม่ดี ด้วยอำนาจแห่งโลภะก็ดี โทสะก็ดี และโมหะก็ดี อันเป็นมูลเหตุหลักที่สำคัญ ที่ก่อให้เกิดการกระทำผิดต่อตนเองและผู้อื่นตลอด อีกทั้งส่งผลให้ในปัจจุบันชาติคือ การถูกครหา นินทา ว่ากล่าว ตีเตี๋ยน แม้ในปรโลกเบื้องหน้า ก็ย่อมมีทุกติเป็นที่หวัง

“ การกระทำเพราะการดื่มสุราเมรัยและของเมา(ยาเสพติด) นี้เป็นเหตุแห่งความเมา ความเมาเป็นเหตุแห่งการกระทำอกุศลกรรมบถ และอกุศลกรรมให้เกิดขึ้นนั้น ย่อมทำหน้าที่ให้สำเร็จกัมมกิจเป็นเพราะกรรมที่ทำหน้าที่ให้ไปเกิดในนรกภูมิ ด้วยอำนาจการดื่มสุราเมรัยแล้วกระทำทุจริตกรรมลง แต่หากมีกระทำทุจริตกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็ไม่อาจนำสู่นรกภูมิได้และเพราะการทำทุจริตกรรมให้สำเร็จลงกล่าวคือ ดื่มสุราแล้วกระตุ้นใจกล้าสามารถกระทำทุจริตกรรมสำเร็จลง ย่อมไปเกิดในนรกภูมิ หลังตายแล้ว”^{๒๘}

จะเห็นได้ว่า มีการกล่าวถึงอันตรายหรือโทษของการเสพยาเสพติดหรือสุราเมรัยและมึชชะไว้เป็นจำนวนมาก กล่าวคือ เมื่อดื่มหรือเสพจนเมามายแล้ว ก็ทำให้ผู้ดื่มหรือเสพทำความชั่วได้ทุกอย่างเพราะขาดสติประมาทในการทั้งปวงนั่นเอง นอกจากนี้ในคัมภีร์ระดับอรรถกถาก็ยังกล่าวถึงโทษของการเสพยาเสพติดหรือ สุราเมรัยและมึชชะไว้มากเช่น คนเมาสุรา ย่อมไม่รู้ธรรม ไม่รู้ธรรม ย่อมทำอันตรายแม้แก่มารดาบิดา แม้แก่พระพุทธเจ้าและเหล่าพระอริยสาวก ย่อมถูกตำหนิในชาตินี้ แม้ตายไปแล้วก็ไปสู่มุติ และถึงความเป็นคนวิกลจริตไปทุก ๆ ชาติ^{๒๙}

อีกประเด็นหนึ่งในคัมภีร์ชาดกได้กล่าวถึงเหตุการณ์ครั้งที่ท้าวสักกะจอมเทพ ได้ทรงนิมิตรตนเป็นพราหมณ์สูงอายุหาบหม้อบรรจุสุรามานำถวายแก่พระเจ้ากรุงพาราณสีพลางกล่าวชักชวนให้ซื้อหม้อสุราของตนโดยกล่าวในเชิงทำทนายให้ซื้อดังนี้ว่า

(๑) เครื่องดื่มชนิดใดแล ที่คนดื่มแล้วกลิ้งพัดตกเหว ตกปล่อง ตกถ้ำ ตกบ่อน้ำคร่ำ ตกบ่อของสกปรก อีกทั้งกินของที่มีควกรินได้หลายอย่าง ขอเชิญท่านซื้อหม้ออันเต็มด้วยเครื่องดื่มนั้นไว้เถิด

^{๒๘} วรณสิทธิ ไททยะเสวี, คู่มือการศึกษาพระอภิธรรมมัตถสังคหะ ปริเฉทที่ ๕ วิถีมุตตสังคหะ วิชาด, (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิแนบมหานิราณนธ์,ม.ป.ป.), หน้า ๒๐๒.

^{๒๙} ชุพุทธ.อ. ๑/๑๒๔.

(๒) เครื่องดื่มชนิดใดแล ที่คนดื่มแล้วไม่อาจควบคุมจิตใจไว้ได้ กินกาสุรา เทร็ดเตรไปเหมือนวัวเที่ยวหาหญ้าเป็นอาหาร ร่วมขับร้องและเต้นรำกับเขาไปอย่างน่าอนาถ ขอเชิญท่านซื้อหม้ออันเต็มไปด้วยเครื่องดื่มชนิดนั้นเถิด

(๓) เครื่องดื่มชนิดใดแล ที่คนดื่มแล้วเปลือยกายเหมือนนอเจลก เที่ยวไปตามตรอกซอกซอยในหมู่บ้าน นอนตื่นสาย จิตใจไหลหลง ขอเชิญท่านซื้อหม้ออันเต็มไปด้วยเครื่องดื่มชนิดนั้นเถิด

(๔) เครื่องดื่มชนิดใดแล ที่คนดื่มแล้วถูกไฟเผา หรือถูกฝูงสุนัขจิ้งจอกกินเนื้อ ก็ยังนอนอยู่อย่างเดิมจนตาย และถูกจองจำบ้าง ถูกฆ่าบ้าง ประสบความสูญเสียทรัพย์สินบ้าง ขอเชิญท่านซื้อหม้ออันเต็มด้วยเครื่องดื่มชนิดนั้นเถิด

(๕) เครื่องดื่มชนิดใดแล ที่คนดื่มแล้ว พูดคำที่ไม่ควรพูด นั่งอยู่ในที่ชุมชน ก็เปลื้องผ้าของตนออกได้ ร่างกายสกปรกสำรอกอาหาร(อาเจียน) ขอเชิญท่านซื้อหม้ออันเต็มด้วยเครื่องดื่มชนิดนั้นเถิด

(๖) เครื่องดื่มชนิดใดแล ที่คนดื่มแล้ว มีตาขุ่น พูดจาอวดเบ่ง สำคัญตัวเองว่า เป็นใหญ่ในแผ่นดิน แม้พระจักรพรรดิผู้มีอาณาเขตจรด ๔ มหาสมุทรก็ไม่เทียบเท่าตน ขอเชิญท่านซื้อหม้ออันเต็มด้วยเครื่องดื่มชนิดนั้นเถิด

(๗) เครื่องดื่มที่ทำให้หยิ่งผยอง ก่อการวิวาท กล่าวคำส่อเสียด ทำให้ผิวพรรณหม่นหมอง ชอบเปลือยกาย ทำให้เป็นคนขลาด เป็นที่มาและช่องสุ่มพวงนักเลง ขอเชิญท่านซื้อหม้ออันเต็มไปด้วยเครื่องดื่มชนิดนั้นเถิด

(๘) ตระกูลทั้งหลายที่มั่งคั่งสมบูรณ์ด้วยสิ่งของ มีทรัพย์มากมายในโลก ก็ทำให้ขาดสูญ ทายาทและไร้ทรัพย์ได้ เพราะอาศัยเครื่องดื่มชนิดใด ขอท่านจงซื้อหม้ออันเต็มไปด้วยเครื่องดื่มชนิดนั้นเถิด

(๙) ข้าวเปลือก ทรัพย์สิ้น เงิน ทอง ไร่ นา โค กระบือ ของตระกูลทั้งหลาย ที่มีทรัพย์ต้องพินาศขาดสูญไป เพราะเครื่องดื่มชนิดใด ขอท่านจงซื้อหม้ออันเต็มไปด้วยเครื่องดื่มชนิดนั้นเถิด

(๑๐) เครื่องดื่มชนิดใด ที่คนมีสันดานชั่วดื่มแล้ว ด่าบิดามารดา อีกทั้งทำให้พ่อผัวจับมือถือแขนลูกสะใภ้ ขอท่านจงซื้อหม้ออันเต็มไปด้วยเครื่องดื่มชนิดนั้นเถิด

(๑๑) เครื่องดื่มชนิดใด ที่สตรีที่มีสันดานชั่วอยู่แล้ว ด่าพ่อผัวและสามี กอดรัดทาสบ้าง กอดกับคนรับใช้บ้าง ขอท่านจงซื้อหม้ออันเต็มไปด้วยเครื่องดื่มชนิดนั้นเถิด

(๑๒) เครื่องดื่มชนิดใดที่คนดื่มแล้ว ฆ่าสมณะหรือพราหมณ์ผู้ตั้งอยู่ในธรรม ทั้งต้องไปสู่อบายภูมิ เพราะการกระทำนั้นเป็นเหตุ ขอท่านจงซื้อเครื่องดื่มชนิดนั้นเถิด

(๑๓) เครื่องดื่มชนิดใดที่คนดื่มแล้ว ประพฤติทุจริตด้วย กาย วาจา หรือด้วยใจ ครั้น ประพฤติแล้วก็ไปนรก ขอท่านจงซื้อเครื่องดื่มชนิดนั้นเถิด

(๑๔) เครื่องดื่มชนิดใด ที่แม้จะเสียเงินเป็นอันมากแล้ววิงวอนขอร้องให้เขาหยุด ก็ไม่เคย ได้รับปากมาก่อน แต่เมื่อได้ดื่มเครื่องดื่มชนิดนั้นแล้ว ก็กล่าวคำเหลวไหล หยุดไม่ได้ ขอท่านจงซื้อ หม้ออันเต็มไปด้วยเครื่องดื่มชนิดนั้นเถิด

(๑๕) เครื่องดื่มชนิดใด ที่คนมีหน้าที่ส่งข่าวสารกำลังส่งข่าวสารอยู่ดื่มแล้ว เมื่อมีกิจที่ต้อง ทำรีบด่วน แม้จะบอกกล่าว เขาก็ฟังความไม่รู้เรื่อง ขอท่านจงซื้อหม้ออันเต็มไปด้วยเครื่องดื่ม นั้นเถิด

(๑๖) คนผู้มีจิตประกอบด้วยหิริ เมามายด้วยเครื่องดื่มอันเมาใด ทำความไม่มีหิริให้ ปราภฏ อีกทั้งนักปราชญ์ผู้สงบเรียบร้อย(เมาแล้ว) ก็พูดมาก ขอท่านจงซื้อเครื่องดื่มชนิดนั้นเถิด

(๑๗) เครื่องดื่มชนิดใด ที่คนดื่มแล้ว อยู่ร่วมกันกับพวกคนเลว แม้ไม่กินอาหารก็ได้ นอน เป็นทุกข้ออยู่บนพื้นดิน ถึงความเป็นผู้มีผิวพรรณทราม และถูกตำหนิติเตียนด้วย ขอท่านจงซื้อ เครื่องดื่มชนิดนั้นเถิด

(๑๘) เครื่องดื่มชนิดใด ที่คนดื่มแล้วนอนคอตกเหมือนโคที่เขาผูกคอกลากมา เพราะฤทธิ์ ของสุราที่คนทนได้ไม่ง่าย ขอเชิญท่านจงซื้อเครื่องดื่มชนิดนั้นเถิด

(๑๙) เครื่องดื่มชนิดใด ที่มนุษย์ (ผู้ฉลาด) พากันหลีกเลี่ยงเหมือนหนีพิษร้าย แล้วนรชน ใดเล่า ในโลกนี้ ที่กล้าพอจะดื่ม เครื่องดื่มนั้นเสมอดด้วยยาพิษ ขอท่านจงซื้อหม้ออันเต็มไปด้วย เครื่องดื่มนั้นเถิด

(๒๐) เครื่องดื่มชนิดใดแล ที่พวกโอรสพี่น้องกันชาวอันธกะ ๑๐ องค์เสวยแล้ว พากันไปรับ การบำเรออยู่ ณ ริมฝั่งมหาสมุทรแล้วประหัตประหารกันเองด้วยกระบองและสาก ขอท่านจงซื้อ หม้ออันเต็มด้วยเครื่องดื่มชนิดนั้นเถิด

(๒๑) เครื่องดื่มชนิดใดแล ที่พวกอสูรผู้เป็นเทวดามาก่อนดื่มแล้วเมามายจนต้องจูดิจจาก ดาวดึงส์สวรรค์ที่มีอายุยืน ลงมาเป็นอสูรผู้มีมายา ข้าแต่มหाराชา เมื่อพระองค์ทรงทราบว่า น้ำเมานี้ไม่มีประโยชน์ จะพึงเสวยน้ำเมานั้น อย่างไรเล่า^{๓๐}

ขอความเหล่านี้ แม้จะมีเนื้อหาลึกซึ้งให้ชื่อน้ำเมาทุกตอน แต่ว่ามีกรกล่าวถึงโทษของ การดื่มไว้ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ เพราะจุดประสงค์หลักของทำวสัฏกะจอมเทพที่ตรัสชักชวนเช่นนั้นก็เพื่อ ชี้ให้เห็นโทษของการดื่มสุรา และเพื่อห้ามมิให้พระเจ้ากรุงพาราณสีเกี่ยวข้องกับสุรานั่นเอง

^{๓๐} ชุ.ชา. (ไทย), ๒๗/๒๒๙๓/๓๖๔-๓๖๖. ฉบับซีดีรอมศิษย์เก่ามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

จะเห็นได้ว่า ยาเสพติดในสมัยพุทธกาลนั้น หมายถึง สุรา เมรัยและมัจฉะ แต่โดดเด่นในเรื่องของ สุราและเมรัย ที่แยกประเภท แจกแจงโทษไว้ทุกแง่มุม ส่วนในประเด็นของมัจฉะหรือของมีเนมาประเภทอื่น ๆ ไม่ค่อยปรากฏเด่นชัดในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา แต่ก็ใช้ว่าไม่ให้ความสำคัญสังเกตได้จากการตีความหมายของคำว่ามัจฉะ นั้นหมายรวมเอา สุรา และเมรัย ให้มาอยู่ในความหมายของมัจฉะด้วย เสมือนหนึ่งจะบอกว่า สุราและเมรัยเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของมัจฉะที่มีคุณสมบัติเหมือนกันคือ อันเป็นเหตุที่ตั้งแห่งความประมาท

ประเด็นที่น่าสนใจก็คือ เมื่อมีการกล่าวถึง ยาเสพติด ในสมัยพุทธกาลมาแล้วนั้น ในคำสอนทางพระพุทธศาสนามีวิธีการ วิธีแก้ หรือบอกขั้นตอนการป้องกันปัญหาเสพติดนั้นไว้ด้วยหรือไม่ อย่างไร หรือว่ามีหมวดธรรมข้อใดบ้างพอที่จะมาสังเคราะห์ประยุกต์เพื่อแก้ไข และป้องกันปัญหาเสพติด ซึ่งประเด็นนี้ผู้วิจัยเห็นว่า หลักพุทธธรรม หรือคำสอนในพระพุทธศาสนา นั้นสามารถที่จะปรับประยุกต์มาใช้ได้ทุกกรณีของปัญหา แต่พึงต้องเข้าใจ หัวใจและแก่นของพระพุทธศาสนาเป็นหลักกว้าง ๆ เสียก่อน ก่อนที่จะเข้าถึงหลักที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการแก้ปัญหา ยาเสพติด เช่น หลักอริยสัจสี่ หลักเบญจศีล หลักกัลยาณมิตร ๔,๗ และหลักอภิธานิยธรรม ๗ เป็นต้น

๒.๒ หลักการเกี่ยวกับพุทธธรรม

๒.๒.๑ หัวใจพระพุทธศาสนา^{๓๐}

คำว่า ศาสนา ท่านพุทธทาส ภิกขุ ได้ให้ความหมายไว้ ๔ นัย คือ

- ก. ศาสนา คือ คำสั่งสอนให้รู้เรื่องที่ควรรู้ ควรปฏิบัติ และได้รับความสุข
- ข. ศาสนา คือ สิ่งที่ทำให้เรารู้สึกว่า เราปลอดภัยแล้ว
- ค. ศาสนา คือ ระบบที่ทำให้สังคมอยู่กันอย่างสันติสุข แม้จะแตกต่างกันอย่างไร
- ง. ศาสนา คือ สิ่งที่ทำให้มนุษย์ได้รับสิ่งที่ดีที่สุดในขณะที่มนุษย์ควรจะได้รับ ทั้งทางกาย ทางจิตใจ และทางวิญญาณ

อีกทั้งยังชี้ให้เห็นว่า ความศักดิ์สิทธิ์ของศาสนาอยู่ที่ช่วยให้สำเร็จประโยชน์ทุกประการดับทุกข์ให้แก่จิตใจได้ ศาสนาเป็นเหมือนกับอาหารของใจ เป็นเครื่องนุ่งห่มของจิตใจ เป็นตุ๊กที่อยู่

^{๓๐} พุทธทาส อินฺทปญฺโญ, หัวใจพุทธศาสนา, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๓๗), สรุปรวมทั้งเล่ม.

อาศัย เป็นเครื่องป้องกันบำบัดโรคทางจิต และเป็นสิ่งประเล้าประโลมใจมนุษย์ให้พอใจอยู่ได้ใน
ความเป็นมนุษย์ที่ถูกต้อง ตามทำนองคลองธรรม

สรุปคำว่า ศาสนา คือ สิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์เพื่อมีความเป็นมนุษย์อย่างถูกต้องนั่นเอง
แต่การที่จะศึกษาปฏิบัติให้รู้หัวใจพระพุทธรศาสนา นั้นพึงทราบถึงปณิธานที่ตั้งไว้สำหรับชีวิตจิตใจ
สามประการด้วยกันว่า

- (๑) จะพยายามให้เพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตายทุกคนนี้ เข้าถึงหัวใจของพระพุทธรศาสนา
- (๒) จะพยายามให้เขาออกมาเสียได้จากอำนาจของวัตถุนิยม
- (๓) จะพยายามทำความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนาทุกศาสนาในโลกนี้

นี่คือ หลักสามประการ ที่ยึดถือเอาเป็นสิ่งที่สูงสุด ในเรื่องที่จะต้องทำต่อไปข้างหน้าจน
ตลอดชีวิต ให้เป็นชีวิตที่มีผลคุ้มค่าหรือเกินค่า จากนั้นแล้วพึงเข้าใจได้เลยว่า หัวใจของทุกศาสนา
คือ “ความไม่เห็นแก่ตัว” ปราศจากความเห็นแก่ตัว ทำอะไรก็เพื่อประโยชน์โดยบริสุทธิ์ หรือพูด
ภาษาธรรมะว่า “ความไม่ยึดมั่นถือมั่น” คือไม่ยึดมั่นว่าเราว่าของเราหรือที่หยาบคายที่สุดก็ว่า “ไม่
ยึดมั่นว่าตัวกู ว่าของกู” เมื่อไม่ยึดมั่นว่ากู ว่าของกูแล้วก็ไม่มีความเห็นแก่ตัว มันจะเกิดความเห็น
แก่ตัวไม่ได้ หัวใจของศาสนาอยู่ที่ตรงนี้

หลักสำคัญในพุทธศาสนาให้อยู่ด้วยความเย็น ทำไปด้วยจิตสงบ ดีที่สุดของมนุษย์ก็คือ
ทำลายตัวตนให้หมดสิ้นไป ไม่ต้องอยู่กับพระเจ้าที่ไหน ความสิ้นสุดแห่งตัวตนในความรู้สึกของตน
นั่นดีที่สุด เมื่อไม่มีความรู้สึกตัวตน มันก็ไม่อยากได้อะไร มันก็ไม่ผิดหวังอะไร มันไม่เกิดความ
โลภ ความโกรธ ความหลงได้อย่างไร เพราะว่ามันไม่มี “ตัวตน” ซึ่งจะแตกต่างไปจากศาสนาอื่นเช่น
ศาสนาฮินดูในประเทศอินเดียที่มีอยู่ก่อนพระพุทธรศาสนา เขาสอนเรื่องความมีตัวตน จุดสุดท้ายก็
คือ ตัวตนได้ไปอยู่กับพระเจ้าหรือว่าไปรวมกับปรมาตมัน แต่ในทางพระพุทธรศาสนาบอกว่า จุด
สุดท้ายนั้นก็คือ ตัวตนสลายไป เพราะไม่มีความเข้าใจว่าเป็น “ตัวตน” หรือยึดถือเป็น “ตัวตน”
แล้วก็ไม่ต้องมีความทุกข์อีกต่อไป ถ้าผู้ใดเข้าใจพระพุทธรศาสนาอย่างถูกต้อง สามารถจะทำจิตใจ
ของตนให้บรรลุดังสภาพดังกล่าว รู้สึกได้ด้วยความรู้สึกในชาตินี้ เรียกว่า บรรลุนิพพานในทิฏฐิ
ธรรม คือในภาพในชาติที่ตนเห็น ที่ตนรู้สึกอยู่ นั่นแสดงว่าได้สำเร็จประโยชน์ในพระพุทธรศาสนา
แล้ว

๒.๒.๒ แก่นแท้ของพระพุทธศาสนา^{๓๒} สรุปคือหลักอริยสัจสี่

แก่นแท้ของพระพุทธศาสนา คือ

- หลัก “เว้นชั่ว ทำดี ทำใจให้บริสุทธิ์”
- หลัก “ธรรมทั้งปวงไม่ควรยึดมั่นถือมั่น”
- หลัก “เราบัญญัติแต่ทุกข์และความดับทุกข์”
- หลัก “อิทัปปัจจยตาปฏิจจสมุปบาท กับนิพพาน”

ก. หลัก “เว้นชั่ว ทำดี ทำใจให้บริสุทธิ์” ภาษาบาลีว่า สพุพปาปสฺส อกรณิ กุสลสุ
สูปสมุพทา สจิตฺตปริโยทปนํ เอตํ พุทฺธานสาสนํ แปลให้เต็มว่า “การไม่ทำความชั่วทั้งปวง การทำ
ความดีให้เปรียบเทียบ การชำระจิตของตนให้บริสุทธิ์ผ่องใส นี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า
ทั้งหลาย” คำ

ลงท้ายว่า นี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ทำให้เราคิดว่านี่แหละเป็นคำสรุป แสดงเนื้อแท้
ของพระพุทธศาสนา จึงทำให้เข้าใจว่าเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา แต่ถ้าหากจะพิจารณาเนื้อหา
ในหลักดังกล่าวแล้วก็คือ เรื่องของ ศีล (เว้นชั่ว) สมาธิ (ตั้งใจทำดี) ปัญญา (ทำใจให้บริสุทธิ์) และ
ในที่นี้ เรื่องของศีล สมาธิ ปัญญา ก็หมายถึง มรรคมีองค์ ๘ แยกดังนี้

ศีล หมายถึง สัมมาวาจา (วาจาชอบ) สัมมากัมมันตะ(การกระทำชอบ) สัมมาอาชีวะ
(เลี้ยงชีพชอบ)

สมาธิ หมายถึง สัมมาวายามะ(พยายามชอบ) สัมมาสติ(ระลึกชอบ) สัมมาสมาธิ(จิตตั้ง
มั่นชอบ)

ปัญญา หมายถึง สัมมาทิฐิ (ความเห็นชอบ) และสัมมาสังกัปปะ(ความดำริชอบ)

จะเห็นได้ว่า หลักเว้นชั่ว ทำดี ทำใจให้บริสุทธิ์ ก็คือ มรรคมีองค์ ๘ ซึ่งมรรคมีองค์ ๘ ก็คือ
ส่วนหนึ่งของ “อริยสัจสี่” ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค นั่นเอง ซึ่งจะต่างกันออกไปก็เพียงถ้อยคำ
และลีลาการนำเสนอเท่านั้นเอง

^{๓๒} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), แก่นแท้ของพระพุทธศาสนา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร :
ธรรมสาร, ๒๕๔๔) สรุปรวมทั้งหมด.

ข. หลัก “ธรรมทั้งปวง ไม่ควรยึดมั่นถือมั่น” บาลีว่า สพุเพ ธมฺมา นาลิ อภินิเวสาย^{๓๓} แปลว่า ธรรมทั้งปวงไม่ควรยึดมั่น ดังที่กล่าวไว้ในเบื้องต้นแปลตามแบบ ท่านพุทธทาส ภิกขุแปลไว้ว่า ไม่ควรยึดว่าเป็นตัวกู ของกู เหตุที่กล่าวเช่นนั้นเพราะสิ่งทั้งหลายทั้งปวงนั้นมันแปรเปลี่ยนไปตลอดเวลาเป็นไปตามกฎไตรลักษณ์ คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เมื่อรู้ความจริงของมัน ก็จะไม่ยึดติดถือมั่นสิ่งใดในโลก จึงไม่ร่ำรอนเร่าร้อน ก็จะสงบเย็นนิพพาน เมื่อรู้ว่าธรรมทั้งปวงไม่อาจยึดมั่นได้ ก็คือรู้สภาวะของมันที่เป็น “ทุกข์” ความยึดมั่นที่จะต้องละนั้นคือ “สมุทัย” ปัญญาที่ทำให้ละความยึดมั่นนั้นเสียได้ก็เป็น “มรรค” เมื่อละความยึดมั่นได้ก็สงบเย็นนิพพาน คือข้อ “นิโรธ” นั่นเอง สรุปได้ว่า หลักธรรมทั้งปวงไม่ควรยึดมั่นถือมั่น ก็คือการอธิบาย “อริยสัจสี่” นั่นเอง แต่เป็นการอธิบายในมุมมองที่เป็นจุดยอดของการปฏิบัติต่อสิ่งทั้งหลายในขั้นที่ถึงปัญญาเลย ซึ่งให้รู้เท่าทันความจริงว่าสิ่งทั้งหลายมันเป็นของมันตามสภาวะของธรรมชาติ เช่นเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยของมันเอง เราจะเอาความยึดมั่นถือมั่นของเราไปกำหนดมันไม่ได้

ค. หลัก “เราบัญญัติแต่ทุกข์และความดับทุกข์” สมดังที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ทั้งในกาลก่อนและบัดนี้ เราบัญญัติแต่ทุกข์และความดับทุกข์เท่านั้น” ประเด็นนี้เป็นการพูดถึงอริยสัจสี่แบบสั้นที่สุดคือย่อเป็น ๒ คู่ ได้แก่

คู่ที่ ๑ ทุกข์และสมุทัย เหตุแห่งทุกข์

คู่ที่ ๒ นิโรธ ความดับทุกข์ และ มรรค ทางให้ถึงความดับทุกข์

เพราะฉะนั้น เวลากล่าวสั้น ๆ ก็บอกว่า เรื่อง “ทุกข์” (พร้อมทั้งเหตุของมันอยู่ในวงเล็บ ละไว้ในฐานเข้าใจ) อย่างหนึ่ง แล้วก็เรื่อง “ความดับทุกข์” (พร้อมทั้งวิธีปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์) อย่างหนึ่ง รวมความว่า เป็นการกล่าวถึงเรื่องของ “อริยสัจสี่” ในอีกมุมมองหนึ่ง นั่นเอง

ค. หลัก “อิทัปปัจจยตาปฏิจสฺมุปบาท กับนิพพาน” เมื่อครั้งที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว ตอนจะออกประกาศพระศาสนา พระองค์ได้ทรงดำริซึ่งมีความตอนหนึ่งว่า “อริคโต โข มุยาโย ธมฺโม” ธรรมที่เราบรรลุแล้วนี้ ทูรโพโร เป็นของที่รู้ตามได้ยาก กล่าวคือ หนึ่ง... “อิทัปปัจจยตาปฏิจสฺมุปบาท” สอง... “นิพพาน” แล้วพระองค์ตรัสเล่าต่อไปว่า พระองค์ทรงดำริว่า หมู่สัตว์ทั้งหลาย มัวหลงระเริงกันอยู่ในสิ่งที่ล่อให้ติด ยากที่จะเข้าใจหลักการทั้ง ๒ นี้ จึงน้อมพระทัยที่จะไม่สั่งสอน หากพิจารณาตรงนี้ก็เห็นชัดว่า การที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ธรรมที่เราได้บรรลุ คือ อิ

^{๓๓} พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), แก่นแท้ของพระพุทธศาสนา , พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร, ๒๕๔๔) หน้า ๖.

ทั้ปัจจยตปฏิจจสมุปบาท และนิพพาน” ก็เป็นประเด็นที่สำคัญที่จะเป็นหัวใจของ พระพุทธศาสนาได้อีกเช่นกัน แต่ถ้หากพิจารณาในเนื้อความของ ทั้ปัจจยตปฏิจจสมุปบาท และนิพพานแล้วก็จะทราบว่

ทั้ปัจจยตปฏิจจสมุปบาท ก็คือ หลักความจริงของธรรมชาติ ในแง่ที่ให้เกิด ปรากฏการณที่เรารู้ว่ “ความทุกข์” และมีเหตุปัจจัยที่ให้เกิดทุกข์ ค่วเหตุปัจจัย ก็คือ สาเหตุ หรือ สมุทัย นั้นเองซึ่งเป็นกระบวนการของกฎธรรมชาติที่เกิดขึ้น เพราะฉะนั้น ข้อที่ว่ ทั้ปัจจยตปฏิจจสมุปบาท ก็คือตรัสเรื่อง “ทุกข์” และ “สมุทัย” นั้นเอง

นิพพาน ก็คือ นิโรธ ซึ่งเราจะต้องบรรลุถึงด้วยการปฏิบัติตามมรรค การที่จะบรรลุนิพพาน ที่เป็นจุดหมายก็จะต้องผ่านกระบวนการทาง มรรคก่อน ดังนั้น การตรัสถึงนิพพาน ก็คือ “นิโรธ” ที่ เชื่อมโยงถึง “มรรค” นั้นเอง

หรือจะกล่าวให้ลึกกลงไปอีก ทั้ปัจจยตปฏิจจสมุปบาท ก็คือ สังขตธรรม พร้อมทั้ง กระบวนความเป็นไปของมันทั้งหมด ส่วนข้อ นิพพาน ก็คือ อสังขตธรรม ที่พ้นจากสังขตธรรมนั้น รวมความว่ หลักทั้ปัจจยตปฏิจจสมุปบาท และนิพพาน ก็คือ การกล่าวถึง ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค อีกมุมมองหนึ่งเท่านั้น

สรุปว่ทั้ง ๔ หลักที่กล่าวมาที่ว่เป็นหลักหัวใจของพระพุทธศาสนาที่สำคัญทั้งนั้นต่างก็ กล่าวในความหมายของ “อริยสัจสี่” ทั้งนั้น เพียงแต่กล่าวไว้คนละมุมมอง ฉะนั้นหลักสำคัญหรือ หัวใจของพระพุทธศาสนาที่จะมาเป็น “แก่นแท้ของพระพุทธศาสนา” ได้ก็คือ “อริยสัจสี่” นี้เอง

๒.๒.๓ หลักธรรมประกอบมรรคมีองค์ ๘

๒.๒.๓.๑ หลักเบญจศีล

“โย ปาณมติ ปาเตติ	มุสาวาทญ ๑ ภาสติ
โลเก อทินนํ อาทียติ	ปรทารญ ๑ คจจติ
สุราเมรย มชฺชปานญ ๑	โย นโร อญฺญชติ
อิเววมโส โลกสมึ	มุลํ ขนติ อตุตโน”
“บุคคลใด ฆ่าสัตว์พุดเท็จ	ลักทรัพย์ ประพฤติล่วงภรรยาผู้อื่น
ดื่มสุราเมรัยและสิ่งเสพติด	ผู้นั้นนัยว่ ขูดรากของตนในโลกนี้”

ธรรมบทคาถา ๑๘๘ เรื่องอุบาสกห้าคน^{๓๕}

๒.๒.๓.๒ หลักมิตรเทียม ๔ มิตรแท้ ^{๓๖} (ธรรมะประกอบมรรคมีองค์ ๘)

หลักมิตรเทียม ๔ หรือมิตรปฏิรูป ๔

หมายถึง คนเทียมมิตร, คนที่ฟังทราบว่าเป็นศัตรูผู้มาในร่างของมิตร ได้แก่

๑. คนปกอลอก (อัญญาทัตถุหฺร) คือคนที่เอาของเพื่อนไปถ่ายเดียว มีลักษณะ ๔ อย่างคือ
 - ๑.๑) คิดเอาแต่ได้ฝ่ายเดียว
 - ๑.๒) ยอมเสียน้อย โดยหวังจะเอาให้มาก
 - ๑.๓) ตัวมีภัย จึงมาช่วยทำกิจของเพื่อน
 - ๑.๔) คบเพื่อนเห็นแก่ผลประโยชน์
๒. คนดีแต่พูด (วจีบรม) มีลักษณะ ๔ อย่างคือ
 - ๒.๑) ดีแต่ยกของหมดแล้วมาปราศรัย
 - ๒.๒) ดีแต่อ้างของยังไม่มีมาปราศรัย
 - ๒.๓) สงเคราะห์ด้วยสิ่งหาประโยชน์มิได้
 - ๒.๔) เมื่อเพื่อนมีกิจ อ้างแต่เหตุขัดข้อง
๓. คนหัวประจบ (อนุปปิยภาณี) มีลักษณะ ๔ อย่าง คือ
 - ๓.๑) จะทำชั่วก็เออออ
 - ๓.๒) จะทำดีก็เออออ
 - ๓.๓) ต่อหน้าสรรเสริญ
 - ๓.๔) ลับหลังนินทา
๔. คนชวนฉิบหาย (อปายสหาย) มีลักษณะ ๔ อย่าง คือ

^{๓๕} มหามงกุฎราชวิทยาลัย, พระธัมมปัทมฐกถา แปล ภาค ๗, พิมพ์ครั้งที่ ๑๔/(กรุงเทพมหานคร

: โรงพิมพ์มหามงกุฎราชวิทยาลัย.๒๕๔๓.), หน้า ๓๑ - ๓๒.

^{๓๖} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปฺุโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๙ (กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก, ๒๕๓๘) หน้า ๑๕๔ - ๑๕๗., ๒๓๘.

- ๔.๑) คอยเป็นเพื่อนดื่มน้ำเมา
- ๔.๒) คอยเป็นเพื่อนเที่ยวกลางคืน
- ๔.๓) คอยเป็นเพื่อนเที่ยวดูการเล่น
- ๔.๔) คอยเป็นเพื่อนไปเล่นการพนัน

มิตรแท้ ๔ หรือ สหุทมิตร ๔

หมายถึงมิตรมีน้ำใจ, มิตรที่จริงใจ มี ๔ ประเภท คือ

- ๑. มิตรอุปการะ (อุปการกะ) มีลักษณะ ๔ อย่าง คือ
 - ๑.๑) เพื่อนประมาท ช่วยรักษาเพื่อน
 - ๑.๒) เพื่อนประมาท ช่วยรักษาทรัพย์สินเพื่อน
 - ๑.๓) เมื่อมีภัยเป็นที่พึ่งพำนักได้
 - ๑.๔) มีกิจจำเป็น ช่วยออกทรัพย์ให้เกินกว่าที่ออกปาก
- ๒. มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ (สมานสุขทุกข์) มีลักษณะ ๔ อย่าง คือ
 - ๒.๑) บอกความลับแก่เพื่อน
 - ๒.๒) ปิดความลับของเพื่อน
 - ๒.๓) มีภัยอันตราย ไม่ละทิ้ง
 - ๒.๔) แม้ชีวิตก็สละได้
- ๓. มิตรแนะนำประโยชน์ (อรรถักขายี) มีลักษณะ ๔ อย่าง คือ
 - ๓.๑) จะทำชั่วเสียหาย คอยห้ามปรามไว้
 - ๓.๒) คอยแนะนำให้ตั้งอยู่ในความดี
 - ๓.๓) ให้ได้ฟัง ได้รู้สิ่งที่ไม่เคยได้รู้ ได้ฟัง
- ๔. มิตรมีน้ำใจ (อนุกัมปะกะ) คือมิตรที่มีความรักใคร่ หรือมิตรผู้รักใคร่เอ็นดู มีลักษณะ ๔ อย่าง คือ
 - ๔.๑) เพื่อนมีทุกข์ พลอยไม่สบายใจ (ทุกข์ ทุกข์ด้วย)
 - ๔.๒) เพื่อนมีสุข พลอยแจ่มชื่นยินดี (สุข สุขด้วย)
 - ๔.๓) เขาติเตียนเพื่อน ช่วยยับยั้งแก้ไขให้
 - ๔.๔) เขาสรรเสริญเพื่อน ช่วยพูดเสริมสนับสนุน

คำว่า มิตร หรือเพื่อน นั้น มีทั้งมิตรแท้ และมิตรเทียม มิตรแท้หรือเพื่อนแท้ นั้นมีแต่ ความปรารถนาดีต่อเพื่อน คอยอุปการะสนับสนุน ร่วมสุขร่วมทุกข์ ชี้นำประโยชน์ให้ และเป็นผู้มี

น้ำใจต่อเพื่อน เสมอ ส่วนมิตรเทียมหรือเพื่อนเทียมนั้น จะเป็นคนปกกลอกหลอกแม้กระทั่งเพื่อนดีแต่พูดชอบประจบต่อหน้า หลับหลังนินทา นำพาเพื่อนสู่ความฉิบหายใน อบายภูมิ เป็นต้น

๒.๒.๓.๓ หลักกัลยาณมิตรธรรม ๗ (ธรรมะประกอบมรรคมีองค์ ๘)

หมายถึง องค์คุณของกัลยาณมิตร,คุณสมบัติของมิตรดีหรือมิตรแท้ คือ ท่านที่คบหรือเข้าหาแล้วจะเป็นเหตุให้เกิดความดีงามและความเจริญ ในที่นี้มุ่งเอามิตรประเภทครู หรือพี่เลี้ยง เป็นสำคัญ มีลักษณะ ๗ ประการ คือ

๑. ปิโย น่ารัก ในฐานะเป็นที่สบายใจและสนิทสนม ชวนให้อยากเข้าไปปรึกษา ได้ถาม

๒. ครู นำเคารพ ในฐานะประพฤติสมควรแก่ฐานะ ให้เกิดความรู้สึกรับรองใจ เป็นที่พึ่งได้ และปลอดภัย

๓. ภาวนีโย นำเจริญใจ หรือน่ายกย่อง ในฐานะทรงคุณคือความรู้และภูมิปัญญาแท้จริง ทั้งเป็นผู้ฝึกอบรมและปรับปรุงตนอยู่เสมอ ควรเอาอย่าง ทำให้ระลึกและเอ่ยอ้างด้วยซาบซึ้งภูมิใจ

๔. วตุตา จ รู้จักพูดให้ได้ผล รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไรควรหรือไม่ควรพูดอย่างไร คอยแนะนำว่ากล่าวตักเตือน เป็นที่ปรึกษาที่ดี

๕. วจนุกฺขโม อดทนต่อถ้อยคำ คือ พร้อมที่จะรับฟังคำปรึกษาซักถามคำแนะนำ วิพากษ์วิจารณ์ อดทน ฟังไม่เบื่อ ไม่ฉุนเฉียว

๖. คมฺภีรฺบุจฺจ กถิ กตฺตา แถลงเรื่องล้าลึกได้ สามารถอธิบายเรื่องยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจ และให้เรียนรู้เรื่องราวที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไป

๗. โน จฺฐาเน นิโยชเย ไม่ชักนำในฐานะ คือ ไม่แนะนำในเรื่องเหลวไหล หรือชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย ไม่สมควร ไม่เกิดประโยชน์^{๓๗}

คุณสมบัติทั้ง ๗ ประการเป็นคุณสมบัติที่ดีงามของคำว่า เพื่อนหรือมิตร ซึ่งจะไม่จำกัดว่าจะอยู่ในสถานะใด เพราะเป็นมูลเหตุแห่งความดีงามทั้งมวล ด้วยลักษณะของกัลยาณมิตร เหล่านี้ย่อมสามารถทำให้ผู้ที่คิดจะเสพสิ่งเสพติดหรือถลำตัวเสพย์ไปแล้ว จะได้เกิดความรู้สึกรู้ว่าตัวเอง

ยังมีคนที่เป็นหลัก คอยให้ความรัก ความเข้าใจ เป็นที่พึ่งยามยาก คอยรับฟังปัญหาต่าง ๆ และคอยให้กำลังใจ เพื่อไม่ให้ไปข้องแวะกับสารเสพติดอีก หรือเมื่อเสพย์ไปแล้วก็จะได้ไม่หวนกลับไป

^{๓๗} อ.สุ.สตฺต.ก. (ไทย), ๒๓/๓๔/๓๓.

หามันอีก ในเรื่องความเป็นกัลยาณมิตรย่อมมีอิทธิพลต่อผู้เสพย์ในอันที่จะให้ละเลิกจากสารเสพติดนี้ โดยเฉพาะสถานะของความเป็น พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ วิทยากร พี่เลี้ยง จนท.ส่วนต่าง ๆ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความสัมพันธ์เป็นกัลยาณมิตร ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้เสพซึ่งเป็นผู้ป่วยทางด้านจิตใจเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว

๒.๒.๓.๔ หลักการบริหารนิยธรรม ๗ (ธรรมะประกอบมรรคมือองค์ ๘)

๑. น กุมารามตา คือ ไม่มัวเพลินการทำงานชนิดหลงเพลินหมกมุ่นอยู่กับงานตลอดเวลา จนเสื่อมเสียการเล่าเรียนศึกษา
๒. น ภสฺสวรามตา คือ ไม่มัวเพลินการคุย
๓. น นิททวรามตา คือ ไม่มัวเพลินกับการหลับนอน
๔. น สัมภวรามตา คือ ไม่มัวเพลินกับการคลุกคลีหมู่คณะ
๕. น ปาปิจตุตา คือ ไม่เป็นผู้ที่มีความปรารถนาลามก ,ไม่ตกอยู่ในอำนาจความปรารถนาลามก
๖. น ปาปมิตฺตตา คือ ไม่เป็นผู้มีปาปมิตร
๗. น อนุตฺตรา โวसानมาปชฺชานา คือ ไม่ถึงความหยุดยั้งนอนใจเสียในระหว่าง ด้วยการบรรลुकุณวิเศษเพียงขั้นต้น ๆ ^{๓๔}

๒.๓ กระบวนการนำหลักพุทธธรรมไปใช้

๒.๓.๑ อริยสังกับการแก้ปัญหาเสพติด

อริยสัง คือ ธรรมที่นำเสนอเป็นระบบปฏิบัติการ ให้มนุษย์บริหารประโยชน์จากความจริงของธรรมชาติ^{๓๕} ซึ่งสภาวะตามธรรมชาตินั้น ก็คือ กระบวนการที่ปัจจัยตาปัจจุสมุปบาท และ

^{๓๔} ที.ม. ๑๐/๗๑/๙๒ ; อัง.สตุตทก. ๒๓/๒๒/๒๓. : พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**, พิมพ์ครั้งที่ ๙,(กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก, ๒๕๓๘), หน้า ๒๔๙.

^{๓๕} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), **แก่นแท้ของพระพุทธศาสนา**, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร, ๒๕๔๔), หน้า ๒๑.

ภาวะเหนือกระบวนการนั้นคือ นิพพาน ทั้งนี้เพื่อชี้ให้เห็นถึงขั้นตอนในการปฏิบัติของมนุษย์ที่เป็น
หลักของเหตุผล แต่การนำเสนอของพระพุทธเจ้าจะยกผลขึ้นมาให้เร้าใจก่อน แล้วค่อยชี้ไปที่เหตุ
และกาที่ระดับทุกข์หรือปัญหานั้นก็จะดับที่เหตุเท่านั้น เช่น

ทุกข์ คือปรากฏการณ์ซึ่งเป็นผล (ปัญหา) และสมุทัย เป็นเหตุของทุกข์(สาเหตุที่ทำให้เกิด
ปัญหา) นี่คือผลกับเหตุคู่ที่ ๑

นิโรธ คือจุดหมายที่ต้องการ จัดเป็นผล แล้วก็ มรรค คือวิธีปฏิบัติให้บรรลุจุดหมายนั้น
จัดเป็นเหตุ นี่คือผลกับเหตุคู่ที่ ๒

ปัญหาเสพติด คือความ"ทุกข์"จากยาเสพติดเป็นปรากฏการณ์ที่เป็นผล (ต่อสังคม/
ส่วนตัว) ส่วนความโลภ(ผู้ผลิต,ผู้ค้า,ผู้เสพ,ผู้เกี่ยวข้อง) ความโกรธ (ของผู้ได้รับผลกระทบทั้งหมด)
ความหลง (ของผู้เสพ,ผู้ค้า,ผู้ผลิตหรือผู้เกี่ยวข้อง) เหล่านี้คือ "สมุทัย" หรือสาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ นี้
คือผลกับเหตุคู่ที่ ๑

สังคมปลอดยาเสพติด คือ"นิโรธ" หรือเป้าหมายที่ต้องการ ส่วน "มรรค" หรือแนวทาง
การแก้ปัญหาเสพติดนั้นอาจจะมีหลายระดับเช่น ระดับนโยบายของรัฐ ระดับยุทธศาสตร์
แห่งชาติ กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ และการปฏิบัติการในทุกๆระดับ เป็นต้น นี่คือผลกับเหตุคู่ที่ ๒

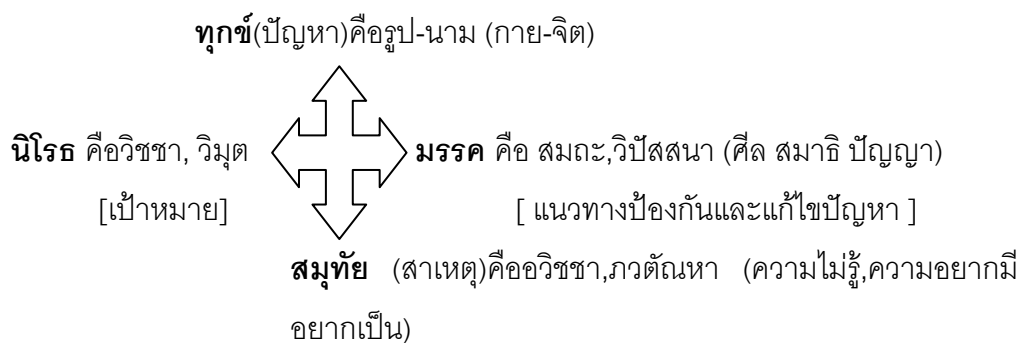
ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะให้เห็นว่า การแก้ปัญหาเสพติดที่จะสมบูรณ์ได้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่
จะต้องพิจารณาปัญหาโดยภาพรวมตามความเป็นจริง โดยใช้หลัก "อริยสัจ" เป็นที่ตั้ง แล้ว
วิเคราะห์แยกแยะปัญหา สาเหตุของปัญหา เป้าหมายที่ต้องการจะไป และแนวทางการแก้ปัญหา
ให้สอดคล้องสมบูรณ์ จึงจะสามารถแก้ปัญหานั้นได้อย่างแท้จริง เมื่อเข้าใจในภาพรวมร่วมกันทุก
ส่วน ทุกฝ่าย ทุกหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีอุดมการณ์หรือเป้าหมายเดียวกันแล้ว แม้รายละเอียดในการ
ปฏิบัติจะแตกต่างกันไปบ้าง แต่เมื่อมีจุดหมายเดียวกันร่วมกันแล้ว ก็ย่อมที่จะเป็นพลัง สามารถที่
จะเข้าถึงหรือบรรลุเป้าหมายคือสังคมปลอดยาเสพติด ทำให้สงบเย็นได้

แนวทางการป้องกันและแก้ไขตามหลักพระพุทธศาสนา (อริยสัจสี่)นั้น เมื่อเราทราบ
ถึงปัญหา (ทุกข์) และสาเหตุ (สมุทัย) แล้วสิ่งที่จะมาเป็นคู่ปรับก็คือการวางเป้าหมายที่จะมุ่งสู่
ความหลุดพ้นปัญหานั้นได้อย่างไร (นิโรธ) เมื่อได้เป้าหมายแล้วสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ เราจะมี
แนวทางหรือวิธีการปฏิบัติมาป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดนั้นได้อย่างไร (มรรค) ซึ่งแนวทาง
ที่ว่าจะต้องมีนัยยะสำคัญ ๓ ประเด็น คือ

- ๑) รู้รอบ ถูกต้อง แจ่มแจ้ง ในวิธีการ (พุทธศาสตร์)
- ๒) ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องหรือปฏิบัติธรรม (ธรรมศาสตร์)
- ๓) สังคมอยู่ร่วมกันได้ทุกคนอย่างมีความสุข (สังคมศาสตร์)

ซึ่งทั้งสามนัยสำคัญนั้นจะต้องประกอบสอดคล้องกันทุกส่วนในแนวทางการปฏิบัติทั้ง ๓ ระดับ คือ ศील สมาธิ ปัญญา หรือมรรคมรรค ๘ นั้นเอง ซึ่งสังคมไทยในขณะนี้ยังเป็นสังคมที่มีวัฒนธรรมเชิงพุทธอยู่แล้ว ฉะนั้นปัญหาเสพติดที่เกิดขึ้นอยู่ในขณะนี้จึงเป็นโอกาสอันดีที่ พุทธบริษัททั้งหลาย (ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา) จะได้นำหลักธรรมในศาสนาของตนมาปรับประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ชีวิตทั้งของตนเอง ผู้อื่น และสังคมประเทศชาติด้วย ธรรมนี้ชี้วัดความสำเร็จของชาวพุทธต่อปัญหานี้ก็คือ ลักษณะของกิจกรรมและความเข้มของการปฏิบัติ (ธรรม)กิจกรรม นั้น

เพื่อให้เข้าใจโดยรอบในการวิเคราะห์ภาพรวมของปัญหาที่จำเป็นจะต้องไปเกี่ยวข้องกับเชื่อมโยงกับสาเหตุ ความรู้ที่มุ่งสู่ความหลุดพ้น(เป้าหมาย) และแนวทางในการแก้ปัญหาที่เป็นเรื่องเดียวกันอยู่ในขณะนี้ พึงเข้าใจว่าได้พยายามวิเคราะห์ให้อยู่ในบริบทของความจริงอันประเสริฐสี่ประการ (อริยสัจสี่) ที่มุ่งเน้นในการแก้ปัญหาโดยรอบและสมบูรณ์ สามารถแสดงเป็นภาพได้ดังนี้

เป็นที่ทราบแล้วว่าปัญหาและสาเหตุนั้นเป็นของคู่กันเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน มีความสัมพันธ์กัน ดังที่ปรากฏอยู่ในตารางนี้

ทุกข์ (ปัญหา)	สมุทัย (สาเหตุ)
๑. ผู้เสพ - ทั้งกายและใจมีความต้องการตัวยาท่านนำมาเสพตามความต้องการของตนเอง - ทุกข์ใจว่ากลัวจะถูกจับ	๑. ผู้เสพ - จิต คิดหลงไปว่า เสพแล้วดี มีความโลภในตัวยากับปริมาณที่ต้องมากขึ้นเรื่อย ๆ - ผู้เสพก็มีความผิดตามกฎหมาย
๒. ผู้ค้า	๒. ผู้ค้า

-ทุกขีใจว่าจะทำอย่างไรถึงจะได้เงินมา โดยง่ายจากการขายยาเสพติด -ทุกขีกายที่ต้องทำตามใจอยากนั้น	-จิตเกิดความโลภ เห็นแก่ตนเองไม่สนใจว่า คนอื่นจะเดือดร้อน -จิตที่เป็นอกุศลสั่งให้กายทำตาม
---	--

ต่อตารางความสัมพันธ์ระหว่าง ทุกขี(ปัญหา)และสมุทัย(สาเหตุ)

ทุกขี (ปัญหา)	สมุทัย (สาเหตุ)
-ทุกขีใจว่าจะทำอย่างไรถึงจะไม่ให้ถูกจับ,ถูก ฆ่าตัดตอนหรือถูกฆ่าหักหลัง -ทุกขีกายที่ต้องฝันทำในสิ่งที่ผิดกฎหมาย	-จิตเกิดความหลง งงในชีวิต คิดไม่ออกกับ ทางแก้กรรมที่ตนทำไว้ -จิตที่มีความโลภเป็นพื้นฐาน บัญชาการให้ กายทำตาม
๓. ผู้ผลิต -ทุกขีใจเพราะกลัวถูกจับแล้วได้รับโทษ ประหารชีวิต,ถูกยึดทรัพย์, ถูกฆ่าตัดตอน,ถูกฆ่า หักหลังเพื่อเอาผลประโยชน์ -ทุกขีใจที่มีคู่แข่ง ต้องการฆ่าคนที่ขัด ผลประโยชน์ของตนเอง	๓. ผู้ผลิต -จิตมีความโลภ อยากได้เงินเพื่อสร้างความ ร่ำรวยให้กับตนเองโดยไม่คิดถึงผลร้ายที่กระทบ คนอื่น จิตคิดหลงว่าที่ตนทำนั้นถูกแล้ว -จิตมีโทสะ พยายามปกป้องร้าย
๔. ผู้เกี่ยวข้อง ๔.๑)เกี่ยวข้องกับผู้เสพ เช่น พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง ชุมชนสังคมที่ผู้เสพอาศัยอยู่ -ทุกขีใจเพราะถูกติดยา ก่อ อาชญากรรม โจรกรรม กลัวจะถูกจับกุม กลัวถูกฆ่าตัดตอน กลัวเสียชื่อเสียงตนเองและ ครอบครัว	๔. ผู้เกี่ยวข้อง ๔.๑) พ่อ แม่ ครอบครัว และชุมชน -จิตมีโทสะ โทษลูกที่ทำตัวไม่ดี สิ่งแวดล้อมไม่ดี จิตคิดหลงลงโทษผู้อื่น หลงทำ แต่งงานไม่มีเวลาดูแลลูกและครอบครัว ๔.๒)ผู้เสพที่เดินยอด ครอบครัวผู้ค้า
๔.๒)เกี่ยวข้องกับผู้ค้า เช่น ผู้เสพที่เดินยอด ครอบครัวผู้ค้า -ทุกขีใจเพราะถูกจับ กลัวผู้ค้าหักหลัง ฆ่าตัดตอน กลัวสมาชิกถูกจับ กลัวสังคมเขารู้ และรังเกียจ -ลำบากกายที่ต้องหลบซ่อน	-จิตเป็นกังวลอันเนื่องมาจากความไม่รู้ ว่าที่ตนทำนั้นผิด มีความหลงและความโลภเป็น ทุน -หลงผิดคิดหาทางแก้กลับตัวยังไม่ได้
๔.๓)เกี่ยวข้องกับผู้ผลิต เช่น ญาติ ผู้สนับสนุน	๔.๓) ญาติพี่น้อง ผู้สนับสนุน นายทุนผู้อยู่ เบื้องหลัง

<p>นายทุนผู้อยู่เบื้องหลัง</p> <p>-ทุกขีใจที่ต้องถูกตามล่า ถูกจับ ถูกเก็บ ถูกฆ่าตัดตอน ถูกฆ่าหักหลังเพื่อผลประโยชน์</p> <p>ทุกข์ (ปัญหา)</p>	<p>-จิตคิดหลงไปว่ากรรมไม่มีจริงขณะทำชั่ว จิตมีเดบอดหลงยึดในตัวทรัพย์สินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดว่าเป็นสิ่งที่ดี จิตมีโทษะแค้น</p> <p>สมุทัย (สาเหตุ)</p>
<p>๔.๔)เจ้าหน้าที่บ้านเมืองฝ่ายปราบปราม</p> <p>-ทุกขีใจที่ดำเนินการไม่ได้เต็มที่ ติดขัดที่ข้อกฎหมาย อิทธิพลนักการเมืองที่เลว การสนับสนุนด้านงบประมาณไม่เพียงพอหรือเพียงพอแต่ติดขัดที่ระบบที่มีการช้อหลวงบังราชฎี ความร่วมมือทั้งภาครัฐ และภาคประชาชนไม่ดี กลัวถูกย้ายเปลี่ยนตำแหน่งเพราะไม่มีผลงาน</p> <p>-ทุกข์ทางกายที่ต้องเสี่ยงและลำบากในการสืบสวน ปราบปราม</p> <p>๔.๕)เจ้าหน้าที่ฝ่ายป้องกัน (รักษา บำบัด ฟื้นฟู/ฝึกอบรม)</p> <p>-ทุกข์เพราะผู้ป่วยมีมากเกินไปดูแลไม่ทั่วถึง งบประมาณไม่เพียงพอ</p>	<p>๔.๔)เจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปราม</p> <p>-จิตมีโมหะ หลง งง ไม่รู้ในวิธีแก้ปัญหา จิตมีความโลภในงบประมาณที่มีทำให้เกิดการทุจริต งานไม่บรรลุ จิตมีโทษะเมื่อทำไม่ได้ตั้งที่ใจตั้งเป้าหมายไว้</p> <p>-จิตมีโมหะ กลัวแม้การทำในสิ่งที่ถูกต้อง ยังไม่เข้าใจในการแก้ปัญหา</p> <p>๔.๕)เจ้าหน้าที่ฝ่ายป้องกัน (รักษา บำบัด ฟื้นฟู/ฝึกอบรม)</p> <p>-ความไม่เข้าใจและการตระหนักถึงหน้าที่ที่ตนกระทำอยู่ ขาดการปลูกฝังอุดมการณ์</p>

จะเห็นได้ว่าปัญหาและสาเหตุที่เกี่ยวของเชื่อมโยงกันในทุกระดับ ทุกชีวิตที่เกี่ยวข้องกันแบ่งแยกกันมิได้ ทุกคนในสังคมได้รับผลกระทบจากปัญหาเหมือนกัน สรุปรวมสาเหตุแห่งความทุกข์ทั้งมวลล้วนแล้วแต่มาจาก ความโลภ ความโกรธ ความหลงนั่นเอง เพียงแต่แยกย่อยว่ากลุ่มใดหรือบุคคลใดที่มีลักษณะที่โดดเด่นของสาเหตุแต่ละด้านออกมา หรือผสมรวมออกมาเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่อสังคมเรื่องยาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่ออยู่ในขณะนี้

นิโรธ คือ เป้าหมายร่วมกันที่หลุดพ้นจากปัญหาเสพติด ไม่ให้มียาเสพติดภายในประเทศไทย

มรรคมืองค์ ๘ คือ แนวทางในการดับทุกข์หรือการปฏิบัติที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด นั่นเอง ซึ่งมรรคนั้นจะต้องมีองค์แปด เสมอ

๒.๔ วิธีการนำหลักพุทธธรรมไปใช้

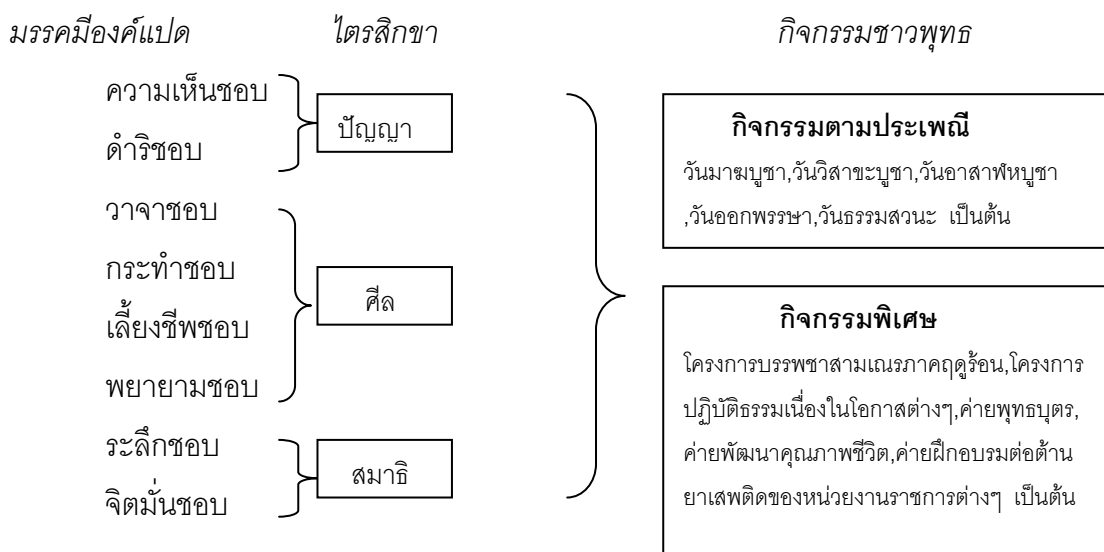
แนวทางของไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา สังคมจะแก้ปัญหายาเสพติดนี้ได้และสามารถแก้ปัญหาคืออื่น ๆ ทั้งหมดได้ด้วย อยู่ที่ว่าจะสามารถปรับประยุกต์หลักของไตรสิกขานั้นให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีของชาวพุทธที่มีอยู่โดยเพิ่มความเข้มทั้งสามระดับให้สอดคล้องอยู่ในกิจกรรมต่างๆ ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางของกิจกรรมไว้ ๒ ลักษณะ คือ

๑) กิจกรรมตามประเพณีที่เป็นวัฒนธรรมเชิงพุทธ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันมาฆบูชา, วันวิสาขบูชา, วันอาสาฬหบูชา, วันเข้าพรรษา, วันเพ็ญเดือนสิบ, วันออกพรรษา และ วันธรรมสวนะ เป็นต้น ทั้งนี้ให้รวมถึงวันสำคัญประจำชาติด้วย เช่น วันขึ้นปีใหม่, วันพ่อแห่งชาติ, วันแม่แห่งชาติ เป็นต้น

๒) กิจกรรมพิเศษ เช่น การจัดค่ายฝึกอบรมต่างๆ เช่น โครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน, ค่ายพุทธบุตร, ค่ายพัฒนาคุณภาพชีวิต, ค่ายฝึกอบรมของหน่วยงานราชการต่างๆ ที่ต่อต้านยาเสพติด เป็นต้น

แนวทางการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดตามหลักพระพุทธศาสนา (อริยสัจสี่) ก็คือ เมื่อทุกคนในชาติได้ทราบถึงปัญหาและสาเหตุแล้ว จะต้องกำหนดรู้ร่วมกันว่า ที่ใดมีปัญหา (ทุกข์ คือ รูป-นาม) ที่นั้นย่อมมีสาเหตุ (สมุทัย คือ อวิชชาและภวตัณหา) ของปัญหาเป็นที่มาเสมอ เพราะฉะนั้น ปัญหา กับสาเหตุจึงเป็นของคู่กันเสมอหรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็ได้ว่า “ไม่ว่ากายใดหรือจิตใดก็ตามที่มีทุกข์ ย่อมมีสาเหตุมาจากความไม่รู้(โง่)และความอยากมีอยากเป็นทั้งนั้น” จากหลักการนี้หากมาวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในสังคมไทยอันได้แก่ปัญหายาเสพติดที่รัฐบาลถึงขั้นประกาศสงครามกับยาเสพติดนั้นนับว่าเป็นความทุกข์ของสังคมที่ได้รับผลกระทบจากปัญหายาเสพติด เป็นความทุกข์ของบุคคลที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้เสพ ผู้สนับสนุน ผู้เกี่ยวข้อง และรวมถึงผู้ทำหน้าที่ปราบปรามและป้องกันด้วย ต่างก็มีความทุกข์กันถ้วนหน้า ทั้งทุกข์ทางกาย และทุกข์ทางใจ

วิธีการที่จะนำหลักพุทธธรรมไปใช้นั้น ชาวพุทธจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรู้และเข้าใจอย่าง
 แน่นมั่นในหลัก อริยสัจสี่ และเชี่ยวชาญอย่างยิ่งกับแนวทางคือมรรคมีองค์ ๘ หรือเรียกอีกนัยหนึ่ง
 คือ ไตรสิกขา อันได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา นั่นเอง

สรุปได้ว่า กระบวนทัศน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในแนวพระพุทธศาสนานั้นอยู่ในบริบทของอริยสัจสี่นั่นเอง เพียงแต่ว่า จะสามารถนำมาปรับประยุกต์เป็นกิจกรรมดังภาพประกอบเบื้องต้นได้อย่างไร

๒.๕ การประเมินผลการใช้

ประเมินผลโดยการสังเกตตลอด ๒๐ ค่ายฝึกอบรม และการสัมภาษณ์กลุ่ม

บทที่ ๓

แนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด

๓.๑ ความเป็นมาและสถานการณ์ของสารเสพติดในประเทศไทย

ความเป็นมาของยาเสพติดในประเทศไทย

สุรามีตำนานก่อนพุทธกาล ฉันทิ ยาเสพติดย่อมมีมาก่อนประเทศสยาม ฉันทินั้น แต่ถ้าหากการพิจารณาเริ่มที่สมัยสุโขทัยก็จะทราบว่า ผิ่นได้แพร่ระบาดเข้ามาในประเทศไทยแล้ว แต่ไม่ทราบว่ามีการห้ามสูบผิ่นหรือไม่ในยุคสุโขทัย เพราะขาดหลักฐานทางประวัติศาสตร์ แต่ในสมัยพระเจ้าอู่ทองได้มีการตรากฎหมายลักษณะโจรขึ้นใน พ.ศ. ๑๙๐๓ ซึ่งมีบทลงโทษผู้เสพติดและค้าผิ่น โดยให้ลงพระราชอาญาวิราชบาตรให้สิ้นเชิง ทะเวนบก ๓ วัน ทะเวนเรือ ๓ วัน ให้จำคุกไว้จนกว่าจะอดได้ ถ้าอดได้แล้วให้เรียกเอาทานบนแก่ญาติพี่น้องไว้ แล้วจึงปล่อยผู้สูบ ขายรับประทานผิ่น จากโทษ ส่วนในสมัยรัตนโกสินทร์ได้พยายามเพิ่มโทษให้รุนแรงยิ่งขึ้น แต่การปราบปรามก็ไม่ได้ผลเท่าที่ควร การติดผิ่นกลับเพิ่มมากขึ้นในหมู่คนจีน และเกิดระบบอั้งยี่เพื่อลักลอบค้าผิ่นจึงได้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการปราบปรามในสมัยรัชกาลที่ ๔ ได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ชาวจีนเสพได้ แต่ห้ามคนไทยเสพ ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๘๒ รัฐบาลไทยอนุญาตให้ตั้งร้านจำหน่ายผิ่นได้ในเขตพระนครและธนบุรี และขยายให้เปิดได้ทั่วราชอาณาจักรใน พ.ศ. ๒๔๘๓ การเปลี่ยนแปลงนโยบายเช่นนี้ก็เพื่อที่จะหาทางควบคุมให้ดียิ่งขึ้น โดยจดทะเบียนรายจำหน่ายและผู้เสพ ซึ่งมีผลในแง่ภาษีอากร

อย่างไรก็ตาม ในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายกลับไปตามแนวเดิมก่อนสมัยรัชกาลที่ ๔ คือ ให้ออกประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๗ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๐๑ ให้เลิกการเสฟผืนโดยเด็ดขาด และยุบร้านจำหน่ายผืนภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๐๒ ซึ่งประกาศฉบับนี้เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของนโยบายปราบผืนและยาเสพติดอื่น ๆ ในปัจจุบัน ในปีที่รัฐบาลประกาศเลิกสูบผืนนั้นมีจำนวนผู้เสฟผืนลงทะเบียนไว้ ๗๐,๙๘๕ คน หลังจากประกาศห้ามแล้ว ปรากฏว่ายาเสพติดอย่างอื่นมีพิษร้ายแรงยิ่งกว่าผืนหลายเท่าได้ระบาดเข้ามาในประเทศไทย

จากฮ่องกง ใน พ.ศ.๒๕๐๒ และภายในเวลา ๑๐ ปีหลังจากนั้น การเสฟเฮโรอินและยาเสพติดประเภทอื่น ๆ ได้กลายเป็นปัญหาหนักและรุนแรงยิ่งกว่าผืนในสมัยก่อนหลายเท่าตัว^๑

สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทย

ด้วยปัจจุบันปัญหายาเสพติดได้กลายเป็นปัญหาวิกฤติสำคัญของประชาคมโลก โดยเฉพาะสำหรับประเทศไทยนั้น ปัญหานี้ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วและมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความมั่นคงของชาติ ทั้งด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และคุณภาพประชากร รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายสำคัญเร่งด่วนในการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยใช้หลัก การป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสฟต้องได้รับการบำบัดรักษา ผู้ค้าต้องได้รับโทษอย่างเด็ดขาด รวมทั้งระดมความคิดจากทุกฝ่ายเพื่อกำหนดแนวทางในการเอาชนะยาเสพติด ซึ่งจากความร่วมมือกันคิดดังกล่าวได้มีความเห็นร่วมกันว่า การแก้ปัญหายาเสพติดในสถานการณ์ปัจจุบัน จะต้องคิดใหม่ ทำใหม่ โดยทุกองคาพยพในสังคมจะต้องผนึกกำลังร่วมกันให้เป็นพลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติดให้ได้โดยเร็ว การดำเนินการในการแก้ปัญหายาเสพติดตามแนวข้างต้นนั้น จะต้องยึดพื้นที่เป็นหลักในการดำเนินงาน เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสนับสนุนให้ทุกฝ่ายเข้ามามีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญา โดยให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ปัญหา และให้ความสำคัญแก่การป้องกันโดยเน้นสร้างภูมิคุ้มกันแก่เด็กและเยาวชน เพื่อลดอุปสงค์ด้านยาเสพติด ควบคู่ไปกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยา การ

^๑ สุพัฒน์ วีระเวชเจริญชัย,ร.ศ., ยาและสิ่งเสฟยติให้โทษ, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒ ,(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๓) , หน้า ๑๐๒.

ปราบปรามอย่างเฉียบขาดจริงจัง เพื่อลดปริมาณอุปทานยาเสพติด และได้กำหนดแนวทางในการ
เอาชนะยาเสพติดไว้ ๙ แนวทาง ดังนี้

๑. การปลูกฝังแผ่นดินและการป้องกัน
๒. การควบคุมตัวยาและสารเคมี
๓. การปราบปราม
๔. การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพ
๕. การข่าว
๖. การอำนวยความสะดวก และการประสานงาน
๗. การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
๘. ความร่วมมือระหว่างประเทศ
๙. การวิจัย พัฒนา และติดตามประเมินผล^๒

สถานการณ์แอมเฟตามีน หรือยาบ้าในปัจจุบัน พบว่ามีการแพร่ระบาดอย่างรุนแรงใน
ประเทศไทย มีการผลิตปริมาณมากในประเทศเพื่อนบ้านและนำเข้าสู่ประเทศไทยในหลายช่องทาง
ตลอดแนวชายแดน อีกทั้งมีการลักลอบผลิตแอมเฟตามีนหรือยาบ้าภายในประเทศ โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เพื่อกระจายให้ลูกค้าตามภูมิภาคต่าง ๆ
นอกจากนี้ มีการลักลอบจำหน่ายและเสพเฮโรอีน ผีน กัญชา เอกซ์ตาซี โคเคน และเคตามีนในบาง
พื้นที่ รวมทั้งมีการลักลอบส่งออกไปต่างประเทศ

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ

องค์การอนามัยโลกได้ให้นิยามของสิ่งเสพติดให้โทษว่า คือ สารหรือยาที่รับเข้าสู่ร่างกาย
จะโดยรับประทาน ฉีด สูบ หรือดม ติดต่อกันชั่วระยะหนึ่งแล้ว ทำให้มีผลต่อร่างกายและจิตใจของ
ผู้รับในลักษณะดังนี้

๑. มีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะเสพยาหรือสารนั้นต่อไปอีก
๒. มีความโน้มเอียงที่จะต้องเพิ่มปริมาณยาหรือสารนั้นมากขึ้นเรื่อย ๆ

^๒ ทักษิณ ชินวัตร, พ.ต.ท.,ดร., “แนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด”,
กรุงเทพมหานคร :เอกสารสำเนา คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๑๙/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ.
๒๕๔๔, (อัดสำเนา)

๓. เมื่อหยุดใช้ยา หรือสารนั้น จะเกิดอาการของการอด หรือเลิกยา

๔. ผู้ที่ใช้ยาหรือสารนั้นเป็นเวลานาน จะทำให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ

จากความหมายของคำว่า การติดสิ่งเสพติดให้โทษ (Addiction) หรือบางครั้งก็เรียกสั้น ๆ ว่า การติดสิ่งเสพติด หรือยาเสพติดนี้ ย่อมแตกต่างจากคำว่า การติดเป็นนิสัย (Habituation) ซึ่งหมายถึง สารใด ๆ ก็ตามที่นำมาเสพแล้วทำให้เกิดอาการติดขึ้นเนื่องจากความเชื่อมั่นหรือนิสัย ความเคยชินของผู้เสพเอง โดยสารนั้นไม่มีฤทธิ์ทำให้ติด เช่น บุหรี่ หมาก ยานัตถ์ ยาถ่าย ยาดองสุรา เป็นต้น

ความหมายโดยทั่วไป สารเสพติด หมายถึง สารหรือยาที่เป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ หรือจากการสังเคราะห์ ซึ่งเมื่อบุคคลใดเสพหรือได้รับเข้าไปในร่างกายซ้ำ ๆ กันแล้วไม่ว่าด้วยวิธีการใด ๆ เป็นช่วงระยะ ๆ หรือนานติดต่อกันก็ตาม จะทำให้บุคคลนั้นต้องตกอยู่ในอำนาจหรือเป็นทาสของสิ่งนั้นทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือทางด้านจิตใจเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังต้องเพิ่มปริมาณเสพขึ้นเรื่อยๆ หรือทำให้สุขภาพของผู้เสพเสื่อมโทรมลง และเมื่อถึงเวลาอยากเสพแล้วไม่ได้เสพจะมีอาการผิดปกติทางด้านร่างกายและจิตใจ หรือเฉพาะทางจิตใจเกิดขึ้นในผู้เสพนั้น

ประเภทของสิ่งเสพติด

การแบ่งประเภทของสิ่งเสพติด อาจแบ่งออกตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ได้หลายแบบ ดังนี้

๑. แบ่งตามลักษณะการออกฤทธิ์ของสิ่งเสพติดที่มีต่อร่างกาย คือ

๑.๑) สิ่งออกฤทธิ์กดประสาท (Depressant) ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน เซโคนัล บาร์บิทูเรต ฟีนอบาร์บิทัล โบรไมด์ พาราดีไฮด์ และเมทาโดน เป็นต้น สิ่งเสพติดเหล่านี้จะกดประสาทส่วนกลางหรือสมอง ทำให้ประสาทมีนงง วังงวมืดและหมดแรง นอกจากนี้ ยังกดศูนย์ประสาทการหายใจ ทำให้หายใจช้าลงจนถึงขั้นหยุดหายใจ

๑.๒) สิ่งออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท (Stimulant) ได้แก่ ไบโครทอม โคเคอีน แอมเฟตามีน เมทอแอมเฟตามีน หรือยาบ้า เป็นต้น สิ่งเสพติดเหล่านี้จะกระตุ้นประสาทส่วนกลางหรือสมอง ทำให้ประสาทตื่นตัวและกระวนกระวาย ไม่ง่วงนอน แต่เมื่อหมดฤทธิ์ยาแล้วจะหมดแรง เพราะร่างกายไม่ได้รับการพักผ่อน และอาจเกิดการตัวสั้น ตึงเครียดถึงกับหมดสติจนถึงขั้นเสียชีวิตได้

๑.๓) สิ่งออกฤทธิ์หลอนจิตประสาท (Hallucinogen) ได้แก่ กัญชา แอล.เอส. ดี.(L.S.D. = Lysergic acid Diethylamide) ดี.เอ็ม.ที (D.M.T.= Dimethyl Trytamine) เอส.ที.พี. (S.T.P.= Serenity, Tranquility and Peace) เป็นต้น สิ่งเสพติดเหล่านี้จะทำให้เกิดประสาทหลอน เห็นภาพผิดไปจากปกติ รสสัมผัสเปลี่ยนแปลง รวมทั้งอายตนะทั้งห้าของร่างกายแปรปรวน มีปฏิกิริยาผิดไปจากความจริงทั้งหมด

๑.๔) สิ่งออกฤทธิ์ผสมผสานกัน (Mixed) ได้แก่ กัญชา ถ้าเสพจำนวนน้อยจะกดประสาทอยู่ระยะหนึ่ง ต่อเมื่อเสพเพิ่มเข้าไปมากจะกลายเป็นพิษหลอนประสาทได้

๒. แบ่งตามแหล่งที่เกิดของสิ่งเสพติด คือ

๒.๑) สิ่งเสพติดธรรมชาติ ได้แก่ สิ่งที่ได้มาจากพืชหรือพันธุ์ไม้บางชนิดโดยตรงที่เกิดขึ้นอยู่แล้วตามธรรมชาติ เช่น ฝิ่น กัญชา กระบอสม โคเคอิน เป็นต้น รวมทั้งการนำสารจากพืชมาทำกรรมวิธีต่าง ๆ ทางเคมี เช่น การนำฝิ่นมาทำเป็น มอร์ฟีน เฮโรอิน เป็นต้น

๒.๒) สิ่งเสพติดสังเคราะห์ ได้แก่ สิ่งที่ผลิตขึ้นด้วยกรรมวิธีทางเคมี และนำมาใช้แทนสิ่งเสพติดตามธรรมชาติได้ เช่น เมทาโดน เพทิดีน ไฟเซปโตน เป็นต้น

๓. แบ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.๒๕๒๒ คือ

๓.๑) ประเภท ๑ ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอิน เมทแอมเฟตามีน หรือยาบ้า เป็นต้น

๓.๒) ประเภท ๒ ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟีน โคเคน โคเคอิน ฝิ่นยา

๓.๓) ประเภท ๓ ยาเสพติดให้โทษที่มียาเสพติดให้โทษประเภท ๒ เป็นส่วนผสมอยู่ด้วย ตามที่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับยาไว้ในมาตรา ๔๓ เช่น ยาแก้ไอผสมโคเคอิน

๓.๔) ประเภท ๔ สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ หรือประเภท ๒ เช่น แอซีติกไฮโดรด์ อะซีติกคลอไรด์

๓.๕) ประเภท ๕ ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าอยู่ในประเภท ๑ ถึงประเภท ๔ เช่น กัญชา พืชกระบอสม เป็นต้น

นอกจากนี้ ทางด้านการแพทย์ยังได้จัดให้ยาและสารเคมีอีกหลายอย่างเป็นสิ่งเสพติดให้โทษ โดยแบ่งตามคุณสมบัติของสิ่งเสพติดได้ ๗ ประเภท คือ

พวกที่ ๑ ฝิ่นหรือสารที่มีส่วนประกอบของฝิ่น เช่น มอร์ฟีน เฮโรอิน โคเคอิน เพทิดีน ไฟเซปโตน เป็นต้น

พวกที่ ๒ ยานอนหลับชนิดต่าง ๆ เช่น ฟีนบาร์บิทัล เซโคนัล โบรไมด์ พาราดีไฮด์ กลูติตาไมด์ เป็นต้น

พวกที่ ๓ ยากล่อมประสาท เช่น ไดอะซีแพม และเมโพรบาเมต เป็นต้น

พวกที่ ๔ ยากระตุ้นประสาท เช่น แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีนหรือยาบ้า โคเคอิน และ ไบโครท่อม เป็นต้น

พวกที่ ๕ ยาที่ทำให้ประสาทหลอน เช่น กัญชา แอล.เอส.ดี., ดี.เอ็ม.ที., เอส.ที.พี. และ พวกเห็ดบางชนิด เป็นต้น

พวกที่ ๖ สารระเหยต่าง ๆ เช่น เบนซิน ทินเนอร์ กาวตอดเครื่องบิน เป็นต้น

พวกที่ ๗ แอลกอฮอล์ ปัจจุบัน องค์การอนามัยโลกได้จัดให้แอลกอฮอล์เป็นสารเสพติดชนิดหนึ่งด้วย เพราะแอลกอฮอล์เมื่อดื่มจนติดแล้วจะมีโทษเช่นเดียวกับยาเสพติดชนิดอื่น ๆ ^๓

จะเห็นได้ว่า ยาเสพติดที่ปรากฏอยู่ในประเทศไทยนั้นมีอยู่หลายชนิด แต่ที่โดดเด่น และแพร่ระบาดอย่างรุนแรงทั่วประเทศตอนนี้ คือ ยาบ้า (เมทแอมเฟตามีน) ซึ่งมีเหตุและปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบในการเอื้ออำนวยต่อการแพร่ระบาดอยู่หลายประการ ทั้งด้านอุปสงค์ ด้านอุปทาน ผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้เสพ เป็นต้น เพื่อความชัดเจนถึงที่มาของยาเสพติด จึงขอเสนอข้อมูล ดังนี้

เมทแอมเฟตามีน หรือยาบ้า(ยาม้า) ถูกสังเคราะห์ขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.๒๔๖๒ โดย นักเภสัชกรชาว ญี่ปุ่น ชื่อ A. Ogata ซึ่งระยะเวลาที่ใกล้เคียงกับที่แอมเฟตามีนถูกสังเคราะห์ขึ้นมา หลังจากถูกสังเคราะห์ขึ้นมาแล้ว พ.ศ.๒๔๗๓ นักวิทยาศาสตร์ได้พบคุณสมบัติทางเภสัชวิทยาของ สารกลุ่ม แอมเฟตามีนว่ามีผลต่อระบบประสาทซิมพาเทติก (Sympathetic nerve) ทำให้หลอดเลือดดำหดตัว แอมเฟตามีนจึงถูกนำมาผลิตเป็นยาออกวางจำหน่ายในท้องตลาดเป็นครั้งแรกเมื่อ ปี พ.ศ.๒๔๗๕ ภายใต้ชื่อ “เบนซิดรีน” เป็นยาตามสำหรับบรรเทาอาการคัดจมูก สามารถซื้อขายกันได้โดยไม่ต้องใช้ใบสั่งแพทย์ และมีการพัฒนามาใช้ในการบำบัดรักษาโรคผล็อยหลับ โรคซึมเศร้า บางชนิด และโรคอ้วนในประเทศสหรัฐอเมริกา สำหรับในประเทศไทยได้มีการแพร่ระบาดในช่วงปี พ.ศ.๒๕๐๑ - ๒๕๑๐ กระทรวงสาธารณสุขจึงได้ดำเนินมาตรการทางกฎหมาย เพื่อแก้ไขปัญหา โดยออกประกาศกระทรวงสาธารณสุขระบุให้ แอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีนเป็นยาเสพติดให้โทษ พัฒนามาเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ ในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษในเวลาต่อมา และเปลี่ยนชื่อ จากยาม้า มาเป็นยาบ้า เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๓๙ เนื่องจากผู้ที่ทำการสังเคราะห์เมทแอมเฟตามีนในห้องทดลองเกือบส่วนมากอาศัยอีเฟดรีนเป็นสารตั้งต้นในการสังเคราะห์ ฉะนั้นกระทรวงสาธารณสุข จึงได้ดำเนินการทางกฎหมาย โดยออกเป็นประกาศ

^๓ สุพัฒน์ ธีรเวชเจริญชัย,ร.ศ., ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๓) , หน้า ๖๑ - ๖๓.

กระทรวง ระบุให้อีเฟดรีน และซูโดอีเฟดรีน เป็นวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ซึ่งห้ามให้ผู้ใดผลิต ขาย นำเข้า หรือมีไว้ในครอบครองเช่นเดียวกับแอมเฟตามีนและเมทแอมเฟตามีน คาดว่าเมื่อทอดระยะ ออกไปอีกสักพัก วงการลักลอบสังเคราะห์เมทแอมเฟตามีนจากสารตั้งต้นที่เป็นอีเฟดรีนก็จะต้อง ปรับตัวเปลี่ยนวิธีสังเคราะห์ใหม่เพราะไม่สามารถหาอีเฟดรีนมาใช้เป็นสารตั้งต้นได้โดยง่ายอีกต่อไป^๕

ผู้ที่ให้กำเนิดยาบ้า(ยาม้า)รายแรกในประเทศไทยคือ นางกัลยาณี หล่างเวชอนันต์ ชาว อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่ส่งบุตรชายไปเรียนด้านเคมีที่ประเทศไต้หวัน แล้ว กลับมาผลิตยาม้า (เมทแอมเฟตามีน) เป็นรายแรก ภายใต้ชื่อ เปาบุ้นจิ้น และขยาย เป็นยี่ห้ออื่นๆ ในเวลาต่อมา ภายหลังถูกจับกุม (พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๓๐) แหล่งผลิตที่ เคยกระจุกตัวอยู่ บริเวณปริมณฑลกรุงเทพมหานคร ได้กระจายสู่บริเวณแนวชายแดน ประเทศ

พม่า ซึ่งต่อมาอำนาจการผลิตและการตลาดตกไปอยู่กับชนกลุ่มน้อย เพราะมี ประสบการณ์ด้านการผลิตและจำหน่าย เฮโรอีน อยู่ก่อนแล้ว ทำให้ปัจจุบันชนกลุ่มน้อยจึง เป็นแหล่งผลิตยาเสพติดที่ใหญ่ที่สุด และก่อให้เกิดปัญหายาเสพติดในประเทศไทยอยู่ในขณะนี้^๖

ลักษณะอาการของผู้ติดยาเสพติด

ยาเสพติดที่เป็นปัญหาในประเทศไทยมีหลายชนิด ซึ่งแต่ละชนิดก็ก่อให้เกิดโทษทั้งแก่ ตัวผู้เสพยาเสพติดและสังคมไทยอย่างมาก โดยเฉพาะโทษที่เกิดต่อตัวผู้เสพจะทำให้เกิดอาการที่ แตกต่างกันตามชนิดของยาเสพติด ดังนี้

๑. ฟีน เป็นยาเสพติดให้โทษที่เป็นต้นตอของยาเสพติดหลายชนิด เช่น มอร์ฟีน เฮโรอีน โคเคอีน เป็นต้น ฟีน ได้มาจากยางซึ่งกรีดจากเปลือกผลของฝิ่นดิบ ยางที่ถูกกรีดมานั้นจะมีสีขาว เมื่อถูกอากาศจะมีสีคล้ำลง กลายเป็นยางเหนียวสีน้ำตาลไหม้หรือดำ มีกลิ่นเหม็นเขียวและรสขม

^๕ มานิตย์ อรุณากูร,เภัชกร,ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านระบาดวิทยาของวัตถุเสพติด., "ประวัติความเป็นมาของวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท", กรุงเทพมหานคร,๒๕๔๔, (อัดสำเนา)

^๖ ทีมข่าว ไอทีวี, "ถอดรหัส ตอน แกะรอยยาบ้า", สถานีโทรทัศน์ ไอทีวี, (๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๓).

เรียกว่า ผื่นดิบ จะเป็นผื่นสุกได้ก็ต่อเมื่อนำผื่นดิบมาเคี้ยวกับน้ำ ในการทำผื่นสุกนี้อาจจะมีการผสมกับสารอื่น ๆ เพื่อให้ได้ปริมาณมากขึ้น

อาการผู้เสฟผื่น จะง่วง ซึม จิตใจเฉื่อยล้า แกว้ตาหรี ไม้รู้สึกหิว ซึ่พจรเต้นช้า หายใจช้า พุดจาไม่อยู่กับร่องกับรอย

๒. มอริฟีน เป็นอนุพันธ์ที่สำคัญของฝิ่น มีความร้ายแรงกว่าฝิ่นประมาณ ๘ - ๑๐ เท่า ชาวเยอรมันชื่อ เซอร์ทูนอร์ เป็นผู้ค้นพบโดยสกัดได้จากฝิ่น เมื่อปี พ.ศ.๒๓๕๖ ในปัจจุบันสามารถสังเคราะห์ขึ้นได้โดยกรรมวิธีทางเคมี มอริฟีนเป็นผงสีขาวหรือเทาเกือบขาว ไม่มีกลิ่น มีรสขม มีฤทธิ์สูงกว่าฝิ่น เสพติดง่าย มีลักษณะเป็นเม็ด เป็นผง และเป็นก้อน หรือละลายบรรจุหลอดสำหรับฉีด นำเข้าสู่ร่างกายโดยวิธีฉีดเป็นส่วนมาก มอริฟีนใช้เป็นยาหลักหรือยามาตรฐานของยาแก้ปวด ยาจำพวกนี้กดประสาทส่วนกลางลดความรู้สึกรู้เจ็บปวด ทำให้รู้สึกง่วงหลับไป และลดการทำงานของร่างกาย อาการข้างเคียงอื่น ๆ ก็คือ อาจทำให้คลื่นเหียนอาเจียน ท้องผูก เกิดอาการคัน หน้าตาแดงเพราะโลหิตฉีด ม่านตาดำหดตึบ และหายใจลำบาก

อาการผู้เสฟมอริฟีน ตอนแรกจะลดความรู้สึกรู้เจ็บปวด ทำให้ง่วงนอนและหลับง่าย ทั้งนี้เพราะมอริฟีนลดการทำงานของร่างกาย จะเคลิ้ม ซึม ง่วงเหงา ไม่สนใจต่อสิ่งแวดล้อม

๓. เฮโรอิน ได้จากการสังเคราะห์ทางเคมี จากปฏิกิริยาระหว่างมอริฟีนกับสารเคมีบางชนิด เช่น น้ำยาอาเซติคแอนไฮไดรด์ เฮโรอินมีความร้ายแรงมากกว่า มอริฟีนประมาณ ๔ - ๘ เท่า และร้ายแรงกว่าฝิ่นประมาณ ๓๐ - ๙๐ เท่า เฮโรอินที่จำหน่ายในประเทศไทยมีอยู่ ๒ ชนิด คือ

๓.๑) เฮโรอินบริสุทธิ์ หรือเรียกว่า เฮโรอินเบอร์๔ ลักษณะเป็นผงละเอียดสีขาว ไม่มีกลิ่น รสขมจัด รู้จักทั่วไปในชื่อ “ผงขาว” นำเข้าสู่ร่างกายโดยวิธีผสมในบุหรี่สูบหรือผสมน้ำฉีดเข้าร่างกาย

๓.๒) เฮโรอินผสม หรือเรียกว่า เฮโรอินเบอร์ ๓ หรือไอระเหย เป็นเฮโรอินไม่บริสุทธิ์ เพราะได้ผสมสารอื่นไปด้วย เช่น สารหนู สตรีกนิน ยานอนหลับ กรดประสานทอง แป้งและสีต่าง ๆ จึงทำให้เฮโรอินมีสีต่าง ๆ กัน เช่น สีม่วงอ่อน สีชมพูอ่อน สีชมพูเข้ม สีดินลูกรัง เฮโรอินชนิดนี้มีลักษณะเป็นเกล็ด หรือเป็นก้อนเล็ก ๆ นำเข้าสู่ร่างกายโดยวิธีการสูบ

อาการของผู้เสฟเฮโรอิน ดวงตาเหม่อลอย อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย ฟุ้งซ่าน มักมีความวิตกกังวลเสมอ มีอาการหายใจช้ากว่าปกติ

๔. กัญชา เป็นพืชล้มลุกจำพวกหญ้า ลำต้นสูงประมาณ ๒ - ๔ ฟุต ลักษณะใบจะแยกออกเป็นแฉกประมาณ ๕ - ๘ แฉก ขอบใบจะมีรอยหยักอยู่เป็นระยะ ๆ ออกดอกเป็นช่อเล็ก ๆ ตามง่ามของกิ่งและก้าน ฤทธิ์ของกัญชาต่อผู้เสฟนั้นขึ้นอยู่กับบุคคลต่าง ๆ กัน บางรายใช้นิหนอยก็เกิด

อาการเป็นพิษ เช่น เกิดอาการสั่นของกล้ามเนื้อ มีเสียงในหูรู้สึกร้อนในศีรษะและมึนงง มือเท้าเย็น ม่านตาดำขยาย หายใจไม่สะดวก ถ้าอาการมากขึ้นจะคลื่นไส้ อาเจียน ตื่นเต้น กระสับกระส่าย อารมณ์และความคิดสับสน การตัดสินใจและสมาธิเสียไป การรับรู้สิ่งต่าง ๆ ก็เสียไป คุณสมบัติไม่อยู่ สารที่ทำให้เสพติดเป็นน้ำมันกัญชา ซึ่งอยู่ในดอกและใบของต้นกัญชา นำเข้าสู่ร่างกายโดยวิธีสูบ มีกลิ่นเหมือนหญ้าแห้งไหม้ไฟ ปกติผู้เสพจะรู้ผลของกัญชาภายใน ๑๕ นาที หลังจากสูบแล้วหนึ่ง มวนฤทธิ์ของกัญชาจะมีอยู่นาน ๒ - ๔ ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับสภาพของแต่ละบุคคล

อาการผู้เสพกัญชา พุดเก่งกว่าปกติ ม่านตาดำขยายกว้าง หลุกหลิก ชอบหัวเราะ ดัง ๆ ไม่มีอาการอดกลั้น ไม่มีเหตุผล ออยากกินของหวาน

๕. กระท่อม เป็นพืชเสพติดชนิดหนึ่ง ส่วนมากพบในทวีปเอเชียโดยเฉพาะประเทศอินเดีย และในประเทศไทย ลักษณะเป็นต้นไม้ยืนต้นขนาดกลาง มีแก่นเป็นไม้เนื้อแข็ง ใช้ใบเป็นสิ่งเสพติด ลักษณะใบคล้ายใบกระดังงา หรือใบฝรั่ง ต้นหนาที่ใบ ต้นกระท่อมมี ๒ ชนิด คือ

๕.๑) ชนิดก้านและเส้นของใบเป็นสีแดงเรื่อ ๆ

๕.๒) ต้นสีเขียว ใบเขียว ดอกกลมโตเท่าผลพุทราไทย ล้อมรอบด้วยเกสรสีแดง เรื่อ ๆ คล้ายดอกกระถิน

อาการผู้เสพใบกระท่อม ในใบกระท่อมมีสารไมตราจันนินที่มีฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง จึงทำให้ทำงานไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย ไม่หิว ทนแดดได้นาน แต่ไม่ชอบถูกฝน

๖. ยาบ้า เป็นชื่อที่ใช้เรียก ยาเสพติดที่มีส่วนผสมของสารเคมีประเภทแอมเฟตามีน (Amphetamine) สารประเภทนี้แพร่ระบาดอยู่ ๓ รูปแบบด้วยกัน คือ แอมเฟตามีนซัลเฟต เมทแอมเฟตามีน และเมทแอมเฟตามีนไฮโดรคลอไรด์ ซึ่งจากผลการตรวจพิสูจน์ ยาบ้าปัจจุบันที่พบอยู่ในประเทศไทยมักพบว่าเกือบทั้งหมดมีเมทแอมเฟตามีนไฮโดรคลอไรด์ผสมอยู่

ยาบ้า จัดอยู่ในกลุ่มยาเสพติดที่ออกฤทธิ์กระตุ้นประสาท มีลักษณะเป็นเม็ดกลมแบน ขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๖ - ๘ มิลลิเมตร ความหนาประมาณ ๓ มิลลิเมตร มีสีต่าง ๆ กัน เช่น ส้ม น้ำตาล ม่วง เขียว มีสัญลักษณ์ที่ปรากฏบนเม็ดยา เช่น P,m,M,PG, WY สัญลักษณ์ รูปดาว ,รูปพระจันทร์เสี้ยว,๙๙ เป็นต้น

อาการผู้เสพยาบ้า มักจะทำตัวเกะกะระราน หงุดหงิด อยู่ไม่สุข กระวนกระวาย ไม่อยากรับประทานอาหาร ปากแห้ง ชอบเลียริมฝีปาก ชอบดูหรือเกาจุมูก

๗. ยาอี หรือยาเลิฟ เอ็คซ์ตาซี (Ecstasy) เป็นยาเสพติดกลุ่มเดียวกันจะแตกต่างกันบ้าง ในด้านโครงสร้างทางเคมีเท่าที่พบส่วนใหญ่จะมีองค์ประกอบทางเคมีที่สำคัญ คือ ๓,๔ (Methylenedioxy methamphetamine (MDMA) , ๓,๔ Methylenedioxy amphetamine (MDA)

และ ๓,๔ Methylendioxy ethyamphetamine (MDE หรือ MDEA) ลักษณะของยาอิมมีทั้งเป็น แคปซูลและเป็นเม็ดยาสีต่าง ๆ แต่ที่พบในประเทศไทยส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นเม็ดกลมแบน เส้นผ่าศูนย์กลาง ๐.๘ - ๑.๒ ซม. หน้า ๐.๓ - ๐.๔ ซม. ผิวเรียบ และปรากฏสัญลักษณ์บนเม็ดยา เป็นรูปต่างๆ เช่น กระต่าย, ค้างคาว, นก, ดวงอาทิตย์, P.T., เป็นต้น การออกฤทธิ์ จะออกฤทธิ์ใน ๒ ลักษณะ คือ ออกฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาทในระยะสั้นๆ หลังจากนั้นจะออกฤทธิ์หลอนประสาท อย่างรุนแรง

อาการผู้เสพยาอิม เหงื่อออกมาก หัวใจเต้นเร็ว ความดันโลหิตสูง ระบบประสาทการรับรู้ เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด (Psychedelic) ทำให้การได้ยินเสียงและการมองเห็นแสงสีต่างๆ ผิดไปจากความเป็นจริง เคลิบเคลิ้ม ควบคุมอารมณ์ไม่ได้

๘. ยาเค มาจากคำว่า เคตามีน (Ketamine) เคตาวา (Ketava) หรือ เคตาလာ (Ketalar) ยาเคถูกสังเคราะห์ขึ้นเพื่อให้ประโยชน์ในทางการแพทย์โดยใช้เป็นยาสลบมีชื่อเรียกในวงการแพทย์ ว่า “KETAMINE HCL.” มีลักษณะเป็นผงสีขาว หรือเป็นน้ำบรรจุอยู่ในขวดสีขาว สาเหตุที่ทำให้ ยาเค กลายเป็นปัญหาเพราะวัยรุ่นบางกลุ่มได้นำยาเคมาใช้เป็นสิ่งมึนเมา โดยนำมาทำให้เป็นผง ด้วยกรรมวิธีผ่านความร้อน จากนั้นจึงนำมาสูดดมเพื่อให้เกิดอาการมึนเมาและมักพบว่า การนำ ยาเคมาใช้ร่วมกับยาเสพติดร้ายแรงชนิดอื่น เช่น ยาอิม และโคเคน

อาการผู้เสพยาเค เคลิบเคลิ้ม มึนงง ความคิดสับสน ตาลาย หนูแว่ว การรับรู้และการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมจะเปลี่ยนแปลงไป การเคลื่อนไหวของร่างกายไม่สัมพันธ์กัน

๙. สารระเหย มีวัยรุ่นจำนวนมากที่หลงผิดหันไปลองสูดดมสารระเหย โดยไม่รู้ว่าสาร ระเหยมีพิษร้ายแรง การสูดดมสารระเหยจนติดและเป็นเวลานานจะทำให้ระบบต่างๆ ในร่างกาย ถูกทำลาย เกิดสภาพพิการถาวรไม่สามารถแก้ไขให้กลับคืนสู่ปกติได้ เช่น ระบบสร้างโลหิตถูก ทำลายทำให้เกิดมะเร็งในเม็ดเลือด ระบบประสาทถูกทำลายทำให้สมองพิการ เป็นต้น

อาการผู้เสพยาระเหย คล้ายคนเมาเหล้า ลึนแข็งพูดลำบาก ตาพร่า ง่วงซึม เดินโซเซ ความจำเสื่อม ประสาทหลอน

๑๐. เห็ดขี้ควาย เป็นเห็ดพิษซึ่งขึ้นอยู่ตามกองมูลควายแห้ง สีของเห็ดจะมีสีเหลืองซีด คล้ายสีฟางแห้ง บนหัวของร่มจะมีสีน้ำตาลเข้มจนถึงสีดำ บริเวณก้าน (Stalk) ที่ใกล้จะถึงตัวร่มจะมีแผ่นเนื้อเยื่อบางๆ สีขาวแผ่ขยายออกรอบก้าน แผ่นนี้มีลักษณะคล้ายวงแหวน เห็ดขี้ควาย เป็นที่ รู้จักกันทั่วไปในบรรดานักท่องเที่ยวว่า “Magic Mushroom” มีการแพร่ระบาดอยู่ในกลุ่ม นักท่องเที่ยวบางกลุ่ม และในบางพื้นที่ของประเทศ เช่น ภาคใต้

อาการผู้เสพ ขึ้นอยู่กับสภาพร่างกายของแต่ละบุคคล สำหรับคนไทยไม่นิยมบริโภคเห็ดชนิดนี้เลย เพราะทราบว่าเป็นเห็ดพิษ กินเข้าไปแล้วจะรู้สึกร้อนวูบวาบตามเนื้อตามตัว แน่นหน้าอก ไม่สบาย บางครั้งคลื่นไส้อาเจียน ^๔

โทษและผลกระทบของยาเสพติด

ยาเสพติดทำให้โทษทั้งต่อตนเอง (ร่างกาย/จิตใจ) ต่อผู้อื่น (ครอบครัว/คนรอบข้าง) และต่อสังคม หรือจะมองอีกมุมหนึ่ง ยาเสพติดให้โทษทั้งในแง่ของกฎหมายและศีลธรรมเป็นส่วนมาก แต่ก็มียาเสพติดบางชนิดที่ถือว่ามีศีลธรรมแต่ไม่ผิดกฎหมาย เช่น บุหรี่ สุรา เป็นต้น ถึงแม้ว่าจะไม่ผิดกฎหมายแต่ก็ให้โทษทั้งสามส่วนครบทั้งโทษต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม เมื่อเกิดโทษขึ้นแล้วผลกระทบก็ย่อมมีตามมาอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยง กล่าวคือ เมื่อบุคคลใดได้เสพยาเสพติดเข้าไปแล้วผลที่กระทบต่อตนเองก็มีทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงคือสุขภาพเสีย เสียทรัพย์สินในการซื้อขายยาเสพติดมาเสพ ทางอ้อมคือเสียเวลาที่จะทำอย่างอื่นที่เป็นความดี เสียบุคลิกภาพ สถิติปัญญาเสื่อม เป็นต้น ส่วนผลกระทบต่อคนรอบข้างนั้นเช่นทำให้เสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล ค่าใช้จ่ายในครอบครัวเพิ่มขึ้น เวลาที่จะให้ครอบครัวลดลง เสียเวลาที่ต้องดูแลบำบัดรักษาฟื้นฟู อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อสังคม เช่น เสียงบประมาณในการที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ตรากฎหมายบังคับให้เป็นความผิด เมื่อมีผู้กระทำความผิดที่ผ่านกระบวนการทางกฎหมายทั้ง มาตรการ ป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษา ฟื้นฟู ซึ่งจะสร้างความเสียหายเชื่อมโยงให้กับหลายหน่วยงาน หลายองค์กรในสังคม ทำให้สังคมเสียทั้ง เงิน เวลา และโอกาสแห่งการพัฒนาประเทศด้วย

จะเห็นได้ว่า ยาเสพติดนั้นเป็นสิ่งที่อันตรายอย่างยิ่งที่ให้โทษแต่เพียงฝ่ายเดียวที่สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นสิ่งที่หาประโยชน์มิได้เลยทั้งประโยชน์ตน ประโยชน์ท่าน ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย

^๔ ส่วนพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, **ตอบปัญหา ยาเสพติด**, “ไขทุกปัญหา นำพาชีวิตสดใส” พิมพ์ครั้งที่ ๑๔.(กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน ป.ป.ส.,๒๕๔๓), หน้า ๙ - ๑๘.

ปัญหาและปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด

ภาวะการผลิตยาเสพติดในบริเวณสามเหลี่ยมทองคำบริเวณชายแดนที่ติดต่อกับประเทศไทยในพื้นที่ภาคเหนือ มีการเปลี่ยนแปลงจากการผลิตเฮโรอีนเป็นผลิตเมทแอมเฟตามีนหรือยาบ้ามากขึ้น กลุ่มการค้าเฮโรอีนในประเทศไทยหาซื้อเฮโรอีนได้ยากขึ้น แต่กลับมีการแพร่ระบาดของยาบ้าเพิ่มขึ้นอย่างมาก ในรอบปี ๒๕๔๓ การค้าและการแพร่ระบาดของยาบ้าภายในประเทศไทยขยายตัวเพิ่มมากขึ้นกว่า ๒๐๐ % เมื่อเทียบกับปี ๒๕๔๒ และขยายตัวเพิ่มมากขึ้นกว่า ๔๐๐ % เมื่อเทียบกับการจับกุมในปี ๒๕๔๑ ซึ่งแนวโน้มดังกล่าวสอดคล้องกันทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ^๓

ในสถานการณ์ปัจจุบันประมาณการได้ว่าผู้ติดยาและผู้เสพยาเสพติดกว่า ๙๐ % เป็นผู้เสพยาบ้า ที่เหลือเป็นผู้เสพยาเสพติดชนิดอื่น ซึ่งมีปริมาณเล็กน้อยเท่านั้นเมื่อเทียบกับยาบ้า แหล่งที่มาของยาบ้าก็มาจากพื้นที่ภาคเหนือซึ่งเป็นแหล่งรับยาบ้าจากแหล่งผลิตในประเทศพม่า ภาคกลางเป็นแหล่งพักยาบ้าที่สำคัญที่ลำเลียงโดยทางรถยนต์ จากพื้นที่ทางภาคเหนือ แหล่งพักยาเสพติดของเครือข่ายการค้ายาบ้าเหล่านี้มีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับตลาดยาเสพติดในพื้นที่ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ยังมีความเชื่อมโยงกับภาคอื่นๆ ด้วย รวมถึงทางด้านทะเลอันดามันได้มีการลำเลียงขึ้นฝั่งที่พื้นที่ภาคใต้ของไทย เพื่อลำเลียงมาทางพื้นที่ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร โดยได้มีการจับกุมยาบ้าในเส้นทางลำเลียงดังกล่าวคือ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๓ ที่ด่านกักสัตว์ สภ.ท.ห้วยยาง อ.ทับสะแก จ.ประจวบคีรีขันธ์ จับกุมยาบ้า จำนวน ๔,๓๕๕,๐๐๐ เม็ด และเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๔ เจ้าหน้าที่ ป.ป.ส.ร่วมกับกองเรือภาคที่ ๓ กองเรือยุทธการ ร่วมจับกุมยาบ้าจำนวน ๗,๗๙๘,๐๐๐ เม็ด และเฮโรอีน ๑๑๖ กิโลกรัม ชุกซ่อนในเรือประมงขณะลอยลำเหนือน่านน้ำไทย ซึ่งจากการประเมินสถานการณ์เชื่อว่าแนวโน้มของการใช้เส้นทางลำเลียงทางทะเลอันดามันจะยังคงต่อเนื่องไปในระยะ ๔ - ๕ ปีข้างหน้า หากว่าแหล่งผลิตยาบ้าส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในประเทศพม่า^๔

^๓ ศูนย์เทคโนโลยีและสารสนเทศ, “สถิติผลการจับกุมเมทแอมเฟตามีนทั่วประเทศปี ๒๕๔๓”, สำนักงาน ป.ป.ส., กรุงเทพมหานคร, มีนาคม ๒๕๔๔. (อัดสำเนา)

^๔ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔

ปัญหาที่เป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดนั้นมียุ่ ๒ ประเด็น คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน คำว่าปัจจัยภายนอกนั้นย่อมาหมายถึงการลักลอบผลิตยาเสพติดนอกเขตประเทศไทยซึ่งเป็นปัจจัยที่เราไม่สามารถควบคุมได้ ส่วนปัจจัยภายในก็คือ ท่าทีของบุคคลผู้อาศัยอยู่ในประเทศไทยที่จะไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องของยาเสพติด ซึ่งก็หมายถึงประชาชนคนไทยทุกคนที่เป็นเจ้าของประเทศเพราะอย่างน้อยที่สุดก็ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ทั้งนี้ปัญหายาเสพติดนั้นเป็นปัญหาของสังคมจึงจำเป็นต้องมีความรู้สึกที่ทุกคนต้องมีความรู้สึกที่ตนเกี่ยวข้องด้วยจึงจะสามารถร่วมกันแก้ปัญหาเสพติดนี้ได้ ถึงแม้ว่าตนจะไม่ได้เป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรงในฐานะ ผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้เสพ หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องใดๆ ก็ตาม แต่ก็ย่อมที่จะได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมอยู่ดีนั่นเอง

หากพิจารณาปัจจัยภายในที่เอื้ออำนวยต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทยนั้น ปัญหาสารเสพติดมีโครงสร้างและองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ ๓ ส่วน คือ สภาพชุมชน ครอบครัว และตัวสารเสพติด มีรายละเอียดดังนี้

๑. สภาพชุมชน หมายถึง สภาพแวดล้อมทางสังคมที่อยู่ในชุมชนนั้นๆ ที่มีอิทธิพลต่อสมาชิกในชุมชนเป็นอย่างยิ่ง หากสภาพแวดล้อมในชุมชนไม่ดี มีแหล่งมั่วสุมกลุ่มผู้ค้า กลุ่มผู้เสพ เป็นแหล่งชุมนุมอบายมุขในชุมชน วิถีชีวิตในชุมชนมีค่านิยมที่ผิดพลาด ยกย่องสนับสนุนคนชั่วที่มีเงิน ขาดการควบคุมที่เข้มแข็ง ขาดปัจจัยที่จะชักนำไปในทางที่ดี ชุมชนดังกล่าวย่อมที่จะเป็นชุมชนที่เอื้ออำนวยต่ออบายมุขในทุกเรื่อง

๒. ครอบครัว เป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่สุด เพราะชีวิตทุกชีวิตในครอบครัวคือสมาชิกของสังคมเริ่มต้นทุกระดับตั้งแต่ ครอบครัว หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ภูมิภาค ประเทศ และเป็นสมาชิกของโลกที่เรียกว่า พลโลก ด้วยกันทุกชีวิต ถ้าครอบครัวดี เข้มแข็ง และมีคุณภาพ ปัญหาอื่นๆ ที่ตามมาก็ลดน้อยลง ในทางตรงกันข้าม ถ้าหากครอบครัวมีปัญหา อาจจะได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่าง พ่อแม่ วิธีการดำเนินชีวิตของพ่อแม่ วิธีเลี้ยงดูลูก ค่านิยมทางครอบครัว และเศรษฐกิจของครอบครัว ล้วนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมาชิกในครอบครัวทั้งสิ้น หากครอบครัวบกพร่อง ผลที่จะเกิดกับครอบครัวก็คือ สมาชิกในครอบครัวมีปัญหา เมื่อปัญหาเกิดก็ย่อมกระทบเชื่อมโยงถึงสังคมทุกระดับดังที่กล่าวข้างต้น

๓. ตัวสารเสพติดหรือตัวยาเสพติด เนื่องจากมีคุณสมบัติเสพติดแล้วติดมีความต้องการในปริมาณที่เพิ่มขึ้น จึงเป็นส่วนที่เป็นปัญหาเนื่องจากเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดอุปสงค์ และอุปทานของยาเสพติด เมื่อมีความต้องการของผู้ซื้อ ผู้เสพ (อุปสงค์) ก็ย่อมมีการตอบสนองจากผู้ผลิต ผู้จำหน่าย (อุปทาน) โดยมีตัวสารเสพติดหรือยาเสพติดเป็นสินค้าสนองความต้องการทั้งสองฝ่าย

- อุปสงค์ของผู้เสพ คือ ความต้องการยาเสพติดมาเสพเพราะติดยาเสพติดนั้นแล้ว และต้องการในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นด้วยฤทธิ์ของยาที่มีผลต่อทางร่างกายและจิตใจ เป็นความหลงผิดที่เกิดขึ้นเป็นหลัก (โมหะนำ ตามด้วยโทสะเมื่อขาดยา หรือเมายาแล้ว อาละวาท)
- อุปทานของผู้ผลิต และจำหน่าย คือ ความต้องการที่จะเพิ่มปริมาณการผลิตและจัดจำหน่ายยาเสพติด เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด (โลภะนำ ตามด้วยโทสะ และโมหะ) เป็นความโลภผสมความหลงผิดของผู้ผลิตและจำหน่าย และบางครั้งมีโทสะเข้ามาเกี่ยวข้องส่งผลให้มีการ เบียดเบียนฆ่าฟันกัน เมื่อมีการขัดผลประโยชน์ หรือหักหลังธุรกิจค้ายาเสพติด หรือสุดท้ายถูกจับกุมและต้องโทษประหารชีวิต หรือถูกวิสามัญฆาตกรรมขณะจับกุม เป็นต้น

ทั้งอุปสงค์และอุปทาน ที่มีพัฒนาการที่สอดคล้องกันด้วยการอิงอาศัย ตัวสารเสพติด หรือยาเสพติดเป็นสื่อ เป็นวัตถุตัวกลางเชื่อมให้เกิดการตอบสนองซึ่งกันและกัน ด้วยเหตุที่อุปสงค์และอุปทานสอดคล้องกันจึงทำให้เกิดอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะหากมองในแง่ของการปราบปรามในบริบทของกฎหมายแล้วนั้น ยากต่อการที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายได้ เพราะทั้งผู้ผลิต ผู้จำหน่าย และผู้เสพ ต่างก็เป็นพวกเดียวกัน มีผลประโยชน์ที่เอื้ออิงอาศัยกัน เป็นคติที่หาเจ้าทุกข์มาชี้โทษไม่ได้ จึงยากต่อการดำเนินการให้บรรลุผล

๓.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด

๓.๒.๑ หลักการแก้ปัญหายาเสพติด

การใช้“พลังแผ่นดิน” เพื่อเอาชนะยาเสพติดเป็นการผสมพลังทุกส่วน ทุกสิ่งที่มีอยู่เพื่อร่วมดำเนินการจัดการกับปัญหายาเสพติดด้วยแนวทางการแก้ปัญหาร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ภายใต้หลักการแก้ปัญหาเสพติด ๒ ประการคือ ประการที่หนึ่งเป็นการแก้ไขโดยสังคม ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของสังคมอันเป็นการแก้ไขปัญหาที่รากหญ้าซึ่งนับได้ว่าเป็นต้นเหตุที่แท้จริง และประการที่สองเป็นการแก้ไขโดยรัฐบัญญัติหรือกฎหมายซึ่งแยกออกเป็น ๔ มาตรการ ดังนี้

๑) มาตรการป้องกัน ซึ่งเป็นการกำหนดกลวิธีดำเนินงาน การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดให้ประชาชนได้ทราบ เพื่อให้เกิดการตระหนักและการตื่นตัวต่อปัญหาเสพติดด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

- ก. การให้การศึกษา เช่นการฝึกอบรม เป็นต้น
- ข. การให้บริการสารสนเทศเพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์
- ค. การให้ทางเลือก เช่นการฝึกอาชีพตามหมู่บ้าน เป็นต้น

- ง. การเพิ่มบทลงโทษแก่ผู้ค้ายาเสพติด
- จ. การสอดแทรก เช่น การสงเคราะห์บำบัดแก่ผู้ติดยาเสพติด เป็นต้น
- ฉ. การใช้นวัตกรรม เช่น การใช้สุนัขสงครามในการตรวจสอบยาเสพติดในชุมชน
- ช. ด้านแนววัฒนธรรมชุมชน เช่น ควรให้มีการเลิกใช้ยาเสพติดในการรับรองแขกในชุมชน เป็นต้น

๒) มาตรการบำบัดรักษา เป็นการลดอุปสงค์ (Demand) ของยาเสพติดด้วยการลดจำนวนผู้เสพซึ่งจะทำให้การผลิตลดลงอันเป็นการลดอุปทาน (Supply) อีกทั้งยังเป็นตามหลักที่ว่าผู้เสพคือผู้ป่วยต้องได้รับการบำบัดรักษา ซึ่งมีกฎหมายรองรับ

๓) มาตรการปราบปราม เป็นการขจัดการค้า ตลอดจนการกระทำความผิดอื่นๆ ตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ

- ก. กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- ข. กฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
- ค. กฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่างทางทะเล
- ง. กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

๔) มาตรการประสานงาน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและสนับสนุนการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า อันจะช่วยลดขั้นตอนกระบวนการบางอย่าง ทำให้การดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเกิดความคล่องตัวส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ

- ก. กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- ข. กฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา

จากมาตรการดังกล่าวข้างต้นส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์อยู่ ๓ ประการคือ

ประการที่หนึ่ง เพื่อดำเนินการกับผู้กระทำความผิด ซึ่งรวมถึงผู้กระทำความผิดเป็นผู้เสียหายด้วย อันได้แก่ ผู้เสพนั่นเองโดยการนำมาตราการตามกฎหมายอาญา คือ ตำรวจ ผู้สนับสนุนผู้ใช้ มาดำเนินการร่วมกับมาตรการการสมคบ มาตรการสนับสนุน ช่วยเหลือตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและกฎหมายว่าด้วยการฟอกเงิน

สำหรับผู้เสพนั้น ได้นำมาตรการบังคับบำบัดรักษาตามกฎหมายอาญาและกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมาดำเนินการ

ประการที่สอง เพื่อควบคุมยาเสพติด ซึ่งรวมถึงสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดด้วย โดยนำมาตรการควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กฎหมายว่าด้วยวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมโคคาอีนมาดำเนินการ

ประการที่สาม เพื่อจัดการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด โดยการนำมาตรการริบทรัพย์สิน(Assetes Forfeiture) มาดำเนินการ ซึ่งแยกออกเป็นมาตรการริบทรัพย์สินทางอาญาตามกฎหมายอาญา และกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และมาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่งตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

๓.๒.๒ กระบวนการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามกระบวนการยุติธรรม

ในการนำมาตรการทางกฎหมายมาบังคับใช้นั้น จำเป็นต้องดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีการกำหนดองค์กร หน่วยงาน ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ รวมทั้งขั้นตอน วิธีการไว้ จึงจะถือว่ามาตรการทางกฎหมายนั้นได้ผลสำเร็จ สำหรับกระบวนการยุติธรรมในการดำเนินคดียาเสพติดมีดังนี้

๓.๒.๒.๑ กระบวนการก่อนฟ้องคดี ซึ่งได้แก่ การสืบสวน ตรวจค้น จับกุม และการสอบสวน

๓.๒.๒.๒ กระบวนการฟ้องคดี

๓.๒.๒.๓ กระบวนการพิจารณาพิพากษา

๓.๒.๒.๔ กระบวนการคุมประพฤติและการบำบัดรักษา

๓.๒.๒.๕ กระบวนการบังคับโทษ

๓.๒.๓ วิธีการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยยุทธศาสตร์การใช้พลังแผ่นดินและแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติด ภายใต้หลักการดำเนินนโยบาย คือ การป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการบำบัดรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษอย่างเด็ดขาด ตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติดได้กำหนดวิธีการหรือแนวทางในการเอาชนะปัญหา (วิธีแก้ไขปัญหายาเสพติด) ๙ แนวทาง คือ

(๑) การปลุกพลังแผ่นดินและการป้องกัน

(๒) การควบคุมตัวยาและสารเคมี

(๓) การปราบปราม

- (๔) การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพ
- (๕) การข่าว
- (๖) การอำนวยความสะดวกและการประสานงาน
- (๗) การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
- (๘) ความร่วมมือระหว่างประเทศ
- (๙) การวิจัยพัฒนาและติดตามประเมินผล

๓.๒.๔ รูปแบบการแก้ไขปัญหายาเสพติด

- (๑) การใช้วิธีชุมชนบำบัด
- (๒) การปรับพฤติกรรมของสมาชิก
- (๓) Fast+Model (ครอบครัว + กิจกรรม+การช่วยตัวเอง+ชุมชน)
- (๔) จิราสา (ยิ้มสู้+พึ่งพาภูมิปัญญาไทย+ไฟใจ+ศีลธรรม+ปฏิบัติ)
- (๕) การฝึกวินัยแบบทหาร
- (๖) รูปแบบกายจิตสังคัมบำบัด
- (๗) กลุ่มครอบครัวศึกษา
- (๘) การใช้ยาเมทาโดน(ถอนพิษ)

๓.๓ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแนวนโยบายแห่งรัฐ

เนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ ๙ พ.ศ.๒๕๔๕ - ๒๕๔๙ ได้ให้ความสำคัญของการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดไว้ในระดับที่มีความสำคัญสูงเนื่องจากปัญหายาเสพติด ได้กลายเป็นภัยคุกคามที่กัดกร่อนบ่อนทำลายสังคมไทย โดยเฉพาะได้ทำลายสมองของเด็ก เยาวชนและแรงงานที่เป็นพลังอันสำคัญในอนาคต จึงได้มอบหมายให้ ๓หน่วยงานหลัก คือ สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ร่วมกันจัดทำแผนแม่บท เพื่อการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๙ (พ.ศ.๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- ๑) เพื่อเสริมสร้างให้คน ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายในสังคมมีความเข้มแข็ง และมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดทุกชั้นตอน
- ๒) เพื่อลดปริมาณความต้องการยาเสพติดในประชาชนทุกกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนและกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

๓) เพื่อเร่งบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ และผู้ติดยาทุกคนให้กลับมาเป็นพลังสำคัญในการต่อต้านยาเสพติดและการพัฒนาประเทศ

๔) เพื่อลดปริมาณยาเสพติด จำนวนผู้ผลิต ผู้ลำเลียง ผู้จำหน่าย และผู้ให้การสนับสนุน

๕) เพื่อหยุดยั้งความรุนแรง และควบคุมการแพร่ระบาดของยาเสพติดในแต่ละพื้นที่

ทั้งนี้ได้กำหนดยุทธศาสตร์ แนวทางและกรอบแนวคิดที่สำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ๕ ส่วนด้วยกันคือ

๑) ยุทธศาสตร์การสร้างพลังแผ่นดินและการลดเงื่อนไขการระบาด

๒) ยุทธศาสตร์การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยา

๓) ยุทธศาสตร์การปราบปรามและดำเนินการทางกฎหมาย

๔) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศ

๕) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ

สำหรับในปีงบประมาณ ๒๕๔๖ เป็นต้นไป สำนักงานประมาณจะจัดสรรงบประมาณการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดสำหรับหน่วยงานส่วนกลางเฉพาะส่วนที่หน่วยงานส่วนกลางเป็นผู้ปฏิบัติเท่านั้น งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมของหน่วยงานในส่วนภูมิภาคจะจัดสรรให้กับองค์ส่วนภูมิภาคโดยตรง โดยให้หน่วยงานที่ต้องการใช้งบประมาณรวมถึงสถานศึกษาต่างๆต้องทำโครงการของงบประมาณผ่านโครงการของจังหวัด ผ่านสำนักงาน ป.ป.ส.เป็นเงินก้อนเดียว (Block grant) แห่งเดียวเท่านั้น

๓.๔ แนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด^{๑๖}

ด้วยปัจจุบันปัญหายาเสพติดได้กลายเป็นปัญหาวิกฤตสำคัญของประเทศไทยนั้น ปัญหานี้ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วและมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความมั่นคงของชาติทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และคุณภาพประชากร การใช้พลังแผ่นดินเพื่อร่วมกันแก้ปัญหายาเสพติดจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพื่อกระตุ้นและปลุกจิตสำนึกของปวงชนในชาติให้มีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดและมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดร่วมกัน ผู้วิจัยขอเสนอรูปแบบของการผนึกกำลังเพื่อต่อสู้และเอาชนะยาเสพติด ดังนี้

^{๑๖} วุฒิพงษ์ เหล่าจุมพล, "ยุทธศาสตร์การใช้พลังแผ่นดินและแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติด", สำนักงาน ป.ป.ส., ปีที่ ๑๗ ฉบับแรก (มีนาคม - สิงหาคม ๒๕๔๔) : ๒๓ - ๓๑.

วัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการ
เพื่อเอาชนะยาเสพติดในภาพรวม

- 1) หยุดยั้งปัญหา
- 2) ลดระดับความรุนแรงของปัญหาลงตามลำดับ
และหมดไปในที่สุด
- 3) นำเข้าสู่ระบบการแก้ไขปัญหาแบบปกติตาม
แผนแม่บทการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 -2549)

เป้าหมายของแผนดำเนินการ

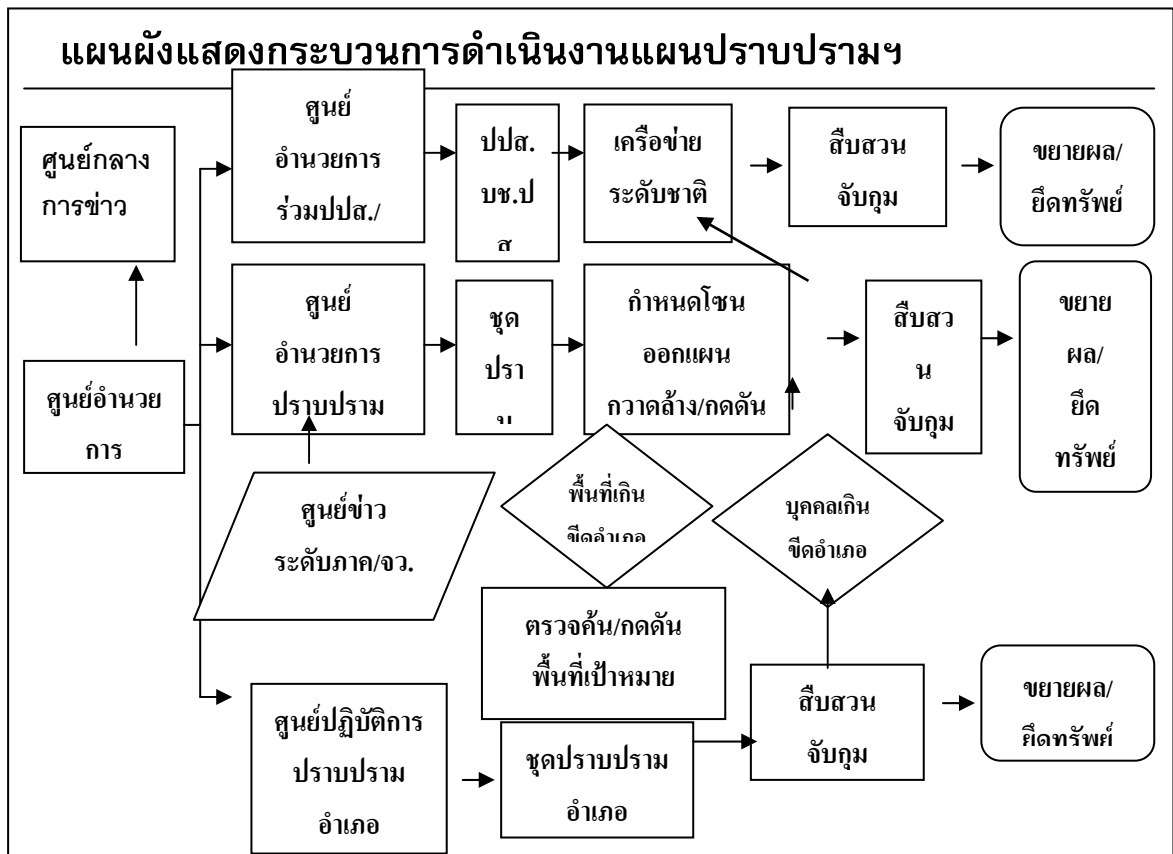
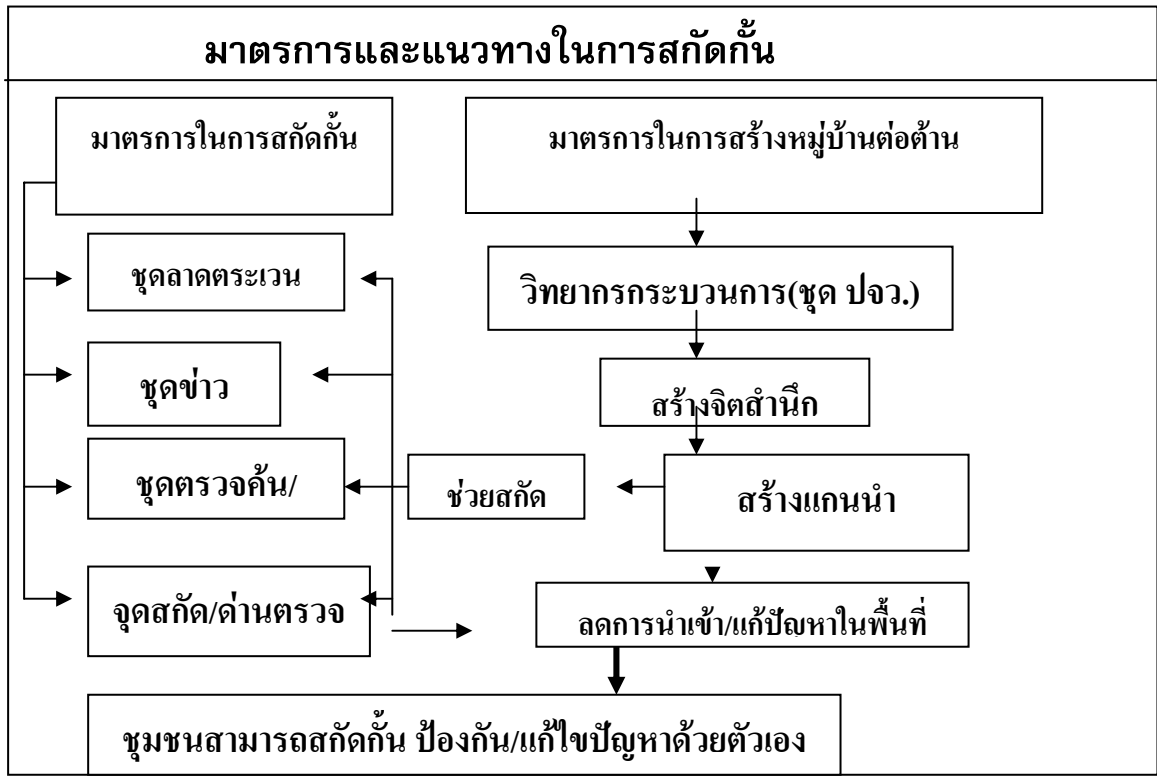
เป้าหมายรวมของ แผนดำเนินการ	เป้าหมาย ทั้งแผน
1) การสกัดกั้นการนำเข้า - ลดการนำเข้าทั้งหมดใน ภาพรวมทั่วประเทศ - ควบคุมพื้นที่ช่องทางนำเข้า ที่สำคัญ - สร้างหมู่บ้านต่อต้าน	ร้อยละ 60 120 (เหนือ 60) ๑๘๖ หมู่บ้าน

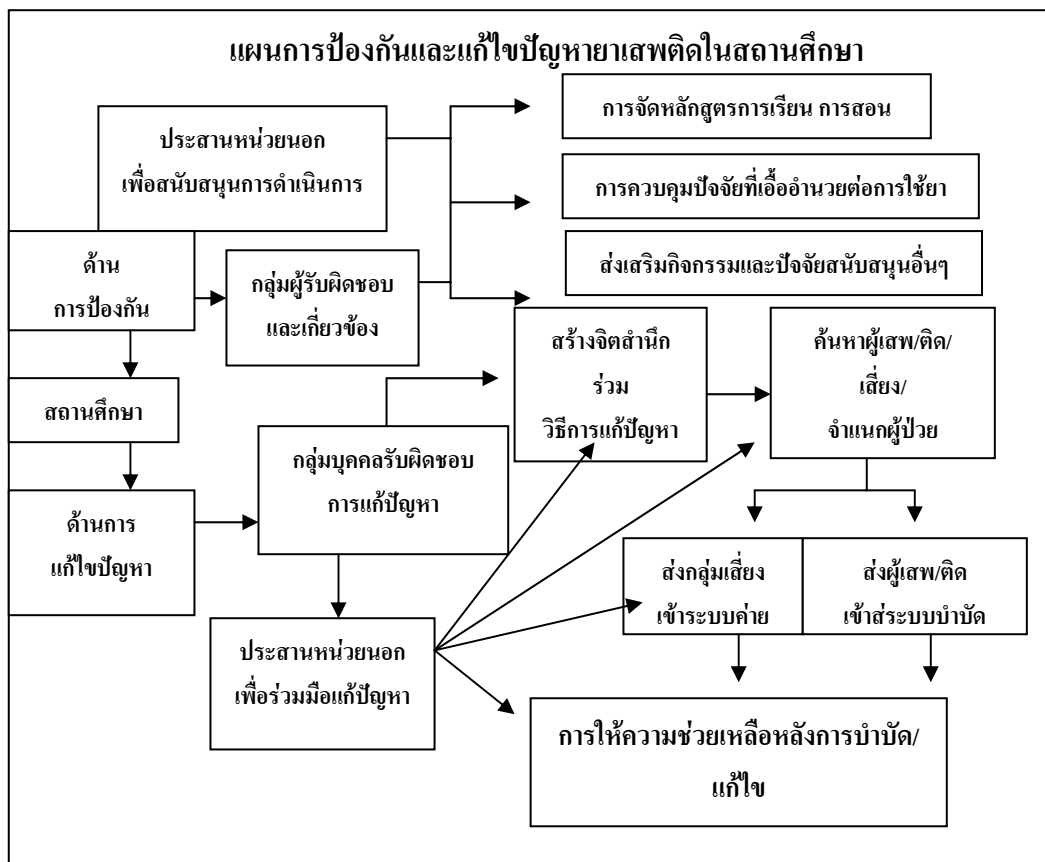
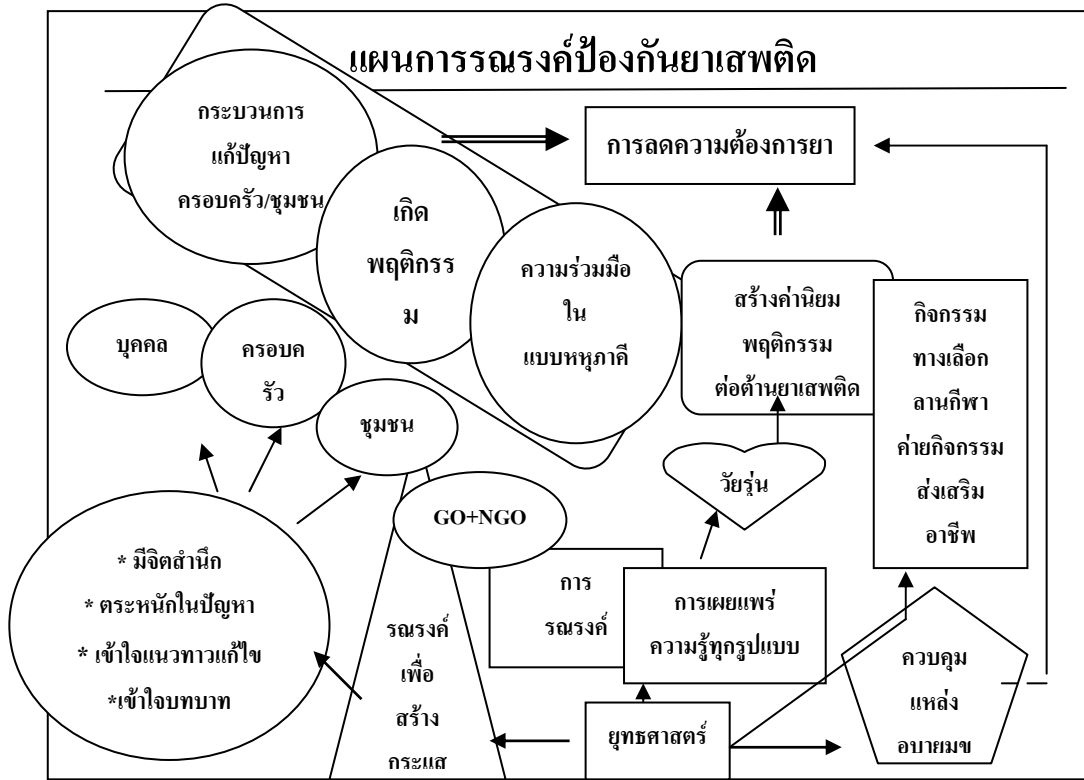
เป้าหมายรวมของ แผนดำเนินการ	เป้าหมาย ทั้งแผน
2) จับกุมทำลายโครงสร้าง การผลิต/การค้า	
2.1 จับกุมผู้ค้ารายสำคัญและ เจ้าหน้าที่รัฐและอิทธิพล	7,516 ราย
2.2 นักค้าระดับชุมชน	80,000

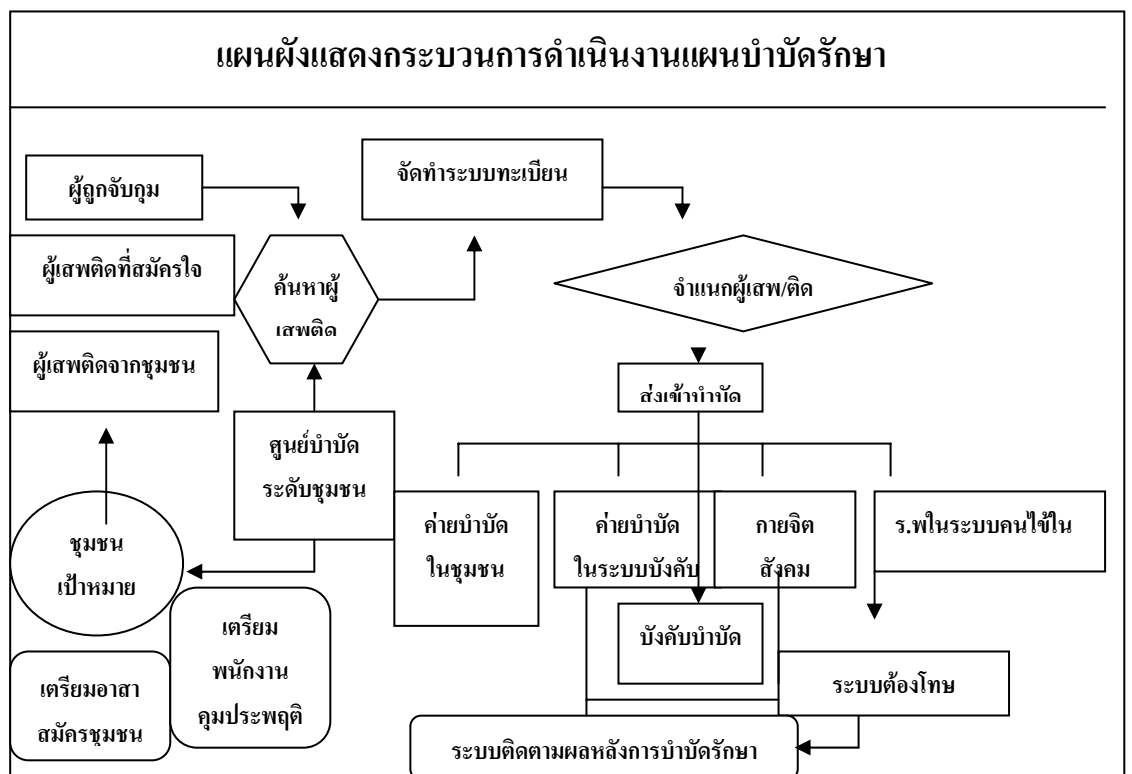
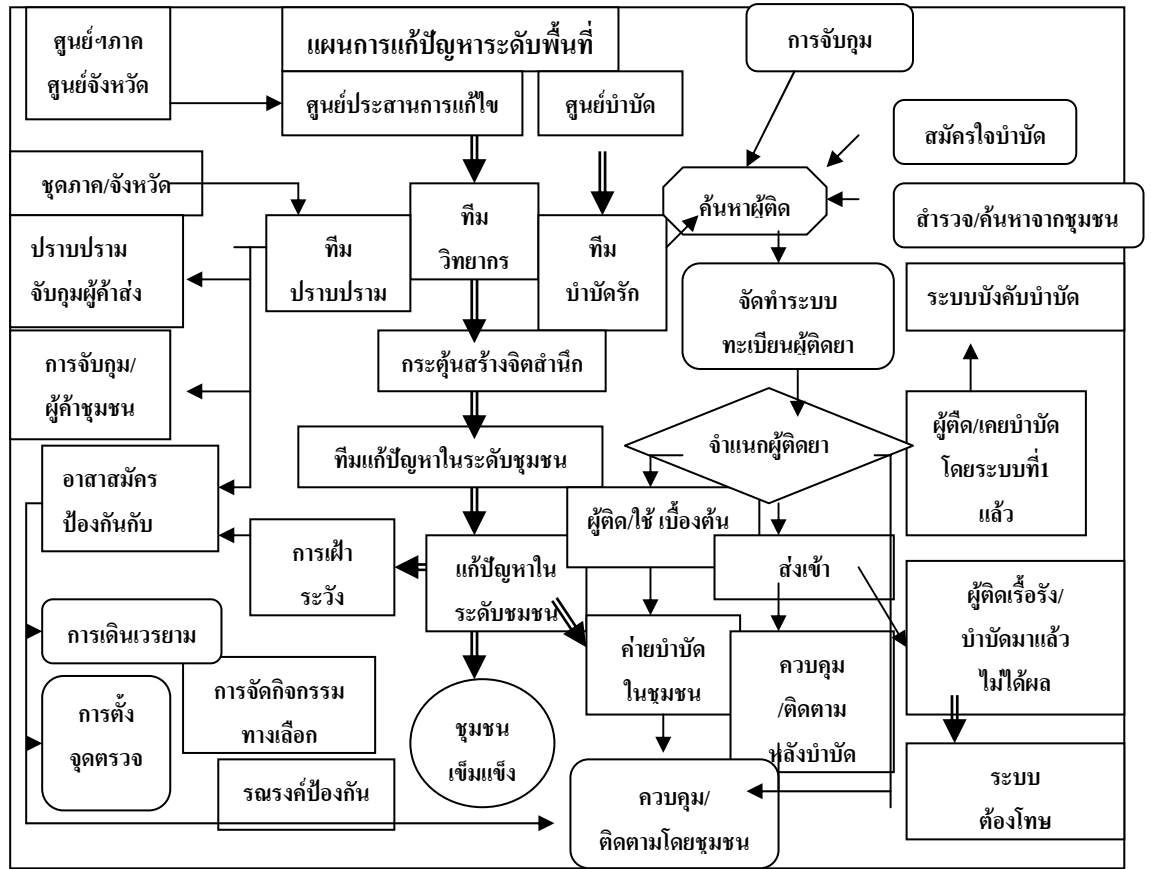
เป้าหมายรวมของ แผนดำเนินการ	ทั้งแผน (หมู่บ้าน)
3) ควบคุมพื้นที่	29,547
3.1 พื้นที่ชายแดน	982
3.2 พื้นที่รุนแรงพิเศษ	550+(17)
3.3 แพร่ระบาดรุนแรง	6,881
3.4 แพร่ระบาดปานกลาง	10,743
3.5 ชุมชนมีความพร้อม	1,145
3.6 ชุมชนปลอดภัย	9,882
3.7 สถานศึกษา	ทุกแห่งใน
3.8 สถานประกอบการ	พื้นที่เป้าหมาย

เป้าหมายรวมของ พื้นที่ดำเนินการ	เป้าหมายทั้งแผน (คน/ปี)
4) ควบคุมผู้เสพ/ผู้ติด/กลุ่มเสี่ยง	
4.1 ควบคุมผู้เสพ/ผู้ติด	
- ค่ายบำบัด	230,000 คน
- กายจิตสังคมบำบัด	10,000 คน
- คนใช้ใน	100,000 คน
- โดยชุมชน(ผู้เสพ)	20,000 คน
4.2 ดำเนินการต่อกลุ่มเสี่ยง	100,000 คน
	ทุกคน/ทั่วประเทศ

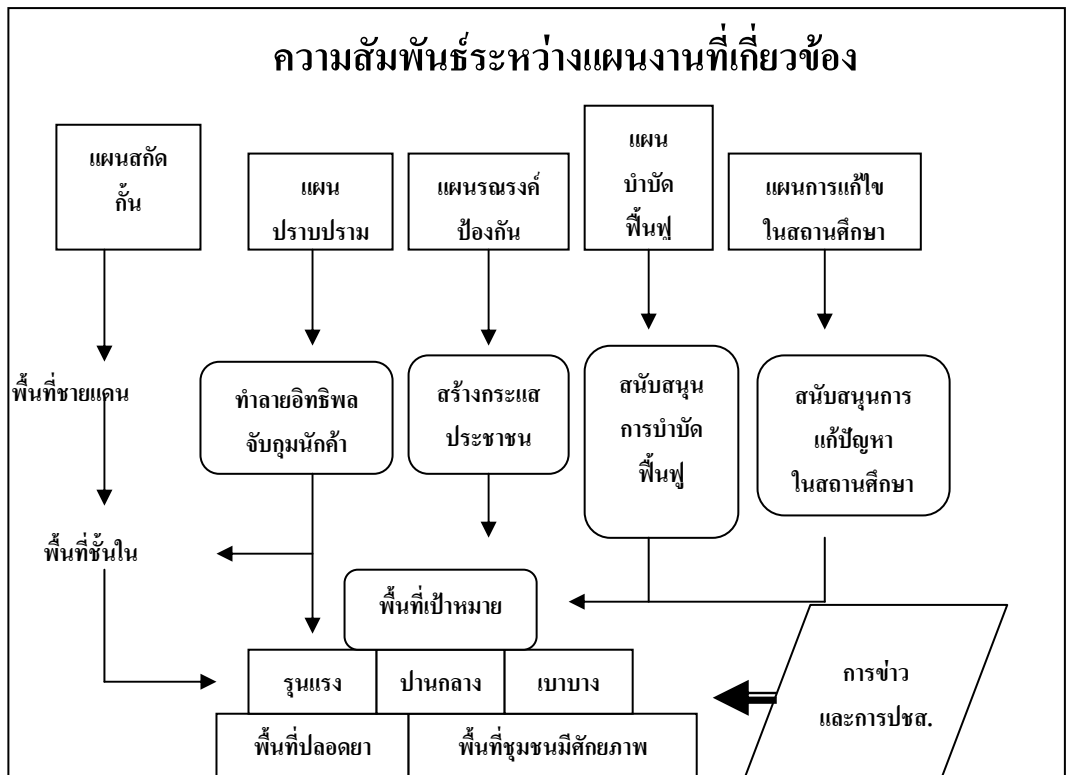
เป้าหมายรวมของ แผนดำเนินการ	เป้าหมาย ทั้งแผน
5) ป้องกันผู้บริสุทธิ์	
5.1 ธรนรงค์สร้างกระแส ต่อต้าน	- ประชาชนทุก กลุ่ม
5.2 การเรียนการสอน	- ทุกระดับ
5.3 ควบคุมแหล่งอบายมุข/ แหล่งมั่วสุม	- ทุกแหล่งที่มี พฤติกรรมฯ
5.4 สนับสนุนลานกีฬาและ กิจกรรมเสริมด้านอื่น	- 76 จังหวัด

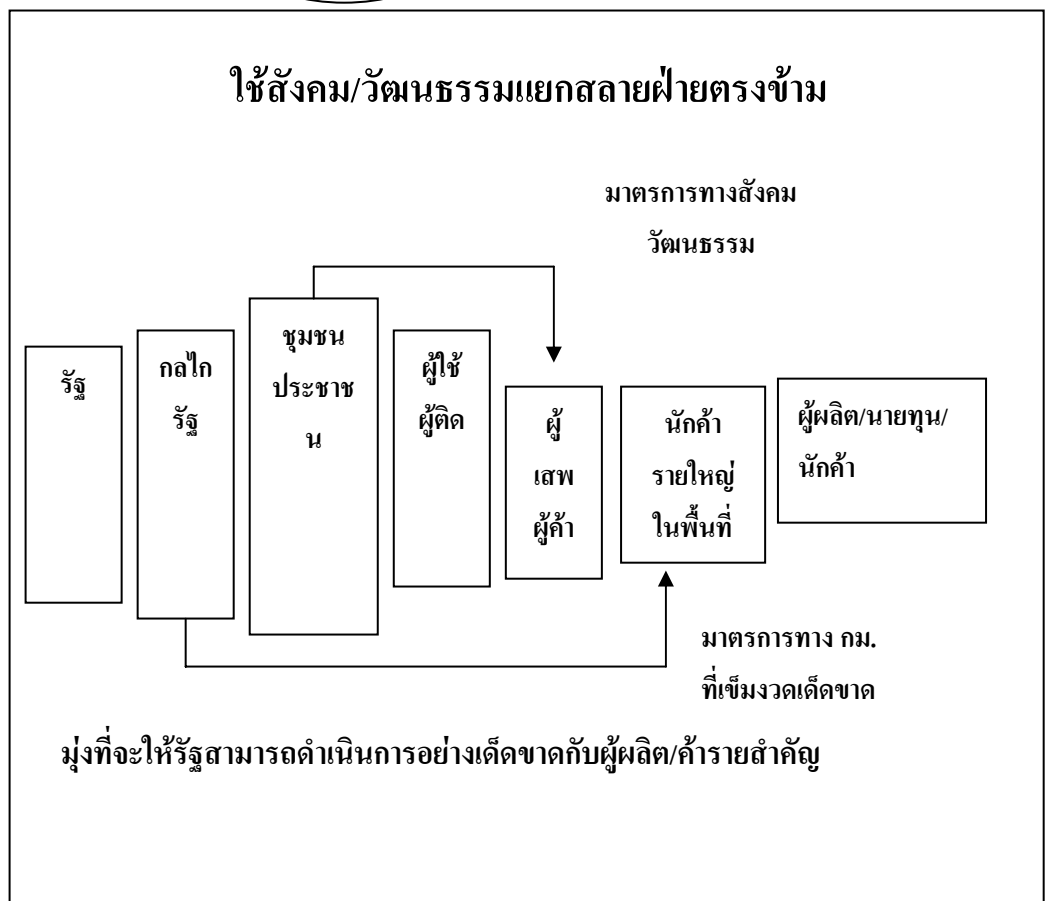
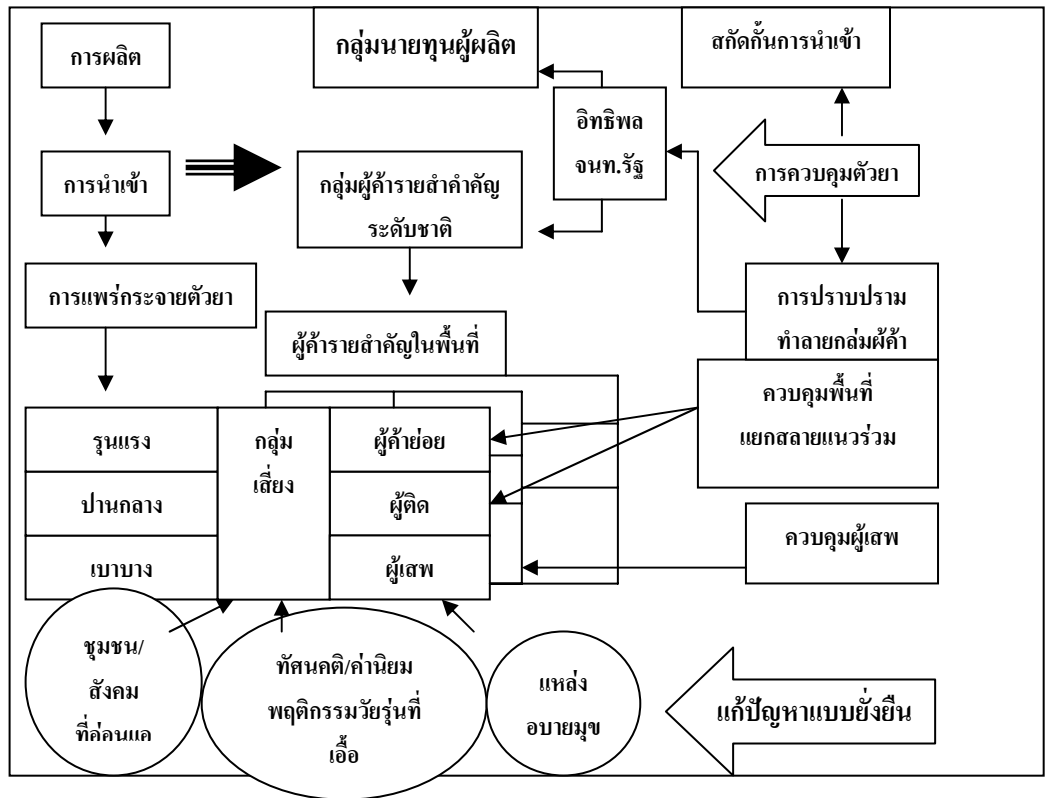

ความสัมพันธ์ระหว่างแผนงานที่เกี่ยวข้อง

ที่มา : เอกสารประกอบการฝึกอบรมชุดวิทยากรต่อต้านยาเสพติด กอ.รมน. ในส่วนของ กองทัพอากาศ

๓.๕ การติดตามและการประเมินผล

สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติดมีวัตถุประสงค์เพื่อหยุดยั้งการขยายตัวของปัญหาและลดระดับความรุนแรงของปัญหาลงตามลำดับจนหมดไปในที่สุดนั้น ได้มีการวางระบบการติดตามประเมินผลโดย

๓.๕.๑ คณะกรรมการที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายติดตามการปฏิบัติราชการซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งขึ้นตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๔๗/๒๕๔๔ เพื่อทำหน้าที่เร่งรัดติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ

๓.๕.๒ หน่วยงานปฏิบัติการตามแผนรายงานความคืบหน้าในการดำเนินงานมายังสำนักงาน อำนวยการแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติด เพื่อสรุปรายงานคณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติดทุกรอบ ๑ เดือน

๓.๕.๓ คณะติดตามและประเมินผลระดับจังหวัดและอำเภอ ทำหน้าที่ติดตามและประเมินสถานการณ์และดำเนินงานทุกรอบ ๖ เดือน

๓.๕.๔ สำนักงาน ป.ป.ส.ร่วมกับสถาบันทางการศึกษาประเมินความสัมฤทธิ์ผลการดำเนินงานตามแผนในภาพรวมหลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามแผน

๓.๖ แนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดของกองทัพอากาศ

ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๒๒๘/๒๕๔๔ เรื่อง แผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติดนั้นได้กำหนดแผนปฏิบัติการไว้ ๗ แผนงาน กองทัพอากาศเป็นหน่วยงานรับผิดชอบและสนับสนุนร่วมกับหน่วยงานอื่นจำนวน ๔ แผนงาน คือ

๑. แผนการรณรงค์ป้องกันยาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อหยุดยั้งคนรุ่นใหม่ไม่ให้เข้าไปติดยาเสพติด สร้างจิตสำนึกและพลังประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด รวมทั้งควบคุมพื้นที่แพร่ระบาดรุนแรง ปานกลาง และเบาบางไม่ให้เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

๒. แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดอัตราการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดของนักเรียนนักศึกษาในลักษณะการค้า การเสพ และการติดยาเสพติดให้เหลือไม่เกินร้อยละ ๕

๓. แผนการบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้การช่วยเหลือดูแลและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและผู้ใช้ยาเสพติดให้กลับไปใช้ชีวิตอย่างปกติสุขในสังคม และตัดวงจรการติดยาและการใช้ยาเสพติดมิให้ขยายตัว

๔. แผนการปราบปรามยาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อปราบปรามทำลายโครงสร้างการค้าและอิทธิพลผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ชายแดน พื้นที่รุนแรงพิเศษ พื้นที่แพร่ระบาดรุนแรง และพื้นที่แพร่ระบาดปานกลาง

ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกองทัพอากาศ เป็นหน่วยงานของกองทัพอากาศ ที่ถูกตั้งขึ้นเพื่อรับผิดชอบและสนับสนุนภารกิจนี้ แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษานั้นได้กำหนดแผนงานในการจัดค่ายฝึกอบรมขึ้น เช่น โครงการครอบครัวอบอุ่น โครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองอากาศโยธิน โครงการจิราสา โครงการค่ายผู้นำเยาวชนต่อต้านยาเสพติดของกองทัพอากาศ เป็นต้น

บทที่ ๔

ผลการวิจัยภาคสนาม

จากกรอบแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวนโยบายของรัฐบาลที่อยู่ในช่วงระหว่างการทำวิจัย และฐานแนวคิดประสบการณ์ของผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติชุดวิทยากรค่ายผู้นำชุมชน เยาวชน ต่อด้านยาเสพติด ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ในส่วนของกองทัพอากาศ จำนวน ๒๐ ค่ายฝึกอบรม ขอเสนอผลการวิจัยดังนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสัมภาษณ์กลุ่ม

ในการสัมภาษณ์กลุ่มจะคัดเลือกผู้เกี่ยวข้อง คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามจำนวน ๒ คน เจ้าหน้าที่ฝ่ายบำบัดฟื้นฟูจำนวน ๑ คนและผู้เข้ารับการบำบัดจำนวน ๒ คน ทั้งนี้การตอบคำถามจะเป็นการตอบคำถามในบริบทของอริยสัจสี่โดยเป็นประเด็นที่ชี้ปัญหา (ทุกข์) จำนวน ๓ ข้อ ประเด็นหาสาเหตุ (สมุทัย)จำนวน ๓ ข้อประเด็นกำหนดเป้าหมาย (นิโรธ)จำนวน ๓ ข้อ และประเด็นแนวทางในการแก้ปัญหา (มรรค)จำนวน ๙ ข้อ รวมปัญหาทั้งสิ้นจำนวน ๑๘ ข้อซึ่งเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด สามารถสรุปเป็นประเด็นของปัญหา (ทุกข์)ได้ ดังนี้

๑. ปัญหายาเสพติดที่ผ่านมานั้นรุนแรง ซื้อง่ายขายราคาถูกราคาถูก การปราบปรามยังไม่เข้มข้นมาตรการยังไม่ชัดเจน ในภาวะปัจจุบันปัญหายาเสพติดยังไม่หมดภายหลังจากการประกาศสงครามปัญหาจะถูกจำกัดกลุ่มเพราะคนค้าและคนเสพเริ่มจะไม่ไว้ใจกัน ส่วนในอนาคตจะมีตัวตายตัวแทน แต่ถ้าหากมีการปราบปรามหนักๆ ปัญหายาเสพติดอาจจะลดลง

๒. ผู้ที่จะได้รับความเดือดร้อนนั้นมีทุกระดับชั้น ตั้งแต่ญาติพี่น้อง ลูกเมีย ชาวบ้านหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง สังคมเดือดร้อนหมด อีกทั้งก่อให้เกิดปัญหาอื่นที่ต่อเนื่อง เช่นปัญหาการก่อคดีอาชญากรรม เป็นต้น

๓. ความทุกข์ความเดือดร้อนของผู้เสพ ผู้ค้ายัน ผู้เสพจะต้องเสียเงิน เสียสุขภาพ เสียเวลา ต้องพลัดพรากจากบ้านจากคนที่รักเมื่อต้องมารับการบำบัดรักษา ไม่มีงานทำ ส่วนผู้ค้ายันจะต้องเป็นกังวลกลัวจะถูกจับ แต่นายบี (นามสมมุติ)ได้ให้ทัศนะว่าผู้ค้าไม่น่าจะเดือดร้อนเพราะรับเงินอย่างเดียว

ส่วนสาเหตุ (สมมุติ) ของยาเสพติดที่ยังมีอยู่เนื่องจาก

๑. สาเหตุที่ผู้เสพต้องการจะเสพยา นั้นเพราะ เพื่อนๆ ทำทาย กลัวเพื่อนในกลุ่มล้าว่าไม่กล้า อยากรอง ตามเพื่อน เป็นแพชั่น อดใจไม่ได้ มีปัญหาทางครอบครัวอีกทั้งตัวยาสเองก็มีคุณสมบัติที่เมื่อเสพแล้วต้องเพิ่มปริมาณการเสพทำให้ใจแสวงหามาเสพ

๒. ผู้ค้าต้องการจะค้ายาเสพติดต่อไปนั้นเพราะผู้ค้าทำไปเพื่อเงิน อยากรได้เงินเยอะๆ ได้มาง่ายๆ ได้แล้วไม่รู้จักพอเนื่องจากฐานเดิมเป็นผู้มีปัญหาด้านเศรษฐกิจที่สำคัญเมื่อมีผู้เสพอยู่ก็ต้องมีผู้ค้า

๓. ความเห็นต่อบทลงโทษฝ่ายเจ้าหน้าที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า การที่เอาผู้เสพมาบำบัด นั้นดีแต่ก็ขึ้นอยู่กับตัวเองด้วย บทลงโทษยังไม่รุนแรงพอ การบังคับบำบัดดีกว่าสมัครใจบำบัด ส่วนผู้เข้ารับการบำบัดได้ให้ทัศนะว่า การบำบัดทำให้เสียเวลามากมันก็ดีสำหรับคนที่คิดได้แต่บางคนก็ไม่ชอบ มันสำคัญอยู่ที่ความคิด

สำหรับประเด็นการกำหนดเป้าหมาย (นิโรธ) เกี่ยวกับปัญหาเสพติดกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความเห็นสรุปได้ดังนี้

๑. ทุกคนไม่ต้องการให้คนในครอบครัวของตนไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

๒. ยาเสพติดไม่สมควรมีอยู่ในสังคมเราเพราะมันไม่ดี มีโทษเป็นส่วนมาก มีประโยชน์บ้างก็ทางการแพทย์เท่านั้น

๓. อยากรให้ปัญหาเสพติดนั้นหมดไป เพราะจะช่วยให้ปัญหาอีกหลายอย่างลดลงไปด้วย ทั้งนี้ก็ต้องร่วมมือกันทุกฝ่าย

เมื่อพิจารณาที่ประเด็นแนวทางการแก้ปัญหาเสพติด (มรรค) กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อคิดว่า

๑. ผู้เสพไม่ต้องการให้สังคมมามองแต่ต้องการให้คนใกล้ตัวสนใจเขาบ้าง เขาเองก็จะตั้งใจเลิกมันให้ได้ กลัวครอบครัวเดือดร้อน ส่วนฝ่ายเจ้าหน้าที่ให้ความเห็นว่า ผู้เสพอยากได้งานทำ อยากรให้มีการลบชื่อออกจากบัญชี แต่ทุกคนต้องให้โอกาสเขาถ้าเขาต้องการที่จะเลิก

๒. เมื่อพบผู้เสพก็จะพามาบำบัด แต่ต้องกำจัดผู้ค้าให้เด็ดขาดหรือไม่ก็แจ้งข่าวให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ ส่วนท่าทีของผู้เข้ารับการบำบัดมองว่า อยู่เฉยๆดีกว่าเวลาเจอผู้ติดยาไม่น่าจะไปยุ่งกับเขาเพราะเราก็ไม่ได้เป็นคนดีมาก่อน

๓. การบำบัดฟื้นฟูผู้เสพควรที่จะได้รับการรักษาทั้งทางร่างกายและจิตใจ อีกทั้งเป็นการให้โอกาสแก่ผู้เต็มใจเลิกแต่ต้องใช้วิธีให้ถูกต้อง ส่วนมุมมองของผู้เข้ารับการบำบัดกลับมองว่า ถ้า

สนใจพวกผมมากมันทำให้เครียด สถานที่ให้การบำบัดรักษานั้นที่ได้มีกฎมากก็ได้ผลดีแต่ถ้าที่ไหนมีกฎน้อยกลับไปก็เหมือนเดิม

๔. การบังคับใช้กฎหมายให้มีการยึดทรัพย์ มีผลอย่างมากกับขบวนการเครือข่ายที่โยงโยค้ำและเสพยาเสพติด ส่วนผู้เข้ารับการบำบัดก็เห็นด้วยแต่ไม่ทราบขั้นตอนและวิธีการว่าเขายึดกันแบบไหน

๕. มาตรการ “ตัดตอน” เจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามมองว่าดีเพราะคดียาเสพติดจับแล้วจับอีกแต่ต้องอยู่ที่ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ส่วนเจ้าหน้าที่ฝ่ายบำบัดและผู้เข้ารับการบำบัด ไม่เห็นด้วยเพราะมันดีกับผู้ค้ารายใหญ่ที่ตำรวจสาวไปไม่ถึง น่าจะมีวิธีที่ดีกว่านี้

๖. วิธีที่จะไม่ให้ลูกหลานหรือคนใกล้ชิดตัวเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดนั้นทุกฝ่ายมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ทำครอบครัวให้อบอุ่น จัดกระบวนการศึกษาใหม่ในเรื่องศีลธรรม จริยธรรม เพื่ออบรมแนะนำให้เห็นถึงโทษและอธิบายให้เข้าใจถึงโทษ พิษภัยความสูญเสียที่จะตามมาเพราะเด็กสมัยนี้อยากรู้ อยากเห็น

๗. การจัดให้มีค่ายฝึกอบรม ทุกคนเห็นต้องกันว่า มีประโยชน์มาก และน่าจะมีการอบรม พ่อ-แม่ด้วย

๘. การจัดทำให้มีชุมชนเข้มแข็งนั้น ทุกคนก็มองว่าจำเป็น ควรอย่างยิ่ง เพราะชุมชนเข้มแข็งที่มีผู้นำเอาจริงเอาจังจะช่วยป้องกันได้ และน่าจะเสริมการสอนศีลธรรม สมาธิในโรงเรียนด้วย

๙. ทุกคนพร้อมที่จะเป็นพลังของแผ่นดิน ขจัดสิ้นยาเสพติด

คำถาม	คำตอบของ จ.อ.ขวัญชัย ทุมหนู / จนท.ศตส.ทอ.	พ.อ.อ.สำเริญ สำรวมจิตร จนท.ศตส.ทอ.	นางชลอ จารุพันธ์ นักวิชาการสาธารณสุข ๗ ฯ	นายเอ (นามสมมุติ) ผู้เข้ารับการบำบัด ๫	นายบี (นามสมมุติ) ผู้เข้ารับการบำบัด
<p><u>ชี้ปัญหา</u></p> <p>๑. ท่านคิดว่าปัญหา ยาเสพติดที่ผ่านมา ปัจจุบัน และอนาคตจะเป็นอย่างไร</p> <p>๒. ใครบ้างที่จะได้รับความเดือดร้อน</p> <p>๓. ความทุกข์ความเดือดร้อนของผู้เสพ ผู้ค้า ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับเป็นอย่างไร</p> <p>หาสาเหตุ</p>	<p>มันยังไม่หมดแต่ต่อไปจะจำกัดกลุ่มเพราะคนค้าและคนเสพเริ่มจะไม่ไว้ใจกัน</p> <p>เดือดร้อนทุกคน ผู้ปกครองข้าราชการ ชาวบ้านมันเป็นปัญหาต่อเนื่อง เช่น คดีอาชญากรรม ผู้เสพเสียเงิน เสียสุขภาพ เสียเวลา ผู้ค้าต้องกังวล ระวังกลัวถูกจับ</p> <p>เพื่อนยุ ทำทาย ล้อว่าไม่กล้า</p>	<p>ที่ผ่านมา รุนแรงซื้อขายง่ายราคาถูก การปราบปรามยังไม่เข้มข้น มาตรการยังไม่ชัดเจน ปัจจุบันหลังจากถูกปราบปรามอย่างหนักจะลดลงแต่ก็มีตัวตายตัวแทน</p> <p>ในอนาคตทุกระดับชั้นตั้งแต่ผู้เกี่ยวข้อง พ่อแม่ครอบครัว สังคมเดือดร้อนหมด</p> <p>ผู้ที่เกี่ยวข้องแล้วถอนตัวลำบากมันเป็นวงจรรูปาท</p> <p>ไม่ตายก็ติดคุก</p>	<p>หลังจากประกาศสงคราม ยาเสพติดเอ็กซ์เรย์คัดกรองแล้วมีปริมาณคนใช้มากจนล้น แต่เจ้าหน้าที่มีน้อย</p> <p>ผู้ป่วย ญาติพี่น้อง หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องเช่น มหาดไทย สาธารณสุข ผู้นำชุมชน เป็นต้น ผู้เสพต้องเสียเงินซื้อยา</p> <p>บางคนว่างงาน กลัวถูกจับ</p> <p>ส่วนใหญ่เพื่อนชวน ไม่ใช่ว่ามีปัญหาแล้วมาเสพยา</p>	<p>อดีต รุนแรงเหมือนตลาด หาง่ายแทบจะกอดคอแจก ปัจจุบันมีอยู่แต่พวกนักเสพจริงๆจึงจะรู้แหล่ง อนาคตน่าจะมียู่แต่ไม่รู้ว่าจะมีมากหรือน้อย</p> <p>ทุกคนที่รู้จักมัน เช่น ผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>เสียเงิน พวดพรากจากบ้าน จากคนที่รักเมื่อต้องบำบัด ผู้ค้าต้องลำบากคอยระวัง</p> <p>อยากลอง ตามเพื่อน แพชั่น เห็นไม่ได้ อดใจ</p>	<p>อดีต มีมาก ปัจจุบันยังมีอยู่เชื่อว่ามากกว่าเดิม เพราะยังปราบก็ยังมี ปราบไม่หมด อนาคต ไม่รู้แต่ถ้าปราบหนักๆแบบนี้อาจจะลดลง</p> <p>พ่อแม่พี่น้อง ลูกเมียเรา</p> <p>เสียเงินไปซื้อเม็ดละ ๓๐๐ บาท ส่วนผู้ค้าไม่น่าจะเดือดร้อนเพราะรับเงิน</p> <p>อยากลอง มีปัญหาครอบครัว</p>

<p>๑. ทำไมผู้เสพถึงต้องการจะเสพยาเสพติด</p> <p>คำถาม</p>	<p>คำตอบ จ.อ.ขวัญชัย ทูมหนู จนท.ศตส.ทอ.</p>	<p>เป็นคุณสมบัติของยาเสพติดต้องเพิ่มปริมาณทำให้ใจแสวงหามาเสพ</p> <p>พ.อ.อ.สำเริง สำรวมจิตร จนท.ศตส.ทอ.</p>	<p>ว่างงานด้วย</p> <p>นางชลอ จารุพันธุ์ นักวิชาการสาธารณสุข ๗</p> <p>ฯ</p>	<p>ไม่ได้ต้องเสพ</p> <p>นาย(นามสมมุติ) ผู้เข้ารับการบำบัด</p>	<p>นายบี (นามสมมุติ) ผู้เข้ารับการบำบัด</p>
<p>๒.ทำไมผู้ค้าถึงต้องการจะค้ายาเสพติด</p> <p>๓. ท่านมีความเห็นอย่างไรกับบทลงโทษผู้กระทำความผิดในปัจจุบัน</p> <p><u>กำหนดเป้าหมาย</u></p> <p>๑.ท่านต้องการให้คนในครอบครัวของท่านไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด</p> <p>๒. ยาเสพติดสมควรให้มีอยู่ในสังคมเราหรือไม่</p> <p>๓. สิ่งที่ท่านต้องการคืออะไรต่อปัญหานี้</p>	<p>เพื่อเงินเพราะผลตอบแทนเยอะและง่าย</p> <p>เอาผู้เสพมาบำบัดนั้นดี แต่ผู้ค้านั้นบทลงโทษน้อยไปหน่อย</p> <p>ไม่ต้องการเพราะรู้โทษและพิษภัยของมัน</p> <p>ไม่สมควรที่จะให้มีแม้จะมีประโยชน์ทางการแพทย์</p> <p>ต้องการให้มันหมดไป เพราะจะช่วยให้ปัญหาอีกหลายอย่างลดลงไปด้วย</p>	<p>มีเสพก็ต้องมีซื้อ ผู้ค้ามีปัญหาด้านเศรษฐกิจ</p> <p>ยังไม่เจ็บขาดรุนแรงพอ ยังให้โอกาสกับผู้เกี่ยวข้องในกระการยุติธรรม</p> <p>ไม่เลยแม้แต่หน่อย</p> <p>มีโทษมากกว่าประโยชน์จึงไม่สมควรให้มี</p> <p>อยากให้มันหมดไปด้วย ความร่วมมือกันทุกฝ่าย เป็นพลังแผ่นดิน</p>	<p>ผู้ค้าเราไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับกฎหมายบังคับบำบัด ดีกว่าสมัครใจบำบัด แต่ก็ขึ้นอยู่กับตัวเขาเองด้วย</p> <p>ไม่ต้องการเพราะรู้ถึงโทษของมัน</p> <p>ไม่สมควรมันน่าจะหมดสิ้น</p> <p>ควรมีการควบคุมการใช้ยา บางตัวที่มีประโยชน์ แต่ก็อยากให้ปัญหาหมดไป</p>	<p>เริ่มจากฐานะยากจน ได้แล้วไม่รู้จักพออยากรวยทางลัด</p> <p>สำหรับผู้บำบัดมันเสียเวลามาก สำหรับผู้ค้าโทษก็สมควรอยู่แล้ว</p> <p>ไม่ต้องการ เพราะรู้ว่ามันไม่ดี แต่บางที่ตัวเราเองก็รู้</p> <p>มันดีอยู่แล้วในวงการแพทย์แต่คนเอามาทำไม่ดีเอง</p> <p>ไม่ต้องการให้มีปัญหายาเสพติด</p>	<p>อยากมีเงินใช้เยอะๆมันได้เงินง่ายดีด้วย</p> <p>ก็ดีทำให้คนบางคนก็คิดได้ แต่บางคนก็ไม่ชอบ มันสำคัญอยู่ที่ความคิด</p> <p>ไม่ต้องการ</p> <p>ไม่น่าอยู่ น่าจะกำจัดให้หมดไปเพราะมันทำให้ลูกหลานเราเดือดร้อน</p> <p>อยากให้มันหมดไป</p>

--	--	--	--	--	--

คำถาม	คำตอบของ จ.อ.ขวัญชัย ทุมหนู / จนท.ศตส.ทอ.	พ.อ.อ.สำเริญ สำรวมจิตร จนท.ศตส.ทอ.	นางชลอ จารุพันธ์ นักวิชาการสาธารณสุข ๗ ฯ	นาย (นามสมมุติ) ผู้เข้ารับการบำบัด ฯ	นายบี (นามสมมุติ) ผู้เข้ารับการบำบัด ฯ
<p><u>แนวทางการแก้ปัญหา</u></p> <p>๑. ถ้าตัวท่านติดยาเสพติด ท่านจะทำอย่างไรที่ต้องการอะไรจากสังคมนี้</p> <p>๒. หากท่านพบคนเสพติด ยา ท่านจะทำอย่างไร</p> <p>๓. ท่านเห็นด้วยกับการบำบัดฟื้นฟูคนติดยาเสพติดหรือไม่</p> <p>๔. ท่านเห็นด้วยกับกฎหมายยึดทรัพย์เกี่ยวกับคดียาเสพติดหรือไม่</p> <p>๕. มาตราการ"ตัดตอน" ท่านมีความเห็นเป็นเช่นไร</p> <p>๖. ถ้าจะไม่ให้ลูกหลานหรือคนใกล้ชิดเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดท่านจะทำอย่างไร</p>	<p>ต้องการให้สังคมให้โอกาส ถ้าเราตั้งใจที่จะเลิก</p> <p>ให้ข่าวกับเจ้าหน้าที่หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง</p> <p>เห็นด้วยเพราะมันเป็นการให้โอกาสแก่ผู้เต็มใจเลิก</p> <p>เห็นด้วยเพราะ ผู้ค้า/ผู้เกี่ยวข้องส่วนมากจะเปลี่ยนเป็นอาชีพหรือมทรัพย์ อยู่ที่ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ว่าต่อผู้ขัดขวาง ประวัติ อาชญากรรมโทษหรือไม่</p> <p>คุย/อบรมแนะให้เห็นถึงโทษและอธิบายให้เข้าใจ</p>	<p>ความรักความเข้าใจจากคนรอบข้าง รอบด้าน</p> <p>ติดยาพามาบำบัด ต้องกำจัดผู้ค้าให้เด็ดขาด</p> <p>เห็นด้วย ผู้เสพติดได้รับการรักษาทั้งทางร่างกาย/จิตใจ</p> <p>เห็นด้วยเพราะมีผลอย่างมากกับขบวนการเครือข่ายที่โยงใยกันอยู่</p> <p>จนท.มองว่าดีเพราะจับแล้วจับอีกนี่เปลืองทุกอย่าง</p> <p>แนะในสิ่งที่ถูกต้องถึงโทษพิษภัยความสูญเสียที่จะตามมา</p>	<p>อยากได้งานทำ อยากให้ลบชื่อออกจากบัญชี อยากเลิกให้ได้</p> <p>เคยเจอแต่พวกมาบำบัดก็ทักทายด้วยดี</p> <p>เห็นด้วย คนเสพติดสามารถรักษาหายแต่ใช้วิธีให้ถูกต้อง</p> <p>ส่วนใหญ่เห็นด้วยแต่ก็สงสารครอบครัวเขา</p> <p>ไม่ค่อยเห็นด้วย เพราะไม่ชอบความรุนแรงน่าจะมีวิธีอื่นอีกที่ดีกว่า</p> <p>ทำครอบครัวให้อบอุ่น จัดกระบวนการศึกษาใหม่ในเรื่องศีลธรรม จริยธรรม</p>	<p>ทุกคนที่เสพติดไม่ต้องการให้สังคมมองแต่ต้องการให้คนใกล้ชิดเข้าใจสนใจบ้าง</p> <p>ไม่ไปยุ่งเพราะเราไม่ได้เป็นคนดีมาตั้งแต่ที่แรก</p> <p>ถ้าสนใจพวกผมมากมันทำให้เครียด</p> <p>ผมไม่รู้ว่าเขายึดทรัพย์กันแบบไหน แต่ก็เห็นด้วยอยู่</p> <p>มันดีสำหรับผู้ค้ารายใหญ่ทำให้ตำรวจสาวไปไม่ถึงแต่ผู้ชายเด็ดร้อนขนาดที่ซื้อ</p> <p>มันห้ามยากเพราะคนเรามันมีสังคมเด็กสมัยนี้อยากรู้ อยากเห็น</p>	<p>ต้องตั้งใจเลิกมันให้ได้ไม่งั้นครอบครัวเดือดร้อน อยากให้คนรอบข้างเข้าใจบ้าง</p> <p>เฉยๆ บอกเตือนเขาก็ไม่ได้ไม่ต้องไปยุ่งกับเขา</p> <p>เห็นด้วย ที่ไหนกฎเยอะก็ดี หน้อย กฎน้อยก็เหมือนเดิม</p> <p>ก็ต้องดูว่ายึดทรัพย์กันแบบไหน ถ้าผู้ค้ามีของกลางก็น่ายึด</p> <p>ไม่เห็นด้วย</p> <p>บอกเขาดีๆ เป็นตัวอย่างที่ดี</p>

คำถาม	คำตอบของ จ.อ.ขวัญชัย ทุมหนู / จนท.ศตส.ทอ.	พ.อ.อ.สำเริญ สำรวมจิตร จนท.ศตส.ทอ.	นางชลอ จารุพันธุ์ นักวิชาการสาธารณสุข ๗ ฯ	นายเอ (นามสมมุติ) ผู้เข้ารับ การบำบัด ฯ	นายบี (นามสมมุติ) ผู้เข้ารับการบำบัด
<p>๗. การจัดให้มีค่าย ฝึกอบรมท่านคิดว่าน่าจะ เกิดประโยชน์หรือไม่ อย่างไร</p> <p>๘. ชุมชนเข้มแข็ง ท่านว่า จำเป็นหรือไม่ รัฐบาล ควรทำอะไรบ้าง</p> <p>๙. ท่านพร้อมที่จะเป็น พลังแผ่นดินหรือไม่</p>	<p>มีผลดีมากเพราะเขาจะ ได้ประสบการณ์และ ความรู้ความเข้าใจ มันขึ้นอยู่กับผู้นำชุมชน นั้นๆ ว่าเขาจริงใจจริง แค่ไหนและความร่วมมือ ในชุมชน ถ้าไม่ได้รับ ความร่วมมือในชุมชนก็ ไม่มีความหมาย พร้อมครับ</p>	<p>มีประโยชน์มากเป็นพลัง แกนนำแจ้เบาะแส ควร ให้มีการจัดเรื่อยๆ ควรมืออย่างยิ่ง รัฐบาล ควรจะทำให้ความสำคัญต่อ การจัดระบบให้เป็นใน รูปแบบเดียวกัน</p> <p>ได้เสมอ พร้อมที่จะให้ ความร่วมมือทุกอย่างที่ ร้องขอ</p>	<p>มีประโยชน์ในเชิงป้องกัน น่าจะมีโครงการอบรม พ่อ-แม่ด้วย ถ้ามีชุมชนเข้มแข็งจะ ช่วยป้องกันได้เยอะตั้งแต่ ระดับครอบครัว โรงเรียน น่าจะเสริมด้านการสอน ศีลธรรม สมาธิใน โรงเรียนด้วย ตอนนี้เป็นอยู่แล้ว</p>	<p>ดี บางเขตผู้เสพลดลง ชุมชนดูแลกันเองโดย ผู้นำชุมชนนั้นๆ ดีอยู่แล้ว</p> <p>พร้อม เอาผมไปเป็น ตัวอย่างได้</p>	<p>เห็นด้วย มีประโยชน์</p> <p>จำเป็นเพราะหมู่บ้านมัน ไม่เข้มแข็ง</p> <p>พร้อมที่จะเป็นพลัง แผ่นดิน</p>

๔.๒ ผลการประยุกต์หลักพุทธธรรมในกิจกรรมในหลักสูตรค่ายผู้นำเยาวชนต่อต้านยาเสพติดของกองทัพอากาศ

๔.๒ ผลการประยุกต์หลักพุทธธรรมในกิจกรรมในหลักสูตรค่ายผู้นำเยาวชนต่อต้านยาเสพติดของกองทัพอากาศ

พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง/ คุณลักษณะที่ต้องการ	หลักพุทธธรรมที่นำมาปรับ ประยุกต์	ชื่อกิจกรรม	ประเมินจาก	ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ
<p>๑.กลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม</p> <p>๑.๑ การใช้คำพูดระหว่างเพื่อนด้วยกันดีขึ้น</p> <p>๑.๒ ความสามัคคีในหมู่คณะ</p> <p>๑.๓ ความเสียสละ ความอดทน</p>	<p>ศีล๕ ข้อที่ ๔,กัลยาณมิตรธรรม ๗ ข้อที่ ๔รู้จักพูดให้ได้ผล</p> <p>หลักกัลยาณมิตรธรรม๗ ข้อ๕ อดทนต่อถ้อยคำ ข้อ๗ไม่ชักนำในอสุฐาน,อปรินิยธรรม๗, อริยสัจสี่เรื่องการร่วมกันหาเหตุผลและแนวทาง ร่วมกันในการแก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย</p> <p>หลักมิตรแท้๔ เรื่องมิตรอุปการะ มิตรมีน้ำใจ,หลักกัลยาณมิตรธรรม๗ข้อ๕</p>	<p>การพัฒนาจิต,กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์,กิจกรรมตามหาหัวใจ, เกมจำชื่อเล่นต่อกัน</p> <p>เกมรู้จักสามัคคี,กิจกรรมกลุ่ม ๕ฐาน,กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์, เกมนั่งเช่า,เกมยืนบนพื้นผ้าใบ</p> <p>เกมนั่งเช่า,กิจกรรมเมืองไทยของเรา</p>	<p>การสังเกตก่อนเข้าร่วมกิจกรรมและภายหลังที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม</p> <p>การสังเกตระหว่างกิจกรรม</p> <p>สังเกตระหว่างกิจกรรม</p>	<p>ผู้เข้ารับการฝึกอบรมพูดไพเราะมากขึ้น,การพูดเอะอะวอยวายหายไป</p> <p>ปฏิกิริยาที่ห่วงแหนธงของโรงเรียนแสดงออกถึงความรักสถาบันเมื่อชุดวิทยากรกดดันในเกมและความพยายามที่จะร่วมมือร่วมใจทำเกมให้สำเร็จ</p> <p>ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแสดงออกถึงความเสียสละและอดทนในกิจกรรมเกม</p>

พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง/ คุณลักษณะที่ต้องการ	หลักพุทธธรรมที่นำมาปรับ ประยุกต์	ชื่อกิจกรรม	ประเมินจาก	ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ
๑.๔ ความมีระเบียบวินัยใน ตนเอง	ศีล ๕, อปริหานิยธรรม๗ทุกข้อ	การควบคุมดูแลของชุด วิทยากรฝ่ายปกครอง, การ บรรยายพิเศษ	การสอบถามครู-อาจารย์ผู้ ควบคุม และการสังเกต	การตรงต่อเวลาของผู้เข้ารับ การฝึกอบรมมีมากขึ้นใน กิจกรรมต่อๆมา
๑.๕ ความตั้งใจ ความสนใจ ในกิจกรรม	อริยสัจสี่ ข้อ มรรคมีองค์๘, กัลยาณมิตรธรรม๗	กิจกรรมรายวิชาทั้ง ๓ วิชา, กิจกรรมเพื่อชีวิตที่ดีงาม, กิจกรรมจุดเทียนอุดมการณ์	การสังเกตระหว่างกิจกรรม และการสรุปกิจกรรมในแต่ละ วัน แต่ละกลุ่ม	ผู้เข้ารับการอบรมสามารถ ตอบคำถามและสรุปกิจกรรม ในแต่ละกิจกรรมได้ว่าตนได้รับ ประโยชน์อย่างไร
๑.๖ การแสดงออก ความ เป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ	กัลยาณมิตรธรรม๗, อริยสัจสี่	กิจกรรมนันทนาการ, กลุ่ม สัมพันธ์เพื่อละลายพฤติกรรม, กิจกรรมการจัดตั้งองค์กร, เกม นั่งเช่า	การสังเกตระหว่างกิจกรรม และการติดตามผลภายหลัง จบค่ายฝึกอบรม	การแสดงออกเพิ่มมากขึ้นใน ทุกๆกิจกรรมหลังจากผ่านการ ละลายพฤติกรรมและเมื่อเสร็จ สิ้นค่ายของตนแล้วมีผู้นำ เยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรม แล้วได้อาสาสมัครเป็นผู้ช่วย วิทยากรในค่ายต่อๆมา

พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง/ คุณลักษณะที่ต้องการ	หลักพุทธธรรมที่นำมาปรับ ประยุกต์	ชื่อกิจกรรม	ประเมินจาก	ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ
๑.๗ ความภาคภูมิใจและ ความมั่นใจในตัวเอง	อธิษฐานนิยธรรม๗,กัลยาณมิตร ธรรม๗	กิจกรรมการรู้จักตนเอง	การสังเกตระหว่างกิจกรรม	ผู้เข้ารับการอบรมมีปฏิกิริยา ตอบรับเนื้อหาในกิจกรรมเป็น อย่างดี มีการแสดงออกกล้าที่จะ นำเสนอและสามารถสรุป บทเรียนได้
๑.๘ การเลือกคบเพื่อนและ เทคนิคการปฏิเสธ	มิตรแท้๔ มิตรเทียม๔,อธิ ษฐานนิยธรรม๗	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์,กิจกรรม ๕ฐาน	การสังเกตระหว่างกิจกรรม และการติดตามประเมินผลที่ โรงเรียนด้วยการสอบถาม อาจารย์ฝ่ายปกครอง	ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถ สรุปบทเรียนจากกิจกรรมได้ ถูกต้อง
๑.๙ ความสำนึกในพระคุณ ของพ่อ-แม่,ครูอาจารย์	กัลยาณมิตรธรรม๗	พิธีมอบตัวเป็นศิษย์,กิจกรรม การพัฒนาจิต,กิจกรรมชีวิตคือ อะไร	การสังเกตระหว่างกิจกรรม และการติดตามประเมินผลที่ โรงเรียนด้วยการสอบถาม อาจารย์ฝ่ายปกครอง	สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้และ ภายหลังครูได้รับแจ้งจาก ผู้ปกครองนักเรียนว่ามี พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปอ่อน น้อมและเอาใจใส่ดูแลพ่อแม่ มากขึ้น

พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง/ คุณลักษณะที่ต้องการ	หลักพฤติกรรมที่นำมาปรับ ประยุกต์	ชื่อกิจกรรม	ประเมินจาก	ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ
<p>๒. ผู้ให้การฝึกอบรมหรือชุด วิทยากรประจำค่ายฝึกอบรม</p> <p>- คุณภาพที่ดีของ การ ทำงานเป็นทีม, การแก้ปัญหา เฉพาะหน้า, การประชุมระดม ความคิดแรงด่วน, การเตรียม งานและอุปกรณ์ในแต่ละค่ายฯ , การติดต่อประสานงาน, กา รรายงาน, และการติดตามผล</p>	<p>หลักอริยสัจสี่ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปัญหา - สาเหตุ - เป้าหมาย - แนวทางการ แก้ปัญหา 	<p>การทำงานทุกหน้าที่, ทุก กิจกรรมที่แต่ละคนได้รับ มอบหมาย</p>	<p>ผลของงาน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การตอบรับของโรง เรียน - สัมพันธภาพของ ทีมทำงานดีขึ้น - การประเมินผล ของฝ่าย อำนวยการและ ผู้บังคับบัญชา

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต

ในการศึกษาหลักพุทธธรรมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ศึกษาเฉพาะกรณีการนำไปใช้ในชุมชนของกองทัพอากาศนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาในคัมภีร์พระพุทธศาสนาแล้วคัดเลือกหลักพุทธธรรมที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหายาเสพติดได้ดังนี้ หลักอริยสัจสี่ หลักเบญจศีล หลักมิตรเทียม๔มิตรแท้๔ หลักกัลยามิตรธรรม ๗ และหลักอปริหานิยธรรม๗ โดยได้แยกย่อยหลักธรรมในบางหัวข้อย่อยมาปรับประยุกต์ให้อยู่ในหลักสูตรการฝึกอบรม แล้วสรุปประเมินผลการปฏิบัติได้ผลจากการสังเกต ดังนี้

หัวข้อหลักพุทธธรรม	ประยุกต์ใช้ในหลักสูตร/ในกิจกรรม	สรุปผลการปฏิบัติ
<p>หลักอริยสัจสี่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ซี่ปัญหา - หาสาเหตุ - กำหนดเป้าหมาย - แนวทางการแก้ปัญหา 	<p>วิชาสถานการณ์ยาเสพติด ปัจจุบัน/สภาพปัญหาสังคม</p> <p>วิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับยาเสพติด/วิชาการปลูกฝังอุดมการณ์</p> <p>กิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมจุดเทียนอุดมการณ์</p> <p>กิจกรรมการจัดตั้งองค์กร, กิจกรรมรู้จักตนเอง, กิจกรรมการพัฒนาจิต, กิจกรรมเพื่อชีวิตที่ดั่งามการค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติด</p>	<p>สรุปผลการนำหลักอริยสัจสี่นั้นเป็นผลโดยรวมทั้งกระบวนการในหลักสูตรการฝึกอบรมซึ่งในแต่ละกิจกรรมจะมีคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละกิจกรรม จากการสังเกตประเมิน พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ภายหลังจากการฝึกอบรมแล้วมีพฤติกรรมเปลี่ยนไปในทิศทางที่ดีขึ้น คือมีความรู้ความเข้าใจในปัญหามากขึ้น พฤติกรรมความอ่อนน้อมมีมากขึ้น ความมีระเบียบวินัยเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเปรียบเทียบในวันแรกที่เข้ามาในค่ายกับวันสุดท้ายของการฝึกอบรม</p>

หัวข้อหลักพุทธธรรม	ประยุกต์ใช้ในหลักสูตร/ในกิจกรรม	สรุปผลการปฏิบัติ
หลักเบญจศีล	พบในการควบคุมดูแลของชุดวิทยากรของฝ่ายปกครองที่มีหน้าที่รักษาเวลา ควบคุมระเบียบปฏิบัติระหว่างอยู่ในค่ายฝึกอบรม และเนื้อหาการฝึกอบรมทั้งหมดในหลักสูตรมุ่งที่จะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งในศีลข้อที่ ๕ ในประเด็นของ มัชชะ คือในเรื่องของยาเสพติด	ผู้วิจัยพบว่า การสำรวมระวังของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการพัฒนาโดยลำดับกล่าวคือ ก่อนเข้ารับการฝึกอบรมในวันแรก จะมีการพูดคุย โวยวายเสียงดังตามจริตเดิมที่เคยอยู่ในโรงเรียนหรือที่บ้าน แต่ภายหลังจากการฝึกอบรมวันสุดท้ายผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีพฤติกรรมที่สงบเสงี่ยมเรียบร้อยขึ้นกว่าเดิม มีความเคารพต่อครูฝึกหรือวิทยากรมากขึ้นอย่างมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะตลอดระยะเวลาการฝึกอบรม ๓ วัน ๒ คืนเขาได้รับทั้งสาระ วิธีคิดและสิ่งดีๆที่สอดแทรกอยู่ในทุกกิจกรรม
หลักมิตรเทียม๔ มิตรแท้๔ -มิตรแท้๔ ได้แก่ มิตร อุปการะ มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ มิตรณะประโยชน์ มิตรมีน้ำใจ	พบในกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์, กิจกรรมเกมยืนบนผืนผ้า, กิจกรรมนั่งเข่าซึ่งใช้เวลา ๑-๒ ชั่วโมง	จากการสังเกตผู้วิจัยพบว่า กิจกรรมการนั่งเข่าสามารถทำให้เด็กรู้จักคิดและหาคำตอบของคำว่าเพื่อนได้มากที่สุด เพราะในรายละเอียดของกิจกรรมมุ่งที่จะให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้จักคำว่าเสียสละให้เพื่อน อดทนให้เพื่อน การคิด การแก้ปัญหาร่วมกัน การก่อให้เกิดความสามัคคีและรู้จักเลือกคบเพื่อน

หัวข้อหลักพุทธธรรม	ประยุกต์ใช้ในหลักสูตร/ในกิจกรรม	สรุปผลการปฏิบัติ
<p>หลักกัลยามิตรธรรม๗</p> <p>ได้แก่ ความน่ารัก น่าเคารพ น่าเจริญใจ รู้จักพูดให้ได้ผล อดทนต่อถ้อยคำ แกล้งเรื่องเล็กน้อยได้ ไม่ชักนำในเรื่องเหลวไหล</p> <p>หลักอภิธานิยธรรม๗</p> <p>ได้แก่ การไม่มัวเพลินอยู่กับ การงาน การคุย การนอน หมู่คณะ ไม่เป็นผู้ปรารภนาลามก ไม่เป็นผู้มีบาปมิตรและการไม่นอนใจในการทำความดี</p>	<p>พิธีเปิด,พิธีมอบตัวเป็นศิษย์</p> <p>กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์,กิจกรรมฐาน๕ ฐานและะกิจกรรมรู้จักตัวเอง</p> <p>พบในการควบคุมดูแลของชุดวิทยากรฝ่ายปกครองที่ทำหน้าที่กำกับภารกิจ การอยู่ การหลับนอนซึ่งต้องอยู่ในระเบียบวินัยที่เป็นกฎชาวค่ายที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันตั้งขึ้น</p>	<p>ในความน่ารัก น่าเคารพ น่าเจริญใจ จะปรากฏในพฤติกรรมของเด็กในกิจกรรม พิธีมอบตัวเป็นศิษย์ส่วนการฝึกพูดฝึกแกล้งแสดงออกจะอยู่ในกิจกรรมฐานและะกิจกรรมการรู้จักตัวเอง ภายหลังการฝึกอบรมผู้วิจัยสังเกตพบว่า การเรียนรู้ในกิจกรรมของเด็กทุกกลุ่มเขามีความสนใจในกิจกรรม ภายหลังเกิดความคุ้นเคยกันแล้วเขากล้าที่จะแสดงออกทั้งความคิดเห็นและการกระทำ และเปิดตัว เปิดใจที่จะเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งนี้วิทยากรเป็นเพียงผู้สนับสนุนและควบคุมดูแลเท่านั้น</p> <p>จากการสังเกตพบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกปฏิบัติการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะในค่ายฝึกอบรม รู้จักการแบ่งช่วงเวลาให้เหมาะสมกับแต่ละกิจกรรมตามความเป็นจริงของชีวิตขณะนั้น</p>

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษา เรื่อง “ การประยุกต์หลักพุทธธรรมในหลักสูตรค่ายผู้นำเยาวชนต่อต้านยาเสพติดของกองทัพอากาศ “ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมในคัมภีร์พระพุทธานุชาตปิฎก การแก้ปัญหาเสพติดได้แก่ หลักอริยสัจสี่,หลักเบญจศีล,หลักมิตรแท้๔ มิตรเทียม๔,หลักกัลยาณมิตร๗ และหลักอภิปรายธรรม๗ และเพื่อประยุกต์หลักพุทธธรรมไปใช้ในกิจกรรมของหลักสูตรค่ายผู้นำเยาวชนต่อต้านยาเสพติดของกองทัพอากาศ โดยได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตจากประชากรตัวอย่างที่เป็นเยาวชนที่เข้าค่ายผู้นำชุมชน เยาวชนต่อต้านยาเสพติดของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ในส่วนกองทัพอากาศ จำนวน ๒,๖๐๐ คน และโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เกี่ยวข้องภายใต้บริบทคำถามในกรอบอริยสัจสี่ ประกอบกับการสังเกตประเมินของผู้วิจัยขณะเป็นชุดวิทยากรดำเนินการจัดตั้งค่ายฝึกอบรม จำนวน ๒๐ ค่ายฝึกอบรม

อภิปรายผล

- สรุปวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่ม โดยใช้คำถามภายใต้บริบทอริยสัจสี่
 - ๑.๑ ชี้ปัญหา (ทุกข์) กลุ่มตัวอย่างให้ทัศนะว่า ปัญหายาเสพติดที่ผ่านมามีความรุนแรงต่อทุกคนในสังคม ก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาการก่อคดีอาชญากรรม ทำให้ได้รับทุกข์ทั้งตนเอง ผู้อื่น และสังคม
 - ๑.๒ หาสาเหตุ (สมุทัย) ทุกคนให้ทัศนะว่า ผู้เสพเสพยาเสพติดเพราะ เพื่อนๆ อายากลอง มีปัญหาครอบครัว และคุณสมบัติของยาเสพติด ส่วนผู้ค้ำนั้นสาเหตุมาจากการค้าที่ได้ผลตอบแทนสูง ตราบใดที่มีผู้ซื้อก็ต้องมีผู้ค้ำ พื้นฐานปัญหามาจากความยากจน ถึงแม้จะมีบทลงโทษอย่างไรก็ตาม ถ้าผู้ซื้อและผู้ขายมีความต้องการตรงกันปัญหายาเสพติดก็ครบองค์ประกอบ
 - ๑.๓ กำหนดเป้าหมาย (นิโรธ) ทุกคนมีความเห็นตรงกันว่าไม่ต้องการให้ครอบครัวไปยุ่งกับยาเสพติด ไม่อยากให้ยาเสพติดอยู่ในสังคมเรา อยากให้ยาเสพติดหมดไปจากสังคมเราด้วยความร่วมมือของทุกฝ่ายเป็นพลังแผ่นดิน
 - ๑.๔ แนวทางการแก้ปัญหา (มรรค) ส่วนใหญ่เห็นควรให้มีการจัดค่ายฝึกอบรม

ทำชุมชนให้เข้มแข็งร่วมกันเป็นพลังต่อแผ่นดิน ขจัดสิ้นยาเสพติดและดูแลลูกหลานไม่ให้ไปยุ่ง
เกี่ยว หากพบคนเสพติดนำไปบำบัดฟื้นฟู ส่วนข้อกฎหมายเกี่ยวกับการยึดทรัพย์และตัดตอนมีทั้ง
เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย การสร้างครอบครัวให้อบอุ่นเป็นพลังที่จะต่อต้านปัญหาเสพติดได้

๒. สรุปผลการปรับประยุกต์หลักพุทธธรรมไปใช้ในกิจกรรมของหลักสูตรค่ายผู้นำเยาวชนต่อต้าน
ยาเสพติดของกองทัพอากาศ

จากการนำหลักพุทธธรรมมาปรับประยุกต์ใช้ในหลักสูตรค่ายผู้นำเยาวชนต่อต้าน
ยาเสพติดของกองทัพอากาศ คือหลักอริยสัจสี่,หลักเบญจศีล,หลักมิตรแท้๔ มิตรเทียม๔,หลัก
กัลยาณมิตร๗ และหลักอภิธานิยธรรม๗ นั้นได้พบคุณลักษณะที่ต้องการกล่าวคือพฤติกรรมของ
ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น ๙ ประเด็นคือ การใช้คำพูดระหว่าง
เพื่อนด้วยกันดีขึ้น,มีความสามัคคีในหมู่คณะ,มีความเสียสละ อดทน,มีระเบียบวินัยในตนเอง,มี
ความตั้งใจและสนใจในกิจกรรมสูง,มีการแสดงออกถึงความเป็นผู้นำและมีความรับผิดชอบ,เกิด
ความภาคภูมิใจและมั่นใจในตัวเอง,มีการเลือกคบเพื่อนและมีเทคนิคการปฏิเสธ และประเด็น
สุดท้ายมีความสำนึกในพระคุณของพ่อแม่ครู-อาจารย์เพิ่มขึ้น ซึ่งคุณลักษณะที่ดีเหล่านี้จะเป็น
ภูมิคุ้มกันให้เยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรมแล้วห่างไกลยาเสพติดได้

๓. สรุปวิเคราะห์จากการสังเกตตลอด ๒๐ ค่ายฝึกอบรม

หลักพุทธธรรมสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในกิจกรรมในหลักสูตรค่ายผู้นำชุมชน
เยาวชน ต่อต้านยาเสพติดได้ ผู้วิจัยพบว่า คุณสมบัติของวิทยากรมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการที่
จะนำหลักพุทธธรรมมาปรับกิจกรรมให้สอดคล้องและสอดแทรกลงไปหลักสูตร เพื่อให้
กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้หลักธรรม โดยผ่านกระบวนการกิจกรรมในค่าย
ฝึกอบรม ซึ่งในแต่ละค่ายฝึกอบรมจะมีข้อแตกต่างกันในเรื่องสถานที่ กลุ่มเป้าหมาย ในบาง
กิจกรรมจะเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายหนึ่งแต่ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมนั้นได้กับอีก
กลุ่มเป้าหมายหนึ่ง เพราะฉะนั้นตารางการฝึกอบรมในแต่ละค่ายที่มชุดวิทยากรต้องร่วมกัน
ประเมินสถานการณ์และร่วมกันกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องโดยในทุกกิจกรรมนั้นต้องสอดแทรก
ด้วยสาระ ทั้งในด้านคุณธรรมและความรู้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ร่วมกันโดยผ่าน
กิจกรรมนั้นๆ

ผลการฝึกอบรมทั้ง ๒๐ ค่าย พบว่า กลุ่มเป้าหมายสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
ภายหลังการเข้าค่ายฝึกอบรมได้ระดับหนึ่ง โดยพบจากพฤติกรรมการแสดงออกและสอบถามการ
ประเมินจากครู อาจารย์ที่ติดตามสังเกต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มเป้าหมายส่วนมากเป็นนักเรียน
ได้สนใจกระบวนการการเรียนรู้ในห้องเรียน ภายใต้อบรมค่ายฝึกอบรม

สรุปในภาพรวมจากการสอบถาม การสัมภาษณ์กลุ่ม และการสังเกต ผู้วิจัยพบว่า ทุกส่วนมีความคิดเห็นตรงกันว่า ปัญหายาเสพติดนั้นทุกคนได้ผลกระทบไม่ทางตรงก็ทางอ้อม และเป็นปัญหาที่เชื่อมโยงก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา ทั้งนี้มีสาเหตุมาจาก กลุ่มเพื่อนชักชวน อยากลอง ต้องการเป็นหนึ่งในสมาชิกกลุ่มกลุ่ม มีท่าทีต่อการแสดงออกที่ผิด ครอบครัวยุคใหม่ไม่รื้อฟื้น และปัญหาด้านเศรษฐกิจของชุมชน ส่วนเป้าหมายของทุกคนมีร่วมกันว่าไม่ต้องการให้มีปัญหา ยาเสพติดในประเทศไทย และพร้อมที่จะเป็นพลังแผ่นดินขจัดสิ้นยาเสพติด

๔. ปัญหาและอุปสรรค

ในการดำเนินการจัดค่ายฝึกอบรมนั้น ระดับผู้ปฏิบัติ

- พบว่าขีดความสามารถของผู้ปฏิบัติยังไม่มีทักษะในเรื่องของการนำเสนอด้านวิชาการและกิจกรรมยังไม่เพียงพอ
- สถานที่ไม่เหมาะสม มีอาคารที่อบรมขนาดเล็ก อยู่ในย่านชุมชน มีสิ่งยั่วยุ ผู้คนพลุกพล่าน
- การอบรมสภาพอากาศไม่เหมาะสม หนาว ร้อน ฝน ยุบ แดด ฝุ่น เสียงดัง ระบาย เป็นต้น
- กระบวนการฝึกไม่สอดคล้องกับความต้องการจริงของผู้รับการฝึก เนื้อหาวิธีการบางค่ายไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย มีวิทยากรหลากหลายเกินไปเข้ามา แทรก
- วิทยากรไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดำเนินการอบรมขัดแย้งกันเองด้วยตั้งใจ และไม่ได้ตั้งใจ ขาดการปรึกษาหารือกันก่อนในบางค่าย
- ผู้เข้ารับการอบรมบางค่ายถูกบังคับมาไม่ได้มาด้วยความเต็มใจ ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายที่แท้จริง
- อุปกรณ์ขาดแคลน ขาดประสิทธิภาพ เช่น เครื่องเสียง เครื่องฉายภาพข้าม ศีรษะ อุปกรณ์ประกอบกิจกรรมบางส่วน เป็นต้น
- การเตรียมการเรื่อง อาหาร เครื่องดื่ม ปัญหาด้านการจัดเลี้ยง การใช้เวลา จำนวนคน ปริมาณ และคุณภาพมีความแตกต่างกันในแต่ละค่าย
- กระบวนการฝึกบางค่ายไม่อยู่ในอำนาจการจัดการของวิทยากรอย่างแท้จริง
- ใช้งบประมาณ กำลังคน และวิธีการมาก
- ความรู้ความสามารถของทีมชุดวิทยากรที่มีต่อการที่จะนำหลักพุทธธรรม สาระ เข้ามาแทรกในกิจกรรมยังไม่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะ

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสังคม เพราะฉะนั้นทุกคนในสังคมจึงควรที่จะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาหลักพุทธธรรมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ศึกษาเฉพาะกรณี การนำไปใช้ในชุมชนของกองทัพอากาศดอนเมือง ผู้วิจัยขอเสนอความคิดเห็นอันจะเป็นแนวทางให้ผู้สนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ที่จะนำหลักพุทธธรรม ไปปรับประยุกต์ใช้ในทุกระดับขั้นตอนของการแก้ปัญหา เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่สำคัญของสังคมต่อไป ในรูปของข้อเสนอแนะดังนี้

ก. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

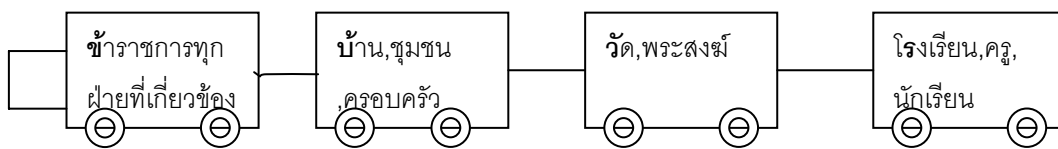
จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การเสพยาเสพติดมีสาเหตุมาจาก เพื่อนๆ อยากรทดลอง ถูกชักชวน ครอบครัวมีปัญหาแตกแยกและยากจน อีกทั้งคุณสมบัติของยาเสพติดก็ทำให้มีผลต่อการติดยาเสพติด ส่วนระดับความเข้าใจของผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักพุทธธรรม ในเรื่องกฎแห่งกรรม แนวทางการปฏิบัติกรให้ทาน รักษาศีล สมาธิ ปัญญา (มรรคมีองค์ ๘) การเจริญภาวนา อยู่ในระดับสูง การมีกัลยาณมิตรส่วนใหญ่เชื่อมั่นว่าเป็นแนวทางในการลด ละเลิกสิ่งเสพติด ทั้งนี้ส่วนใหญ่ยังมีความเห็นต่อขบวนการอริยสัจว่า ปัญหาทุกปัญหามีสาเหตุและถ้าทุกคนมีเป้าหมายร่วมกันก็จะมีแนวทางในการแก้ปัญหาได้ ซึ่งถ้าส่วนใหญ่เราไม่โลภ ไม่โกรธ ไม่หลงแล้ว เราก็ไม่ทุกข์ ความคิดเห็นต่อรูปแบบการฝึกอบรมที่จะให้เกิดขึ้นในชุมชนกองทัพอากาศนั้น ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับกองทัพอากาศที่จะจัดค่ายฝึกอบรมทุกปีโดยมีความเห็นว่าสมควรจัดในต่างจังหวัดมากกว่าในกรุงเทพฯ ส่วนรายละเอียดของกิจกรรมนั้นส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการที่วิทยากรนำหลักธรรม สาระ มาปรับประยุกต์แทรกในทุกกิจกรรม เมื่อผ่านพ้นกิจกรรมแล้วผู้เข้ารับการฝึกอบรม ส่วนมากรู้สึกภูมิใจในตนเอง รักเพื่อนเพิ่มขึ้น มีความเสียสละ อดทน และพร้อมที่จะนำชีวิตของตนเองและนำชีวิตของผู้อื่นได้ ทั้งนี้ส่วนมากก่อนเข้าค่ายฝึกอบรมรู้สึกไม่อยากมา ที่มาเพราะจำใจ แต่ภายหลังเข้าค่ายแล้วรู้สึกประทับใจ

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า กระบวนการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดในปัจจุบันที่เน้นการป้องกันโดยการให้มีการเข้าค่ายฝึกอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจ ปลูกกระแสต่อต้านนั้นถูกต้องแล้ว แต่ในรายละเอียดที่ควรปรับปรุงคือ การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหลักสูตรการฝึกอบรม การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย การกำหนดสถานที่ฝึกอบรม และการพัฒนาบุคลากรในกระบวนการค่ายฝึกอบรม ผู้วิจัยเชื่อว่า กระบวนการฝึกอบรมคือกระบวนการพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพทั้งผู้รับการฝึกอบรมและผู้ให้การฝึกอบรม ต่อปัญหาใดใดก็ตามที่เกิดขึ้นหากคนได้รับการพัฒนาแล้วปัญญาเกิดปัญหาก็หมดไป เพราะฉะนั้นกระบวนการพัฒนาคนจึงเป็น

ปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการแก้ปัญหาทุกปัญหา และถ้าหากเราจะมองแบบวิกฤตเป็นโอกาสแล้ว เราก็จะพบว่าปัญหาเสพติดที่เกิดขึ้นที่อยู่ในชั้นวิกฤตก็คือโอกาสแห่งการพัฒนาคนได้เกิดขึ้นแล้วเช่นกัน สำคัญอยู่ที่ว่าเราจะนำโอกาสนั้นมาใช้ได้อย่างไร ผู้วิจัยขอเสนอแนะสิ่งที่ควรปรับปรุง ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ควรทำเป็น “ขบวน” คือ

- ข = ข้าราชการทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง → รัฐบาล → ป.ป.ส. กองทัพ, จังหวัด, อำเภอ → องค์การบริหารส่วนตำบล
- บ = บ้าน → สถาบันครอบครัว → ผู้ปกครอง, ผู้นำชุมชน, ประชาชน
- ว = วัด → สถาบันสงฆ์ → มหาวิทยาลัยสงฆ์ → พระสงฆ์
- ร = โรงเรียน → สถาบันการศึกษา → ผู้บริหาร, ครู, นักเรียน, ภารโรง

ในการขับเคลื่อนองคัพพแห่งการแก้ปัญหา นี้ รัฐบาลเป็นกลไกหัวจักรที่สำคัญในการทำนโยบาย ข้าราชการทุกฝ่ายทุกส่วนที่แปลนโยบายสู่การปฏิบัติก็ควรทำให้สอดคล้องทั้งในด้านงบประมาณ กำลังพล แผนปฏิบัติการ เนื่องจากสังคมไทยถูกปลุกฝังกระบวนการแก้ปัญหาจากบนลงล่างจึงจำเป็นที่จะต้องเข้าใจตามนี้ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นจะเกิดจากล่างขึ้นไปให้ข้างบนแก้เสมอ อย่างเช่น การแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนกองทัพอากาศ ก็อยู่ในหลักการนี้ ผู้วิจัยเห็นว่ต่อไปชุมชนน่าจะมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการแก้ปัญหา เพราะชุมชนเป็นเจ้าของปัญหา จึงจะเป็นการแก้ปัญหาที่ถูกจุดที่สุด ข้อสำคัญอยู่ที่นโยบายของรัฐบาลและความพร้อมของชุมชนจะมีให้หรือไม่ หากมองไปที่นโยบายของรัฐก็มีทิศทางที่เป็นไปได้ แต่ความพร้อมของชุมชนนั้นผู้วิจัยมองว่าต้องได้รับการพัฒนาและปรับเปลี่ยนทัศนคติอีกหลายอย่าง เช่น จากที่เคยเป็นผู้”คอยรับ”อย่างเดียวมาเป็น”ผู้คิดริเริ่ม” ที่จะดำเนินการด้วยตนเอง ซึ่งก็จะตรงกับหลักทางพระพุทธศาสนาที่มุ่งเน้นให้พึ่งตนเองก่อน

เมื่อองคัพพทุกส่วนขับเคลื่อน ผู้วิจัยเชื่อว่า ปัญหายาเสพติดและปัญหาอื่นที่เชื่อมโยงกันอยู่จะลดน้อยลงอย่างแน่นอน

๒. หลักสูตรการฝึกอบรม เมื่อนำหลักธรรม หรือหลักพุทธธรรมย่อมมีความเป็นกลางๆ เสมอสามารถแก้ปัญหาได้ทุกปัญหา รวมทั้งปัญหายาเสพติดด้วย เพราะฉะนั้นการปรับประยุกต์หลักพุทธธรรมให้สอดคล้องเข้าไปอยู่ในหลักสูตร เข้าไปแทรกอยู่ในทุกกิจกรรมของการฝึกอบรม

แล้ว ย่อมที่จะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคน อีกทั้งผู้เข้ารับการฝึกอบรมยังสามารถที่จะนำหลักธรรมดังกล่าวไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันส่วนอื่นๆ ได้อีกด้วย

๓. การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย ถ้าหากมีการคัดแยกเช่น กลุ่มเสี่ยงไปเข้าค่ายฝึกอบรมอีกหลักสูตรหนึ่ง กลุ่มเฝ้าระวังคัดไปเข้าค่ายฝึกอบรมอีกหลักสูตรหนึ่ง ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดค่ายฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ

๔. การกำหนดสถานที่ฝึกอบรม ต้องเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม และต้องเหมาะสมกับงบประมาณด้วย

๕. การพัฒนาบุคลากรในกระบวนการค่ายฝึกอบรม มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ เพื่อที่จะทำให้การฝึกอบรมนั้นๆเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ฉะนั้นหน่วยงานภาครัฐควรที่จะให้ความสำคัญจุดนี้

ข. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเฉพาะพื้นที่ในเขตชุมชนของกองทัพอากาศดอนเมืองซึ่งเป็นการศึกษาหลักพุทธธรรมในการแก้ไขปัญหาเสพติด การนำหลักพุทธธรรมไปปรับประยุกต์ใช้ในค่ายฝึกอบรมของค่ายผู้นำชุมชน เยาวชน ต่อต้านยาเสพติด ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ในส่วนของกองทัพอากาศ เท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

๑. ควรมีการวิจัยถึงการจัดค่ายฝึกอบรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อหาความแตกต่างนำมาเปรียบเทียบ

๒. ควรมีการศึกษาหลักพุทธธรรมที่เป็นหัวข้อจำเพาะเป็น ข้อๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ติดยาเสพติด

๓. ควรมีการศึกษาถึงขีดความสามารถของชุมชนต่อการแก้ปัญหาเสพติด

๔. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดชุมชนเข้มแข็ง.

บรรณานุกรม

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.**

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

มหาเมฆกุฎราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกร่วมอรธกถา แปล. ชุด ๙๑ เล่ม.** กรุงเทพมหานคร

: โรงพิมพ์มหาเมฆกุฎราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ :

การแพทย์, กรม. **จิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์เสพธ์ยาเสพติด.** กองสุขภาพจิต กรมการแพทย์,
๒๕๓๖.

การศาสนา, กรม. **รายงานการศาสนา ประจำปี ๒๕๔๐.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการ
ศาสนา, ๒๕๔๒.

การศาสนา, กรม. **ประมวลการสอนวิชาประวัติพุทธศาสนา.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการ
ศาสนา, ๒๕๔๒.

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. **เอกสารเผยแพร่. เรื่องความรู้เบื้องต้น
ต้นเกี่ยวกับยาเสพติด.** กรุงเทพฯ: กองป้องกันยาเสพติด ป.ป.ส., ๒๕๓๗

คณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.

ข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๐.

ดวงเดือน พันธมนาวิน ศ.ดร., **ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม.** การวิจัยพัฒนาบุคคล พิมพ์ครั้งที่ ๒,
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ประยูร นรการมดุง, **ความรู้เรื่องยาเสพติดให้โทษ.** พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒
ราชกิจจานุเบกษา. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์, ๒๕๒๒.

ปิ่น มุฑกันต์, พ.อ., **ประมวลศัพท์ศาสนา.** กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์, ๒๕๒๗.

ปิ่น มุฑกันต์, พ.อ., **มงคลชีวิต ภาค ๒.** กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์, ๒๕๒๗.

พระธรรมปิฎก(ป.อ. ปยุตโต). **การพัฒนาที่ยั่งยืน.** พิมพ์ครั้งที่ ๒, กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกมลคีมทอง,
๒๕๔๒.

..... **แก่นแท้ของพระพุทธศาสนา.** พิมพ์ครั้งที่ ๒, กรุงเทพฯ: ธรรมสาร, ๒๕๔๔.

พระธรรมปิฎก(ป.อ. ปยุตโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์.** พิมพ์ครั้งที่ ๙,
กรุงเทพฯ: สหธรรมิก, ๒๕๓๘.

พุทธทาส ภิกขุ, **คู่มือมนุษย**. กรุงเทพฯ:ธรรมบุษยา, ๒๕๐๑.

..... **ค่ายธรรมบุตร**. พิมพ์ครั้งที่ ๒, สุราษฎร์ธานี: ธรรมทามูลนิธิ, ๒๕๔๓.

..... **ธรรมบรรยายระดับมหาวิทยาลัย**. พิมพ์ครั้งที่ ๑, สุราษฎร์ธานี: ธรรมทามูลนิธิ, ๒๕๔๓.

..... **เยาวชนกับศีลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๒, สุราษฎร์ธานี: ธรรมทามูลนิธิ, ๒๕๔๓.

..... **หัวใจพุทธศาสนา**. กรุงเทพฯ : ธรรมสภา, ๒๕๓๗.

สำเร็จ ธรรมเทศ, พระมหา, **ศีลธรรมนำสุข**. พิมพ์ในงานอนุสรณ์คุณแม่เทอญ ยิงเจริญ, กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี, ๒๕๔๔.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, **คู่มือการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน**. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ป.ป.ส., ๒๕๓๘

..... **แนวคิดและทิศทางการแก้ปัญหา ยาเสพติด ในช่วงพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๒-๒๕๔๕)**. กรุงเทพฯ: ๒๕๓๙.

..... **การแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยองค์กรชุมชน ยุทธศาสตร์ใหม่สำหรับประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: วารสารสำนักงาน ป.ป.ส., ๒๕๓๙.

..... **ตอบปัญหายาเสพติด ไขทุกปัญหานำพาชีวิตสดใส**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๔ กรุงเทพฯ:

สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส., ๒๕๔๓.

สมภาร พรหมทา, ผศ. ดร. , **ชีวิตกับความขัดแย้ง ปัญหาจริยธรรมในชีวิตประจำวัน**. กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

..... **พุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

สนิท ศรีลำแดง, **ปรัชญาเถรวาท**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

สุพัฒน์ วีระเวชเจริญชัย, รศ., **ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์

ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๔๓.

(๒)งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดลพัฒน์ ยศ, การนำเสนอรูปแบบการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวพุทธศาสตร์.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

เบญจพร ทองสุข, อิสลามกับปัญหายาเสพติด: ศึกษาความค่านึงทางศาสนา กรณีปัญหายา

เสพติดในชุมชน จังหวัดยะลา. **วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต** สาขา

ศาสนา เปรียบเทียบ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล , ๒๕๔๐.

พระวันชัย ธนวิไล (กัณโฑกัญจนะ) การสำรวจทัศนคติสืตมมหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยที่ต่อมีบทบาทของพระสงฆ์ ในการพัฒนาชนบท.

วิทยานิพนธ์ ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพระพุทศาสนา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย , ๒๕๔๓.

พระมหาชินวัฒน์ เสือป่า, ปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกัน

และแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน กรุงเทพมหานคร. **วิทยานิพนธ์ ปริญญาพัฒนา**

ชุมชนมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔.

สมบัติ ศรีเรือง, ร้อยตำรวจเอก, ทัศนะของประชาชนต่อการพัฒนาบทบาทเพื่อป้องกัน

และแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน ศึกษาเฉพาะกรณี: กองบังคับการตำรวจ

นครบาล ๒. **วิทยานิพนธ์ ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต** (การบริหาร

และนโยบายสวัสดิการสังคม) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,

๒๕๔๓.

สุภัทรา ลบเลิศ, น.ส. , พุทธวิธีในการหาสารเสพติด: ศึกษาเฉพาะกรณี: ศูนย์สงเคราะห์

และบำบัดผู้ติดยาเสพติด วัดอินทาราม จ.สมุทรสงคราม. **วิทยานิพนธ์ปริญญา**

อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาเปรียบเทียบ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

มหิดล, ๒๕๔๒

อัญธิษา ลั่นซ้าย, การศึกษารูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในสถานศึกษา

ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสมุทรปราการ. ทุนอุดหนุนการวิจัยจาก **คณก.วิจัยการ**

ศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ , ๒๕๔๐

.....

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

หนังสือราชการ, คำสั่ง, โครงการ

(สำเนา)

คำสั่งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

ที่ ๑๕๑/๒๕๔๕

เรื่อง ให้กำลังพลปฏิบัติหน้าที่

เพื่อให้การปฏิบัติราชการใน กอ.รมน. เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสมความมุ่งหมายของทางราชการ อาศัยอำนาจตามคำสั่ง กอ.รมน.ที่ ๗/๒๕๔๓ ลง ๕ เม.ย.๔๓ เรื่อง มอบอำนาจในการออกคำสั่งให้กำลังพลทำหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ เปลี่ยนตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ใน กอ.รมน. จึงให้กำลังพลปฏิบัติหน้าที่ จำนวน ๘ นาย ตามบัญชีรายชื่อที่แนบท้ายคำสั่งนี้
ทั้งนี้ ตั้งแต่ ๑ ต.ค. ๔๔ ถึง ๓๐ ก.ย. ๔๕

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ.๒๕๔๕

รับคำสั่ง ผอ.รมน.

(ลงชื่อ) พล.อ. สมทัต อัดตะนันท์
(สมทัต อัดตะนันท์)
ลธ.รมน.

บัญชีรายชื่อกำลังพลปฏิบัติหน้าที่

ประกอบคำสั่ง กอ.รมน.ที่ ๑๕๑/๒๕๔๕ ลง ๓๐ เม.ย. ๔๕

ลำดับ	ยศ - ชื่อ	ตำแหน่งใน กอ.รมน.	ตำแหน่งหรือสังกัดปกติ	ตั้งแต่
	<u>ชุดวิทยากรค่ายผู้นำชุมชน.เยาวชน</u> <u>ต่อต้านยาเสพติด</u>			
๑	น.ท.สุรินทร์ คุ่มจั่น	หน.ชุด	ประจำ ยศ.ทอ.บศอ.	๑ ต.ค.๔๔ ถึง ๓๐ ก.ย.๔๕
๒	น.ต.หญิง นพวรรณ โหตระไวศยะ	รอง หน.ชุด	นายทหารวิทยาการ ผวท.สน.ผบ.ดม.	๑ ต.ค.๔๔ ถึง ๓๐ ก.ย.๔๕
๓	พ.อ.อ.สำเริง สำรวมจิตร	เจ้าหน้าที่	ผบ.หมู่ จร.๑ มว.จร.ร้อย.ทสท.๕ พัน.สท.ทอ. กรม สท.ทอ.สน.ผบ.ดม.	๑ ต.ค.๔๔ ถึง ๓๐ ก.ย.๔๕
๔	พ.อ.อ.ชวัลวิทย์ นื่องดี	เจ้าหน้าที่	ผบ.หมู่ จร.๒ มว.จร.ร้อยทสท.๔ พัน.สท.ทอ. กรม สท.ทอ.สน.ผบ.ดม.	๑ ต.ค.๔๔ ถึง ๓๐ ก.ย.๔๕
๕	พ.อ.อ.บุญเพ็ง หงษา	เจ้าหน้าที่	เจ้าหน้าที่แผนการจราจร มว.แผนการจราจร ร้อย. จร.พัน.สท.ทอ.กรม สท.ทอ.สน.ผบ.ดม.	๑ ต.ค.๔๔ ถึง ๓๐ ก.ย.๔๕
๖	พ.อ.อ.หญิง สมทรง ชะอ่อนชม	เจ้าหน้าที่	รอง ผบ.หมู่ สท.๑ มว.สท.๒ ร้อย สท.ทอ.๔ พัน.สท.ทอ.กรม สท.ทอ.สน.ผบ.ดม.	๑ ต.ค.๔๔ ถึง ๓๐ ก.ย.๔๕

ลำดับ	ยศ - ชื่อ	ตำแหน่งใน กอ.รมน.	ตำแหน่งหรือสังกัดปกติ	ตั้งแต่
๗	พ.อ.ต.สมพร เกตุพ่อคำ	เจ้าหน้าที่	เจ้าหน้าที่สืบสวนและหาข่าว มว.สืบสวนและหาข่าว ร้อย.บก.พัน.สท.ทอ.กรม สท.ทอ.สน.ผบ.ดม.	๑ ต.ค.๔๔ ถึง ๓๐ ก.ย.๔๕
๘	จ.อ.วรวิทย์ ยิ่งยวด	เจ้าหน้าที่	เจ้าหน้าที่สารวัตร หมู่ สท.๑ มว.สท.๓ ร้อยทสท.๕ พัน.สท.ทอ.กรม สท.ทอ.สน.ผบ.ดม.	๑ ต.ค.๔๔ ถึง ๓๐ ก.ย.๔๕

ตรวจถูกต้อง

(ลงชื่อ) น.อ. ธวัชชัย จังคสุต

(ธวัชชัย จังคสุต)

นายทหารข้อมูลกำลังพล แผนทำเนียบและข้อมูลกำลังพล

กจก.สกพ.กอ.รมน.

โครงการจัดค่ายผู้นำชุมชน เยาวชน ต่อด้านยาเสพติด
แผนงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปี ๒๕๔๕

กอ.รমন.

.....

๑. ชื่อโครงการ “โครงการจัดค่ายผู้นำชุมชน เยาวชน ต่อด้านยาเสพติด”

๒. หลักการและเหตุผล

ผู้นำชุมชน เปรียบเสมือนนายท้ายเรือที่จะนำนาวาฝ่าคลื่นและพายุไปสู่จุดหมายปลายทาง ถ้าหากชุมชนมีผู้นำที่ดี มีความรู้ มีอุดมการณ์ ชุมชนนั้นจะทำการสิ่งใด ย่อมมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จสูงยิ่ง นอกจากผู้นำชุมชนแล้ว เยาวชนก็เปรียบเสมือนหนึ่งขุมกำลังของชุมชน เพราะพวกเขาเหล่านั้นก็จะเป็นผู้นำชุมชนในอนาคต จึงจำเป็นต้องพุ่มพัก อบรม ปลูกฝัง และสร้างให้เยาวชนเหล่านี้ เป็นคนดีของชุมชนในอนาคตต่อไป

การเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องยาเสพติดให้กับทั้งผู้นำชุมชนและเยาวชน จะทำให้พวกเขาเหล่านั้นมีความรู้ความเข้าใจและรู้จักกันหันตภัยร้ายนี้ดียิ่งขึ้น เท่ากับเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดคนเหล่านั้นเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งจะเป็นการสร้างขุมกำลัง พลังของแผ่นดินในการต่อต้านยาเสพติดที่ยิ่งใหญ่ด้วย

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องยาเสพติด แก่เยาวชนและผู้นำชุมชน

๓.๒ เพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ และสร้างภาวะผู้นำในการต่อต้านยาเสพติดให้แก่เยาวชน และผู้นำชุมชน

๓.๓ เพื่อสร้างกระแสต่อต้านยาเสพติดทั้งในชุมชนเมืองและชนบทในพื้นที่รับผิดชอบของ กอ.รমন. (๓๑ จังหวัดชายแดน)

๔. เป้าหมาย แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๔.๑ กลุ่มเยาวชน ซึ่งเป็นนักเรียน และนักศึกษาในสถาบันการศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบของ กอ.รমন.โดยให้ถือเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก

๔.๒ กลุ่มผู้นำชุมชน ทั้งที่เป็นผู้นำชุมชนดัดการแต่งตั้ง/เลือกตั้งและผู้นำตามธรรมชาติ

๕. วิธีดำเนินงาน แบ่งออกเป็น ๒ ขั้นตอน คือ

๕.๑ ขั้นการเตรียมการ ตั้งแต่ ต.ค. – พ.ย.๔๔ สำหรับเตรียมการด้านธุรการ สถานที่ ให้พร้อมจะดำเนินการได้ตั้งแต่ ธ.ค.๔๔

๕.๒ ขั้นการดำเนินงานตามโครงการ

๕.๒.๑ โครงการจัดค่ายผู้นำชุมชน เยาวชน ต่อต้านยาเสพติด ดำเนินการโดย “ชุดวิทยากรค่ายผู้นำชุมชน เยาวชน ต่อต้านยาเสพติด” เรียกโดยย่อว่า “ชุดวิทยากร” แต่ละชุดประกอบด้วยกำลังพล ๘ นาย เป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร ๒ นาย และนายทหารชั้นประทวน ๖ นาย โดยมีการจัดกำลังดังนี้

๕.๒.๑.๑ กอ.รมน.ภาค ๑	จำนวน ๒ ชุด
๕.๒.๑.๒ กอ.รมน.ภาค ๒	จำนวน ๓ ชุด
๕.๒.๑.๓ กอ.รมน.ภาค ๓	จำนวน ๒ ชุด
๕.๒.๑.๔ กอ.รมน.ภาค ๔	จำนวน ๒ ชุด
๕.๒.๑.๕ กองทัพเรือ	จำนวน ๒ ชุด
๕.๒.๑.๖ กองทัพอากาศ	จำนวน ๑ ชุด

๕.๒.๒ เจตนารมณ์ของโครงการฯ ต้องการให้กลุ่มเป้าหมาย ได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด และพิษภัยของยาเสพติด อีกทั้งต้องการให้มีความรัก ความสามัคคี และความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ด้วยการให้ชุดวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ ใช่วิธีและเทคนิคถ่ายทอดไปยังกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการต่อต้านยาเสพติด ทั้งในชุมชนเมือง และชนบท

๕.๒.๓ กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนต้องได้รับการปลูกฝังอุดมการณ์ และภาวะผู้นำด้วย เพื่อให้เยาวชนเป็นแกนนำ ร่วมสร้างกระแสต่อต้านยาเสพติด และชักจูงกลุ่มเพื่อนที่อยู่ในวัยเสี่ยงให้ห่างไกลจากยาเสพติด ร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

๕.๒.๔ กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้นำชุมชนและกลุ่มอื่น มุ่งเน้นให้เป็นแกนนำในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของชุมชนในปัจจุบันเป็นหลัก

๕.๒.๕ ในการดำเนินงานตามโครงการฯ นั้น ให้ กอ.รมน.ภาค พิจารณาหาสถานที่จัดค่ายที่มีที่ตั้งแน่นอน เป็นหลักในการดำเนินการ โดยอาศัยค่ายทหารที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน (ที่พัก ห้องน้ำ ที่รับประทานอาหาร ฯลฯ) ในพื้นที่ให้เป็นประโยชน์

๕.๒.๖ การพิจารณากลุ่มเป้าหมาย (ค่ายละ ๑๓๐ คน) ให้มุ่งเน้นที่กลุ่มเยาวชนในโรงเรียนตามจังหวัดชายแดนเป็นหลัก สำหรับกลุ่มเป้าหมายอื่นให้พิจารณาตามความเหมาะสม ซึ่งไม่ต้องใช้วิธีการเกณฑ์หรือบังคับ รวมทั้งการขอรับรองให้เข้ารับการฝึกอบรม

๕.๒.๗ สำหรับกลุ่มเยาวชนในโรงเรียน ควรให้ครูหรืออาจารย์ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลนักเรียนด้วย โดย กอ.รมน.ภาค จะเป็นผู้สนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ

๕.๒.๘ ระยะเวลาในการจัดค่ายฯ การเตรียมการด้านธุรการก่อนการฝึกอบรม ๓ วัน การฝึกอบรม ๓ วัน และดำเนินการหลังจากการฝึกอบรม ๑ วัน รวม ๗ วัน โดยใน ๑ เดือนให้ดำเนินการจัดค่าย ๒ ครั้ง หนึ่งวันควรเป็นตั้งแต่เช้าวันศุกร์ ถึงบ่ายวันอาทิตย์

๕.๒.๙ หัวข้อในการฝึกอบรม

๕.๒.๙.๑ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

๕.๒.๙.๒ การปลูกฝังอุดมการณ์ให้เกิดความรักความเสียสละต่อส่วนรวม

๕.๒.๙.๓ กิจกรรมเพื่อสร้างภาวะผู้นำ

๕.๒.๙.๔ ความรู้และกิจกรรมด้านอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

๕.๒.๑๐ มาตรฐานของผู้ผ่านการฝึกอบรม

๕.๒.๑๐.๑ กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับยาเสพติด

๕.๒.๑๐.๒ กลุ่มเป้าหมายสามารถชี้แจงและอธิบายความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้ผู้อื่นเข้าใจได้

๕.๒.๑๐.๓ กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้นำชุมชน สามารถเป็นแกนกลางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนได้

๕.๓ การติดตามประเมินผล ชุดวิทยากรค่ายฯ จะต้องติดตามพฤติกรรมและการปฏิบัติของเป้าหมาย ที่ผ่านการฝึกอบรมทุกรุ่น เพื่อติดตามผลมาปรับปรุงแนวทางและวิธีการในการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๕.๔ การรายงาน ให้ชุดวิทยากรค่ายฯ รายงานผลการฝึกอบรมทุกรุ่น ถึง ผอ.รমন. โดยผ่านสายการบังคับบัญชา ภายในวันที่ ๕ ของเดือนถัดไป

๕.๕ การประชาสัมพันธ์ ให้ทำการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

๖. หน่วยงานรับผิดชอบ : สนม.กอ.รমন.

๗. งบประมาณ ๑,๓๘๘,๗๙๕.-บาท/ ๒๐ ค่ายฯ/ชุดวิทยากร

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของชุมชน ทั้งผู้ค้าและผู้เสพ มีจำนวนลดลง

๘.๒ ชุมชนจะมีผู้นำชุมชน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ที่มีภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติด เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งในการต่อต้านยาเสพติด.

.....

ผนวก ข

หลักสูตรค่าผู้นำชุมชน เยาวชนต่อต้านยาเสพติด, ตารางการฝึกอบรม

หลักสูตร ค่ายผู้นำชุมชน เยาวชน ต่อต้านยาเสพติด

ชุดวิทยากร กอ.รอน.ในส่วนของ ทอ.

ความเป็นมา

ผู้นำชุมชน เปรียบเสมือนนายท้ายเรือที่จะนำนาวาฝ่าคลื่นและพายุไปสู่จุดหมายปลายทาง ถ้าหากชุมชนมีผู้นำที่ดี มีความรู้ มีอุดมการณ์ ชุมชนนั้นจะทำการสิ่งใด ย่อมมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จสูงยิ่ง นอกจากนี้ผู้นำชุมชนแล้ว เยาวชนก็เปรียบเสมือนหนึ่งขุมกำลังของชุมชน เพราะพวกเขาเหล่านั้นก็จะเป็นผู้นำชุมชนในอนาคต จึงจำเป็นต้องพุ่มพัก อบรม ปลูกฝัง และสร้างให้เยาวชนเหล่านี้ เป็นคนดีของชุมชนในอนาคตต่อไป

การเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องยาเสพติดให้กับทั้งผู้นำชุมชนและเยาวชน จะทำให้พวกเขาเหล่านั้นมีความรู้ความเข้าใจและรู้จักมหันตภัยร้ายนี้ดียิ่งขึ้น เท่ากับเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดคนเหล่านั้นเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งจะเป็นการสร้างขุมกำลัง พลังของแผ่นดินในการต่อต้านยาเสพติดที่ยิ่งใหญ่ด้วย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องยาเสพติด แก่เยาวชนและผู้นำชุมชน
๒. เพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ และสร้างภาวะผู้นำในการต่อต้านยาเสพติดให้แก่เยาวชนและผู้นำชุมชน
๓. เพื่อสร้างกระแสต่อต้านยาเสพติดทั้งในชุมชนเมืองและชนบทในพื้นที่รับผิดชอบของ กอ.รอน.
๔. เพื่อให้เยาวชนจรรโลงความมั่นคงในสถาบันชาติ พระพุทธศาสนา และพระมหากษัตริย์

สาระสำคัญของหลักสูตร

พิธีเปิด ประธานหรือพิธีกรรับเชิญ/ต่อด้วยพิธีเปิดแบบมีส่วนร่วม(วิทยากร)

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

- ละลายพฤติกรรม,เน้นทนาการ เพื่อความพร้อมเพรียง และเข้าสู่เป้าหมายเดียวกัน
- สร้างความคุ้นเคย ความเป็นกันเอง แนะนำวิทยากร
- กิจกรรมตามหาหัวใจ แบ่งกลุ่ม ใช้ชื่อกลุ่มเป็นหัวข้อธรรมะ เช่น กลุ่มเมตตา กลุ่มกรุณา กลุ่มมุทิตา กลุ่มอุเบกขา กลุ่มฉันทะ กลุ่มวิริยะ กลุ่มจิตตะ กลุ่มวิมังสา เป็นต้น
- สร้างทัศนคติที่ดีต่อกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงกระบวนการอบรม ลดความกดดัน ความเครียดของผู้เข้ารับการอบรม ด้วยกิจกรรม เกมต่าง ๆ เช่น เกมจำชื่อเล่นต่อกัน เกมบอกสิ่งชอบ-ไม่ชอบพร้อมตบมือ เกมเดาใจ,ทายความลับเพื่อน เกมจ๊ะเอ๋ เป็นต้น

วิชาสถานการณ์ยาเสพติดปัจจุบัน/สภาพปัญหาสังคม (ชี้ทุกข์/ให้ทราบสาเหตุ)

นำเสนอสถานการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดที่ปรากฏอยู่กับที่ผ่านมาและปัจจุบันด้วยสื่อวีดีโอ หรือชุดวีซีดีประกอบการบรรยาย ให้เห็นภัยร้ายใกล้ตัวทุกด้านที่มาเกี่ยวกับยาเสพติด โดยวิทยากรต้องเน้นย้ำให้เห็นโทษและพิษภัยทั้งทางตรงและทางอ้อมที่กระทบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

วิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับยาเสพติด

รายละเอียดที่เกี่ยวข้องชนิด/ประเภทของยาเสพติด โทษต่อร่างกาย โทษตามกฎหมาย กระบวนการ ที่มา อาการติดยา การสังเกตพฤติกรรมของคนข้างเคียง เป็นต้น

วิชาการปลูกฝังอุดมการณ์

สร้างจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าของตนเอง สร้างคุณค่าของการมีชีวิตที่ดีงาม วินัยในการใช้ชีวิต ความกตัญญูต่อพ่อแม่ผู้มีพระคุณ และความจงรักภักดีต่อ ชาติ พระพุทธศาสนา พระมหากษัตริย์

กิจกรรมสร้างความสามัคคี เพื่อให้เกิดความรักในหมู่คณะ รักสถาบันที่ศึกษาอยู่ รักสังคม ประเทศชาติ มีความเอื้อเฟื้อและเสียสละ มีความจริงใจ เคารพกฎกติกาของส่วนรวม ดำเนินกิจกรรม เกม เช่น

- เกมบนผืนผ้า ๑ ตารางเมตร
- เกมนั่งเช่า
- เกมแบกคน เป็นต้น

กิจกรรม เมืองไทยของเรา และรู้จักสามัคคี

เป็นกิจกรรมที่ชุดวิทยากรนำเสนอเพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ในเรื่องของความรักชาติ ความเสียสละ และความสามัคคี

กิจกรรม จุดเทียนอุดมการณ์

เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในอุดมการณ์ตามวัตถุประสงค์ เพื่อสิ่งที่ดีงามให้กับตนเอง ผู้อื่น และเพื่อในหลวงของเรา เน้นย้ำในเรื่องการเคารพตนเอง ความสามัคคี ความเสียสละเพื่อผู้อื่น

กิจกรรม รู้จักตนเอง

เป็นกิจกรรมเชิงจิตวิทยา เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ตนเอง ระบายความรู้สึกที่มีต่อตนเองและบุคคลอื่น หาข้อผิดพลาดในชีวิตด้วยตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินชีวิตของตนให้ดีขึ้น

กิจกรรม การพัฒนาจิต

เป็นช่วงเวลาของการพักจิตสู่การปฏิบัติธรรม สวดมนต์อบรมจิตภาวนาเจริญวิปัสสนากรรมฐาน มองตนเอง ละกิเลส ด้วยการปฏิบัติ และรับฟังปกิณกะธรรมตามโอกาสอันควรที่จะนำไปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรม ชีวิตคืออะไร (เพื่อชีวิตที่ดีงาม)

เป็นการบรรยายประกอบกิจกรรมโดยใช้สื่อ วีซีดี วัตถุประสงค์เพื่อชี้แนะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจถึงการได้มาซึ่งชีวิต การมีชีวิตอยู่เพื่ออะไร เห็นคุณค่าของตนเอง พระคุณของแม่ มองเห็นปัญหาที่มากกระทบชีวิต การแก้ปัญหาชีวิตด้วยการใช้ปัญญา การเตรียมพร้อมชีวิตที่จะเผชิญกับทุกสิ่ง เป็นต้น ซึ่งพระอาจารย์วิทยากร/วิทยากรจะเป็นผู้ น้อมนำหลักธรรมเข้ามา สอดแทรก ตามกิจกรรมตามสมควร

กิจกรรมกลุ่ม การค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเสพติด

เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจในปัญหาและสาเหตุแล้ว ก็ร่วมกันกำหนด เป้าหมายและหาแนวทางร่วมกันที่จะแก้ไขปัญหาเสพติดที่อยู่ในชุมชนหรือในสถาบันการศึกษา ของตนเอง

กิจกรรม การจัดตั้งองค์กร

เป็นการสรุปกระบวนการทั้งหมดที่ได้จากการเข้าค่ายฝึกอบรมแล้วเอาแนวทางนั้นมาสู่ ฐปธรรมแห่งการปฏิบัติจริงในการต่อไป วิทยากรเป็นผู้เข้าร่วมประเมินผล และติดตามผล

การควบคุมดูแล

ตลอดห้วงระยะเวลาการฝึกอบรม ๓ วัน ๒ คืนต่อเนื่องกันนั้น ชุตวิทยากรเป็นผู้รับผิดชอบ ทุกกิจกรรม และพร้อมที่จะสอดแทรกสาระเข้าไปในกิจกรรมตลอดตามแต่สถานการณ์ สิ่งแวดล้อม และความพร้อมของผู้เข้ารับการอบรม เพราะฉะนั้นการเตรียมพร้อมของชุตวิทยากร จึงจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง

ตารางการฝึกอบรม

ค่ายผู้นำชุมชน เยาวชน ต่อต้านยาเสพติด

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ในส่วนของกองทัพอากาศ

ปีงบประมาณ ๒๕๔๕ จำนวน ๒๐ ค่ายฝึกอบรม

วันที่/เวลา	กิจกรรม	หมายเหตุ
<u>วันที่หนึ่ง</u>		
๐๗๐๐-๐๘๓๐	รายงานตัว ลงทะเบียน / ซ้อมพิธีเปิด	- พระอาจารย์วิทยากร
๐๘๓๐-๑๐๐๐	พิธีเปิดแบบเป็นทางการ/บรรยายพิเศษ/ประธานเปิด	-ชุดวิทยากร กอ.รม
๑๐๐๐-๑๑๐๐	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์/นันทนาการ/ตามหาหัวใจ	น.ทอ.(รับผิดชอบ
๑๑๐๐-๑๒๐๐	สถานการณ์/สภาพปัญหาสังคม	ทั้งหมด)
๑๒๐๐-๑๓๐๐	รับประทานอาหารกลางวัน	-วิทยากรพิเศษ
๑๓๐๐-๑๔๐๐	ละลายพฤติกรรม/แนะนำวิทยากร	-ครู/อาจารย์มีส่วนร่วม
๑๔๐๐-๑๕๐๐	ปฐมนิเทศ/อภิปรายนิยธรรม/พิธีเปิดแบบมีส่วนร่วม	ร่วม
๑๕๐๐-๑๗๐๐	การปลูกฝังอุดมการณ์/ความรู้เบื้องต้นยาเสพติด	
๑๗๐๐-๑๘๓๐	รับประทานอาหารเย็น/ทำธุระส่วนตัว	
๑๘๓๐-๒๐๐๐	สวดมนต์เย็น/ปกิณกะธรรม/ธรรมบรรยาย	
๒๐๐๐-๒๒๐๐	กิจกรรมเมืองไทยของเรา/ชีวิตคืออะไร	
๒๒๐๐	นอน	
<u>วันที่สอง</u>		
๐๔๓๐-๐๕๐๐	ตื่นนอน/ภารกิจส่วนตัว	
๐๕๐๐-๐๗๐๐	สวดมนต์เช้า/ธรรมะรับอรุณ	
๐๗๐๐-๐๘๐๐	เบิกบานยามเช้า/อาหารเช้า/เคารพธงชาติ	
๐๘๐๐-๐๙๐๐	กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	
๐๙๐๐-๑๐๐๐	ชุมชนสร้างชาติ	
๑๐๐๐-๑๒๐๐	ความมั่นคง	
๑๒๐๐-๑๓๐๐	รับประทานอาหารกลางวัน	
๑๓๐๐-๑๓๓๐	นันทนาการ	
๑๓๓๐-๑๗๐๐	กิจกรรมกลุ่ม ๕ ฐาน	

--	--	--

วันที่/เวลา	กิจกรรม	หมายเหตุ
ต่อวันที่สอง		
๑๗๐๐-๑๘๓๐	เวลาส่วนตัว/รับประทานอาหารเย็น	
๑๘๓๐-๒๐๓๐	สวดมนต์เย็น/ธรรมบรรยาย	
๒๐๓๐-๒๒๐๐	จุดเทียนอุทิศการณ/บายศรีสู่ขวัญหรือเพื่อชีวิตที่ดีงาม(พระคุณของแม่)	
๒๒๐๐	นอน	
วันที่สาม		
๐๔๓๐-๐๕๐๐	ตื่นนอน/ภารกิจส่วนตัว	
๐๕๐๐-๐๗๐๐	สวดมนต์เช้า/ธรรมะรับอรุณ	
๐๗๐๐-๐๘๐๐	เบิกบานยามเช้า/รับประทานอาหารเช้า	
๐๘๐๐-๑๐๐๐	ระดมความคิดแนวทางการแก้ไขปัญหาเสพติด	
๑๐๐๐-๑๒๐๐	ชุมชนช่วยชาติ/เกม/อาสาทำความดีเพื่อแผ่นดิน	
๑๒๐๐-๑๓๐๐	รับประทานอาหาร	
๑๓๐๐-๑๓๓๐	เกมรู้จักสามัคคี	
๑๓๓๐-๑๔๓๐	สรุปกิจกรรม/ซ้อมพิธีปิด	
๑๔๓๐-๑๕๐๐	พิธีปิด	
๑๕๐๐-๑๖๐๐	จัดตั้งองค์กร	
	พิธีปิดแบบมีส่วนร่วม	
	อำลาอาลัย	
	เดินทางกลับ	

หมายเหตุ กิจกรรมที่นำเสนอสามารถปรับเปลี่ยนโดยผ่านกระบวนการประชุมร่วมของชุดวิทยากร ให้เหมาะสมตามสถานการณ์ สิ่งแวดล้อมและกลุ่มเป้าหมาย

ผนวก ค

แบบสัมภาษณ์, ภาพกิจกรรม

แบบสัมภาษณ์กลุ่ม

บริบทของคำถาม เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัญหายาเสพติด ภายใต้กรอบของ อริยสัจสี่

๑. ชี้ปัญหา (ทุกข์)

- ๑.๑ ท่านคิดว่าปัญหาเสพติด ที่ผ่านมา ปัจจุบัน และอนาคตจะเป็นอย่างไร
- ๑.๒ ใครบ้างที่จะได้รับความเดือดร้อน
- ๑.๓ ความทุกข์ความเดือดร้อนของผู้เสพ ผู้ค้า ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับเป็นอย่างไร

๒. หาสาเหตุ (สมุทัย)

- ๒.๑ ทำไมผู้เสพถึงต้องการจะเสพยาเสพติด
- ๒.๒ ทำไมผู้ค้าถึงต้องการจะค้ายาเสพติด
- ๒.๓ ท่านมีความเห็นอย่างไรกับบทลงโทษผู้กระทำผิดในปัจจุบัน

๓. กำหนดเป้าหมาย (นิโรธ)

- ๓.๑ ท่านต้องการให้คนในครอบครัวของท่านไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดหรือไม่
- ๓.๒ ยาเสพติดสมควรให้มีอยู่ในสังคมเราหรือไม่
- ๓.๓ สิ่งที่ท่านต้องการคืออะไรต่อปัญหานี้

๔. แนวทางการแก้ปัญหา (มรรคมีองค์ ๘)

- ๔.๑ ถ้าตัวท่านติดยาเสพติดท่านจะทำอย่างไร ต้องการอะไรจากสังคมบ้าง
- ๔.๒ หากท่านพบคนติดยา คนค้ายาเสพติดท่านจะทำอย่างไร
- ๔.๓ ท่านเห็นด้วยกับการบำบัดฟื้นฟูคนติดยาเสพติดหรือไม่
- ๔.๔ ท่านเห็นด้วยกับกฎหมายยึดทรัพย์เกี่ยวกับคดียาเสพติดหรือไม่
- ๔.๕ มาตรการ “ตัดตอน” ท่านมีความเห็นเป็นเช่นไร
- ๔.๖ ถ้าจะไม่ให้ลูกหลาน หรือคนใกล้ชิดตัวเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ท่านจะทำอย่างไร
- ๔.๗ การจัดให้มีค่ายฝึกรบรรมท่านคิดว่าน่าจะเกิดประโยชน์หรือไม่ อย่างไร
- ๔.๘ ชุมชนเข้มแข็ง ท่านว่าจำเป็นหรือไม่ รัฐบาลควรทำอะไรบ้าง
- ๔.๙ ท่านพร้อมที่จะเป็นพลังแผ่นดินหรือไม่

ประชากรในการสัมภาษณ์

ในการสัมภาษณ์กลุ่มจะคัดเลือกผู้เกี่ยวข้อง คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามจำนวน ๒ คน เจ้าหน้าที่ฝ่ายบำบัดฟื้นฟูจำนวน ๑ คนและผู้ให้บริการบำบัดจำนวน ๒ คน ดังนี้

๔.๑.๑ จำอากาศเอกชวัญชัย ทุมหนู อายุ ๒๙ ปี เจ้าหน้าที่ศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพอากาศ

๔.๑.๒ พันจ่าอากาศเอกสำเรณู สัมรวมจิตร อายุ ๓๘ ปี เจ้าหน้าที่ศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพอากาศ

๔.๑.๓ นางชลอ จารุพันธุ์ อายุ ๔๕ ปี นักวิชาการสาธารณสุข ๗ งานสุขภาพจิต ยาเสพติด กลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชน โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราช (วาสนมหาเถระ)นครหลวง กระทรวงสาธารณสุข

๔.๑.๔ นาย เอ (นามสมมุติ) อายุ ๒๗ ปี ที่อยู่เขต ประเวศ กรุงเทพมหานครผู้เข้ารับการบำบัดที่ศูนย์บำบัดและฟื้นฟู เรือนจำทหารอากาศ สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง

๔.๑.๕ นายบี (นามสมมุติ) อายุ ๓๑ ปี ที่อยู่จังหวัดสมุทรปราการ ผู้เข้ารับการบำบัดและฟื้นฟู เรือนจำทหารอากาศ สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง

ภาพกิจกรรม ค่ายผู้นำชุมชน เยาวชน ต่อต้านยาเสพติด ของ กอ.รมน.
ในส่วนของกองทัพอากาศ

ภาพกิจกรรม ค่ายผู้นำชุมชน เยาวชน ต่อต้านยาเสพติด ของ กอ.รมน.
ในส่วนของกองทัพอากาศ

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ : พันจ่าอากาศเอกบุญเพ็ง หงษา
- เกิด : วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๐
- สถานที่เกิด : ๑๔๔ หมู่ที่ ๑๙ ตำบลช่องแมว อำเภอลำทะเมนชัย
จังหวัดนครราชสีมา
- การศึกษา : ประถมศึกษา - โรงเรียนบ้านช่องแมว
มัธยมศึกษาตอนต้น - โรงเรียนช่องแมววิทยาคม
มัธยมศึกษาตอนปลาย - โรงเรียนปักธงชัยประชานฤมิตร
หลักสูตรนักเรียนจ่าอากาศเหล่าทหารสารวัตร โรงเรียนจ่าอากาศ
- สถานที่ทำงาน : หน้าที่้องผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศ
ดอนเมือง กองทัพอากาศ กระทรวงกลาโหม
- ที่อยู่ปัจจุบัน : ๑๗๑/๕๗๘ หมู่ ๒ แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
๑๐๒๒๐ โทร.๐-๒๙๗๔-๘๐๓๗,๐-๑๘๓๓-๒๐๗